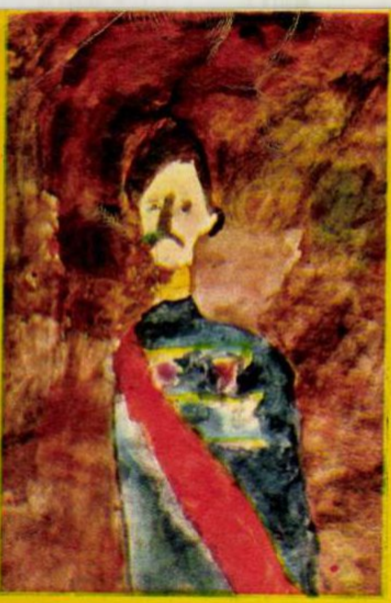

«CUZA» Desen de DUMITRU TEODORESCU, clasa a V-a, Liceul Tg. Frumos, Iași

TRADITII PIONIEREŞTI

Vrancea
Întîlnire la hotar

Dimineață rece de ianuarie. Omătul scîrțîie sub paşi, iar frigul îşi arată puterea şi totuşi oraşul este plin de lume, dar mai ales de copii. Mulți, foarte mulți copii sînt prezenți în piața Focşanilor, pe toate străzile, ca la o mare sărbătoare. Se desfăşoară, de fapt, cea de a V-a ediție a tradiționalei acțiuni pionierești «Intîlnire la hotar», la care pionierii focşăneni primesc sute de pionieri, oaspeți din oraşe moldovene şi muntene: Bacău, Bîrlad, Buhuşi, Vaslui, Tecuci, Galați, Brăila, Buzău, Ploieşti, Covasna şi alte localități.

Organizată cu prilejul împlinirii a 115 ani de la Unirea Principatelor, de către Consiliul municipal al Organizației pionierilor şi Comitetul municipal U.T.C. Focşani, sărbătoreasca manifestare începe printr-un emoționant ceremonial. Pionierii Maria Manea şi Doru Orăşanu salută cu bucurie prezența sutelor de pionieri veniți de la mari distanțe. Emoționați, oaspeții răspund, făcînd un schimb de mesaje, apoi, împreună, toți pionierii asistă la momentul alegoric dedicat Unirii. Evenimente istorice impresionante reînvie pe scenă, evocînd acel clocotitor ianuarie al anului 1859, aducînd aproape curajoasa figură a domnitorului Alexandru Ioan Cuza.

Hai să dăm mînă cu mînă
Cei cu inimă română,
Să-nvîrtim hora frăției
Pe pămîntul României!

...şi Cîntecul Unirii îi cuprinde pe toți, cei prezenți, într-o uriaşă horă, ale cărei margini se întind pînă departe în piața oraşului. De aici, pe străzi, alte şi alte hore, mai mici, saltă în pas voios, pionieresc, bucuria frăției şi prieteniei copiilor țării. Melodia atît de cunoscută a Horii Unirii răsună pînă tîrziu, deasupra oraşului.

Puțin după ceasul amiezii apare şi soarele dar de acum în oraş e linişte. Copiii nu se mai văd. Toți pionierii oaspeți sînt invitați ai copiilor din oraş. Mănîncă şi se odihnesc. După puțină vreme, fete şi băieți apar din nou pe străzile oraşului, îndreptîndu-se spre carnaval. Aici, în costume multicolore, într-o lume feerică, de cînt şi veselie, pionierii focşeneni şi toți oaspeții lor aduceau, ca de atîtea alte ori, un cald omagiu prieteniei pioniereşti.

LIDIA NOVAC

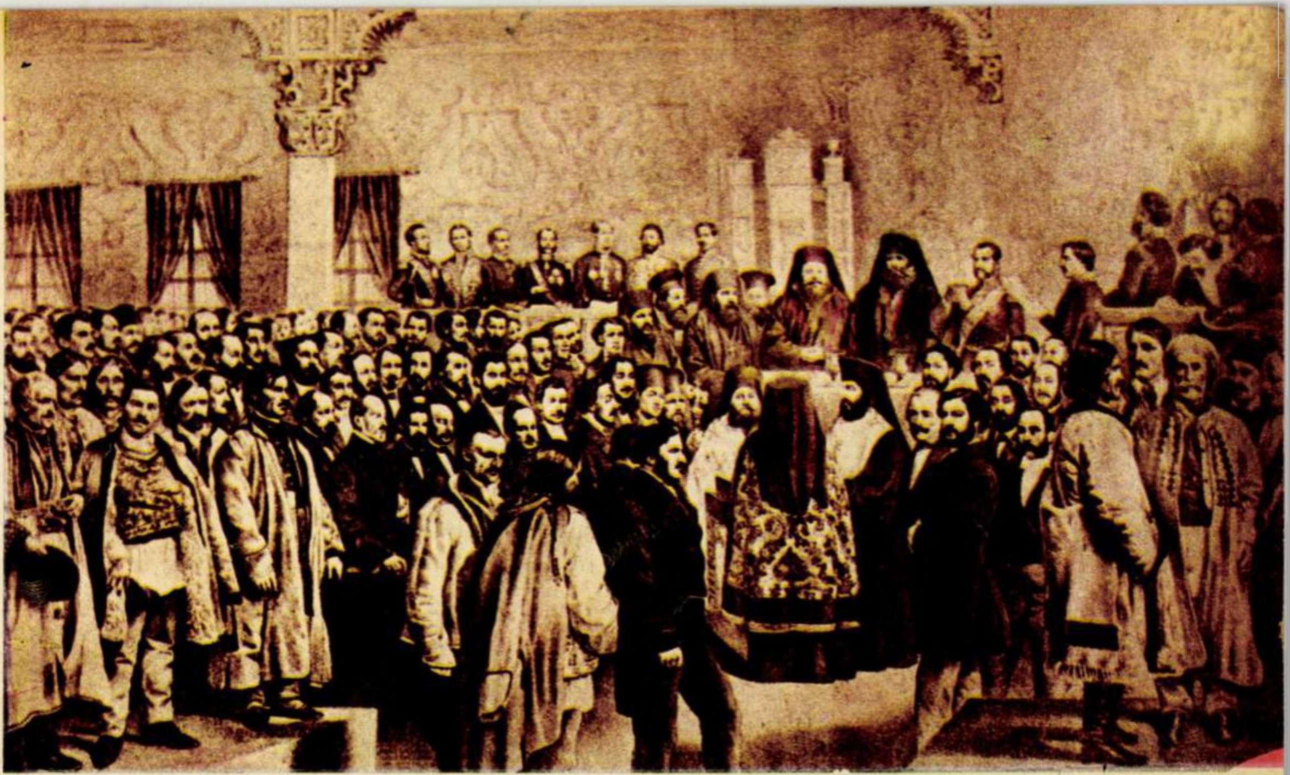

DEPUTAȚII DIVANULUI AD-HOC

MEMORIA UNIRII

EVOCARE DE
GHEORGHE TOMOZEI

Au trecut 115 ani de la Unire. De 115 ori, în ziua de 24 ianuarie, la auzul vestitei Hore de Flechtenmacher-Alecsandri, inimile românilor vibrează ca în ziua în care mulțimea bucureștenilor din Dealul Mitropoliei a primit vestea îndoitei alegeri a lui Alexandru Ioan Cuza ca domn al țării. Se pecetluia întîiul act istoric (decembrie 1918 a fost al doilea) consfințind, spre știrea tuturor națiunilor lumii, Unirea definitivă, în hotarele unei singure țări, a tuturor românilor.

Vorbind de Unire ne place să evocăm figura lui Mihai Viteazul, care a înfăptuit cu spada, într-un gest grandios, alipirea de trupul Valahiei, a Transilvaniei și a Moldovei. Repede reînsîngerate, hotarele țării lui Mihai au cunoscut din nou dezbinarea și a trebuit să treacă cinci jumătăți de secol pentru ca românii să poată să refacă visul (pohta ce-au pohtit) viteazului.

Tînărul colonel Alecu Cuza, prieten al unionistilor, participant (se crede) la întîlnirile secrete de la conacul lui Negri de la Mînjina, destoinic și demn pîrcălab de Galați, nu a rîvnit nici o clipă tronul, truda lui s-a cheltuit pentru ca ideea Unirii să prindă viață și cel mai uimit în alegerea sa ca domn a fost chiar el. Avea, ca și Mihai, după dulcea slovă a cronicarului, trup frumos ca un copaci și poporul l-a iubit ca pe un izbăvitor os de împărat al poveștilor. Cuza este, a fost, va rămîne un domn tînăr și literatura îl luminează cu acest chip al omului cu braț de fier încordat pe armele unor bătălii pentru dreptate.

Aruncat pe drumuri străine de către mîna înzorzonată cu inele boierești a trădării, domnul românilor a străbătut, anonim, sate și orașe în care știa că n-are să mai revină. A murit departe de țară, întîiul dintre Hohenzollerni refuzîndu-i cererile repetate de a i se îngădui să trăiască la Ruginoasa. Poate că în noaptea în care părăsea Bucureștii cu clopote vechi, bătînd cîndva spre gloria lui și fără grai în clipa aceea, Cuza a privit prin fereastra caretei turlele de lemn, mahalale amuțite de viscol și și-a întrezărit sfîrșitul. Drumul spre martiriu al lui Tudor fusese mai crud, la capătul lui — viteazul o știa — sticlea sabia morții, dar nici călătoria aceasta a lui Alexandru Ioan nu e lipsită de răsunet tragic.

Măria ta, din zăpada hrisoavelor te chem, mîndru domn al românilor! Icoana fără putință de știrbire a țării te primește întru eternitate și-ți nemurește umbra!

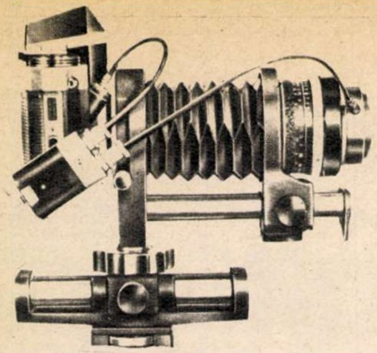

Studio 25

FOTOGRAFII SOSITE LA CONCURSUL NOSTRU

1. *«PROFESORUL, PRIETENUL NOSTRU»* — **Foto: IOAN PETRIC, Casa pionierilor, Cîmpina.**
2. *«IARNA ÎN APUSENI»* — **Foto: CARMEN DRACIOV, Casa pionierilor, TURDA.**
3. *«DE AZI SÎNT PIONIER»* — **Foto: ARCADIE BLAJUT, Galați.**
4. *«VITEZE»* — **Foto: PETRICĂ MAIER, Casa pionierilor Arad.**

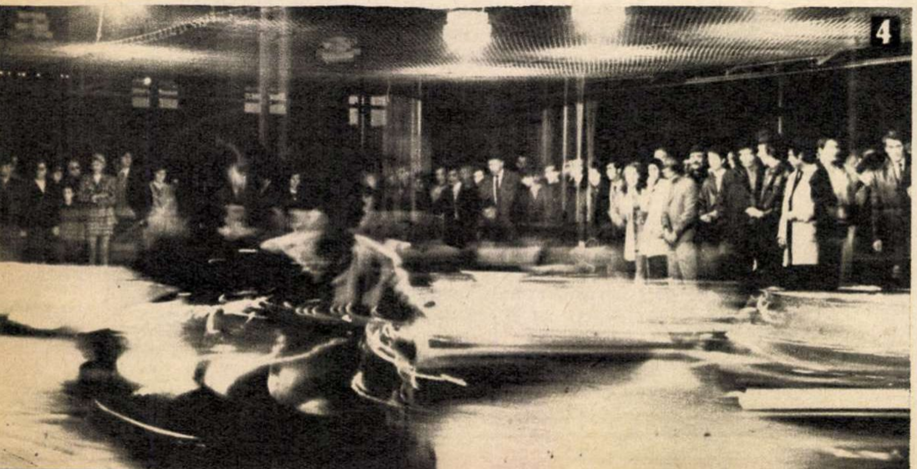

Sînt sigur că înainte de-a citi cele ce încep să scriu acum, ați dat o raită cu privirea peste fotografiile alăturate. Recunoașteți și voi că aceste 8 imagini sînt o adevărată demonstrație de voinicie. Dar și de... hărnicie. Pentru că, pînă la hîrjoana din fotografii, a fost multă, foarte multă treabă. «Am efectuat mii de ore de muncă patriotică, pornind de la nivelarea terenului și ajungînd la construirea bazei sportive și a pistei aplicative» — scriu pionierii din comandamentul unității Școlii generale Cotu Văii, județul Constanța. În felul acesta — și nu numai în felul acesta — au luat ființă multe baze sportive complexe în unitățile de pionieri din țară stimulate, în ultimul timp, și de concursul «Cea mai frumoasă pistă aplicativă», inițiat de comisia sport-turism a Consiliului Național al Organizației Pionierilor în colaborare cu revista «Educația pionierească».

Pe pistele aplicative, împodobite cu cele mai originale și... curajoase instalații, aparate, amenajări au avut loc numeroase activități. Ascultați și voi cam ce s-a petrecut pe pista unei unități sătești, cum este cea din comuna Sălciua, județul Alba. Marș cu cîntec (asta pentru... stimularea entuziasmului), trecere în echilibru peste obstacol natural, probă de istețime, orientare după semne, mers în șir indian, mers tupilat, tîrîș (aici trebuie să fi fost gîfîială mare!), trecere peste șanț cu frînghia (nici un cuvînt despre cei care n-au ajuns... dincolo), treceri peste diferite obstacole (cîtă modestie în această lipsă de amănunte...), aruncări la țintă (vai de bietele ținte), mers în mîini pe frînghie suspendată («în mîini» — brr!) — și alte multe asemenea năzdrăvănii. La Școala generală nr. 11 Pitești, de dragul pistei aplicative făcute cu mîinile lor, pionierii au organizat în cadrul «*Cupei tineretului*» diferite concursuri pe detașamente, pe unitate, pentru cei mici ca și pentru cei mari — ba, au hotărît să stabilească'și «recordurile pistei» — pe vîrste, la băieți — fete etc. Dar să nu vă mai țin de vorbă, haideți să privim imaginile ce urmează.

Ce ziceți de acest «portic de gimnastică», de fapt un adevărat «portativ» al îndemînaticilor? (foto 1 — Goești, Dolj). Cam același lucru — de data asta la frînghie — se-ntîmplă și la Casa pionierilor Slatina (foto 2), foarte aproape de stradă, de unde doi trecători se uită cu interes. Tot într-un sat oltenesc (Țuglui-Dolj) iată cinci băieți năvalnici într-un slalom îndîrjit (foto 3). Aici (foto 4) a nins, dar curiosul tunel tot a ispitit vreo cîțiva copii care l-au traversat de-a bușelea, în ciuda răcorii de dedesubt (Școala generală nr. 11, Pitești). În alte părți însă ne aflăm în plină zodie a zborului. Mai întîi o demonstrație ca a vînătorilor de munte, sau cum ați mai văzut voi și în filmele cu cascadori — la... Cotu Văii, Constanța (foto 5).

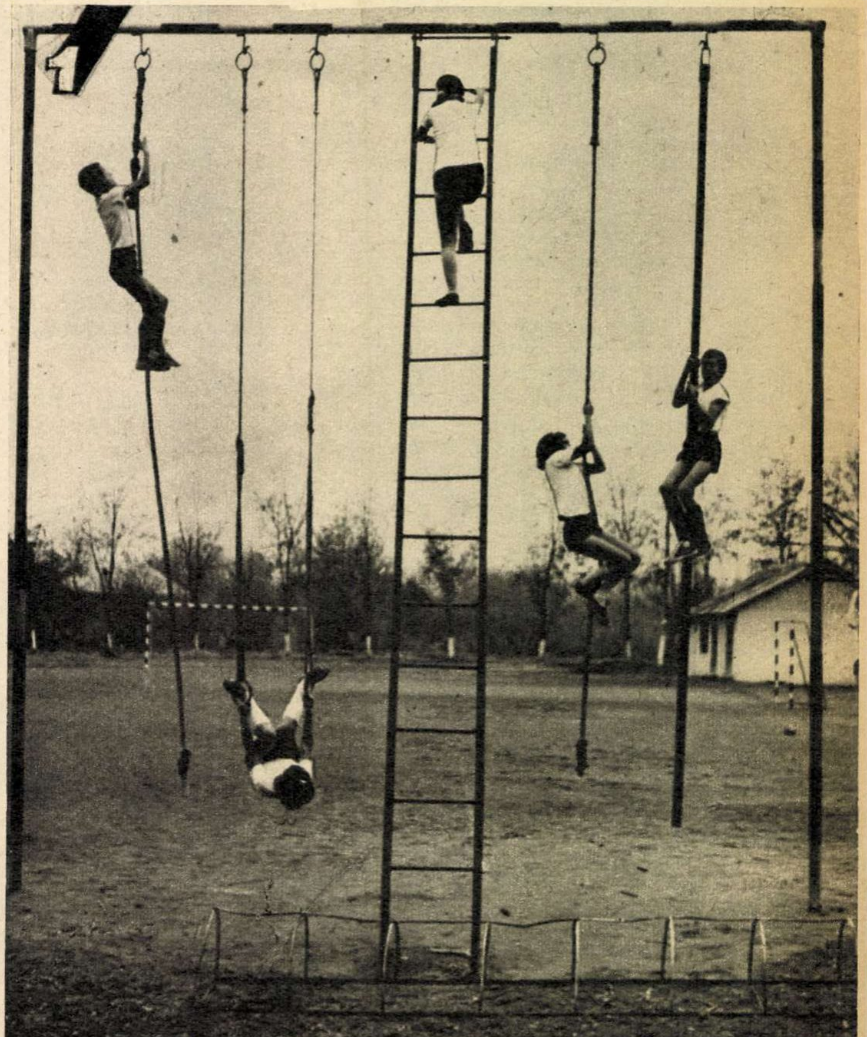

Gospodari buni-sportivi destoinici

Aici însă (foto 6) ne aflăm la 8 m înălțime, de unde se coboară cu năprasnică viteză pe o pistă aeriană de aproape 70 m (Vlad Țepeș — Constanța); îi zice teleferic și cu toată comoditatea plimbării — avem și scăunel! — sînt destui cei cărora le trebuie curaj ca să n-o strige pe mămica — fie și de la această înălțime «amețitoare» între corcodușul cel mare și corcodușul cel mic. Deși poziția aceasta foarte gimnastică (foto 7, Broșteni-Argeș) e-n stare să-ți dea oarecari fiori, fiți fără teamă: curajul amicului are în vedere și ospitaliera pătură de zăpadă care-l așteaptă. Aici însă (foto 8), deși sîntem foarte aproape de pămînt, nu mai avem zăpadă și apoi socotiți și voi: cutezătorul din fotografie e abia o năzbîtie de puști (de la Școala de 4 ani Cîmpulung-Moldovenesc). I-a văzut pe cei mari făcînd de-astea și zdup și el. După o amănunțită analiză a poziției sale din fotografie, experții în de-alde astea au ajuns la concluzia că sînt foarte mari șanse ca el să aterizeze aproape regulamentar și fără necazuri, atît pentru nas, cît și pentru ciucurii de la bonețică.

ILIE TRAIAN

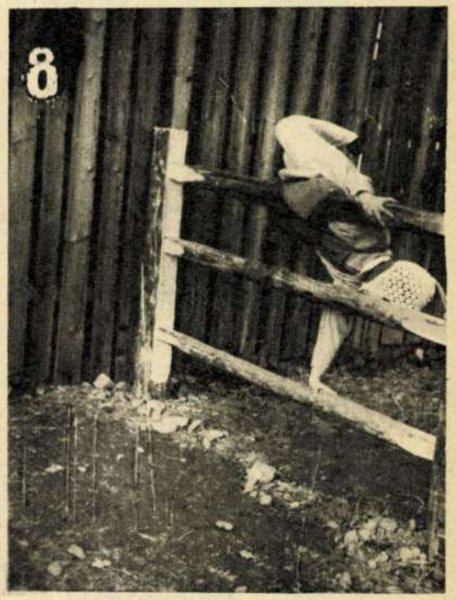

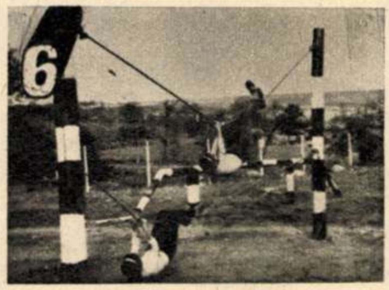

UN RĂSPUNS PE ADRESA REVISTEI: „AM ÎNDREPTAT RĂUL"

Vă mai amintiți? În numărul 43 din anul trecut al revistei noastre, vorbindu-vă despre activitatea sportivă a pionierilor unității Școlii generale Lucieni — Dîmbovița, ne manifestam mîhnirea că în marea lor dorință de sport și joacă uitaseră un amănunt: să se îngrijească cum trebuie și de baza sportivă. Și buclucul cel mai... fotogenic îl constituia una din porțile de fotbal căreia îi mai rămăsese doar un singur stîlp.

Pionierii din Lucieni au citit, s-au mîhnit și... s-au apucat de treabă. «Acum avem o frumoasă bază sportivă. De curînd am susținut, cu ocazia inaugurării ei, o spartachiadă complexă, în întrecere cu prietenii și vecinii noștri, pionierii din Raciu». *Și ne trimit, spre confirmare, cîteva fotografii convingătoare. (Noi publicăm doar una din motive de spațiu).*

Este o dovadă îmbucurătoare, prieteni din Lucieni. În text întîlnim însă și fraza: «Vă trimitem și fotografiile care dovedesc CĂ AM ÎNDREPTAT RĂUL». *(s.n.). Într-adevăr, ați îndreptat starea terenului, ați pus barele la locul lor. Dar noi înțelegem că ați îndreptat de fapt răul cel mare: adică nu numai lipsa barelor, cît mai ales lipsa de atenție și preocupare pentru activitatea voastră sportivă! Iată ce ne bucură cel mai mult.*

De-acum încolo veți ști sigur cînd este și cînd nu este gol. Iar noi sîntem siguri că nu va mai exista nici un «gol» în preocuparea voastră permanentă pentru bucuriile jocului și ale sportului, ale sănătății și curajului.

Iată de ce erata noastră (de fapt a voastră) e mai mult decît o erată: e o dovadă că s-a îndreptat un «rău» mai mare decît lipsa barelor și mai ales e o garanție că bucuriile voastre sportive vor fi tot mai bogate.

I.T.

P.S. Scrisoarea trimisă de comandamentul unității se încheie cu cîteva semnături cam greu de descifrat. Am reușit, totuși, să le identificăm pe acestea: Aurică Matei, Luiza Toma și Vasile Ciobanu.

Enigma simultanului bionic

SCHIŢĂ ŞTIINŢIFICO-FANTASTICĂ
de Victor BÎRLĂDEANU

Daţi-mi voie să mă recomand: Gabriel Mirea. De meserie cosmobiolog. Lucrez într-un institut de cercetări. Ca orice om al anului de graţie 1988, după cele cinci ore de muncă, îmi umplu restul zilei cu felurite ocupaţii care îmi împrospătează puterile, îmi îmbogăţesc orizontul. Merg la canotaj, joc tenis, cînt la violoncel. Dar pasiunea mea cea mare în timpul liber este, de fapt, alta. Şahul. Cînd sînt în faţa tablei cu cele 64 de pătrăţele, mă cuprinde parcă o stare de extaz. Uit totul.

Cîndva, am fost un mare jucător. În amintirea acelor frumoase zile, o parte din timp mi-l petrec la clubul central de şah. Sînt arbitru. În zilele libere de la sfîrşit de săptămînă mă găsiţi ba într-un oraş, ba în altul. Cu arbitrajul.

Aşa s-a întîmplat şi în duminica aceea de primăvară. Eram la Iaşi, unde se desfăşura unul dintre cele cinci concursuri finale ale campionatului şcolar pe ţară. Tocmai se juca ultima partidă, între campionul de anul trecut, Silviu Ionaşcu, şi un băiat încă necunoscut în rîndurile tinerilor şahişti, Adrian Frăsineanu. Extraordinar, dar ce-i asta? Ionaşcu, palid la faţă, este pus într-o grea încurcătură... Adversarul său a jucat admirabil... A chibzuit bine fiecare mutare şi l-a adus pe experimentatul campion şcolar aproape în pragul matului...

Nu m-am putut reţine şi am strigat: formidabil! Cineva de lîngă mine m-a apostrofat:

— Mai încet, tovarăşe! Se joacă şah, nu fotbal...

Era o fetişcană blondă, durdulie, cu pistrui. Am întrebat-o:

— Îţi place şahul?

Ea mi-a răspuns revoltată:

— Cum să-mi placă? Mă enervează, mă plictiseşte.

— Bine, dar atunci...?

— De ce-am venit aici, nu-i aşa? De ce-mi omor o duminică atît de însorită? Pentru că nu ştiu cine m-a blestemat să fiu sora unui şahist, şi încă a unuia zăpăcit, care uită pînă să şi mănînce cînd vede în faţa lui un pion sau o tură...

— Înţeleg, sînteţi sora lui Ionaşcu Silviu...

— Uite că n-ai ghicit! Sînt sora lui Adrian. Îmi daţi voie: Frăsineanu Paula, dintr-a VIII-a D. M-a trimis mama cu sandvisurile astea să nu-i flămînzească odorul, că Adrian ăsta e ca un apucat, a zbughit-o pe uşă dis-de-dimineaţă şi pînă la ora asta n-a pus mimic în gură...

— Mi se pare că Adrian al dumitale o să-şi mănînce în curînd sandvişul... Am făcut o pauză de «suspense», în timp ce sala fremăta de emoţie, apoi i-am spus:

— Poţi să i-l dai! urmează şah mat după numai treizeci şi şase de mutări...

Apoi, amintindu-mi că sînt arbitru, m-am adresat pe un ton oficial învingătorului:

— Îl felicităm pe cîştigătorul concursului interjudeţean, Frăsineanu Adrian, şi îl invităm la finala pe ţară ce va avea loc la Bucureşti peste o lună. Bravo, Adriane! Ai jucat magistral!

Adrian însă nici nu s-a uitat la mine, ci s-a îndreptat vesel spre Paula:

— Hei, soră-mea, ce mai zici acum? Tot nu-ţi place şahul?

Paula făcea sforţări să pară indiferentă:

— Nu cumva crezi că acum o să mă vezi şi pe mine pierzîndu-mi zilele cu niste bucăţi de lemn? Hai, mai bine infulecă sandvişurile astea. că acuşi leşini de foame şi pe urmă tot mie îmi trage mama praftura cea mare.

I-am lăsat pe tinerii mei prieteni în sala unde abia se terminase concursul şi m-am îndreptat spre cabina videotelefonică să comunic rezultatul preşedintelui clubului nostru, Traian Racotă. A trecut doar un minut şi pe ecran şi-a făcut apariţia figura simpatică a preşedintelui... Numai că... sau mi se pare mie?... Racotă are întipărit pe chip un aer de profundă uimire... Mi se adresează fără nici o introducere:

— Spune-mi, Gabriele, nu cumva şi la tine s-a înregistrat vreo surpriză?

I-am răspuns mirat:

— Exact, dar de unde ţi-ai cules informaţiile?

Racotă îmi spuse ironic:

— Aşa sînt eu, le ştiu pe toate... Şi, mă rog, în ce constă surpriza?

— Silviu Ionaşcu a fost învins în ultima partidă de un necunoscut, Adrian Frăsineanu, care a cîştigat concursul calificîndu-se în finala de la Bucureşti.

A urmat o pauză, după care Racotă, cufundat în gînduri, îmi spuse:

— Bănuiam. Bine, vom discuta mai amănunţit cînd te vei întoarce în Capitală.

Intrigat, nu l-am lăsat să întrerupă convorbirea:

— Nu mai făcea pe misteriosul, spune-mi şi mie ce s-a întîmplat? Că prea te văd uluit şi... îngrijorat!

— S-a întîmplat ceva... ceva care depăşeşte orice fantezie şahistă: la toate cele cinci concursuri interjudeţene principalii favoriţi au fost invinşi de către necunoscuţi!

Întîmplarea avea, într-adevăr, ceva extraordinar! O fi şahul un joc de surprize, dar nici chiar la modul ăsta... Vă imaginaţi că nu-mi mai reveneam din uimire! Cînd să ies din clădire, pe cine credeţi că întîlnesc? Fără îndoială că aţi ghicit: pe Adrian, urmat la un pas de soră-sa.

— Ia spune-mi, te rog, Adriane — l-am luat eu pe departe — te-ai pregătit mult pentru concurs?

— Întrebaţi-mă pe mine, tovarăşe — intră în vorbă Paula — că el nici nu ştie pe ce lume trăieşte. Uneori, băiatul ăsta habar n-avea dacă-i noapte sau ziuă. Stătea toată noaptea în faţa tablei de şah, cu un teanc de cărţi alături şi mormăia într-una litere şi cifre că-ţi venea să crezi c-a luat-o razna. Cu chiu, cu vai, mama sau tata izbuteau să-l vîre-n pat. Dar şi acolo mai bodogănea vreo oră tot litere şi cifre... Ce mai: trăieşte cu capul în nori...

Reproşurile Paulei m-au făcut să zîmbesc. L-am întrebat din nou pe Adrian:

— Spune-mi, te rog, ai mai luat parte şi la alte concursuri sau campionate?

— Joc şah de la cinci ani — îmi răspunse el — dar n-am luat parte decît la nişte întreceri de cartier. Abia anul trecut am participat întîia oară la concursul şcolar. Am ieşit ultimul... Ştiţi, pînă atunci mă pasionase mai mult problemistica!

Chiar în după-amiaza aceea m-am urcat într-un taxi aerian şi într-o oră eram în biroul lui Racotă, de la clubul central de şah. Fără nici o introducere, l-am întrebat dacă a făcut ceva lumină în această poveste destul de stranie cu cîştigătorii.

— Lumină! — se enervă el. Bîjbîim încă, iubitule! Căutăm comutatorul! Îţi spun drept, nu mai înţeleg nimic... Eu însumi am fost la concursul de la Constanţa şi, dacă n-aş fi văzut cu ochii mei, nu mi-ar fi venit să cred că Horaţiu Cojocaru, băiatul acela formidabil, care a bătut şi mari maeştri, a pierdut fără drept de apel în faţa unui ţînc, pînă mai ieri anonim, unul Bogdan Zecheriu... La Timişoara s-a-ntîmplat la fel: a cîştigat unul Jurj Dănilă, care a luat parte anul ăsta la primul concurs din viaţa lui. Şi tot în treizeci şi şase de mutări, ca şi la Constanţa... Şi tot în partida spaniolă...

— Ia stai, ia stai, am sărit eu. Simt că înnebunesc. Nu cumva a fost vorba tot de varianta închisă, Cigorin, a partidei spaniole?

— Exact, strigă Racotă. Aceeaşi partidă, aceeaşi varianta, acelaşi număr de mutări. Şi, după cîte m-au informat ceilalţi arbitri, la Cluj şi la Craiova s-a întîmplat la fel. Ai mai întîlnit în cariera ta de arbitru un asemenea caz de telepatie şahistă?

Am rămas pe gînduri.

— Telepatie, spuneai? Cine ştie! Poate că tocmai aici se află soluţia misterului. Dacă stau să mă gîndesc mai bine, îmi amintesc că Adrian avea în timpul partidei o figură... cam halucinată, ăsta-i cuvîntul! Aveam uneori impresia că joacă în stare de transă hipnotică!

În clipa aceea se auzi ţîrîitul îndelung, caracteristic al videotelefonului. Racotă apăsă pe buton şi pe micul ecran apăru figura simpatică a unui bătrînel cu ochi lucitori de voioşie şi cu părul alb, zbîrlit ca o perie:

— Alo, aici profesorulLaurenţiu Nasta! Văd că sînteţi doi pe ecranul meu. Care dintre dumneavoastră este preşedintele clubului central de şah?

Racotă răspunse:

— Bucuros să vă cunosc, tovarăşe profesor! Vă salută Traian Racotă, preşedintele!

— Dar celălalt?

— E Gabriel Mirea, membru al colegiului nostru central de arbitri.

Bătrînelul chicoti:

— Colegiu de arbitri? Halal colegiu, ce să zic? Hai, urcaţi-vă într-o maşină şi veniţi la laboratorul meu! Dar repede, căci minutele îmi sînt numărate...

Nu ştiu de ce, dar aveam presimţirea că ne apropiem de dezlegarea enigmei. Ne-am urcat, deci, în automobilul reactor cu propulsie nucleară al lui Racotă (inginer atomist de profesie), îndreptin-

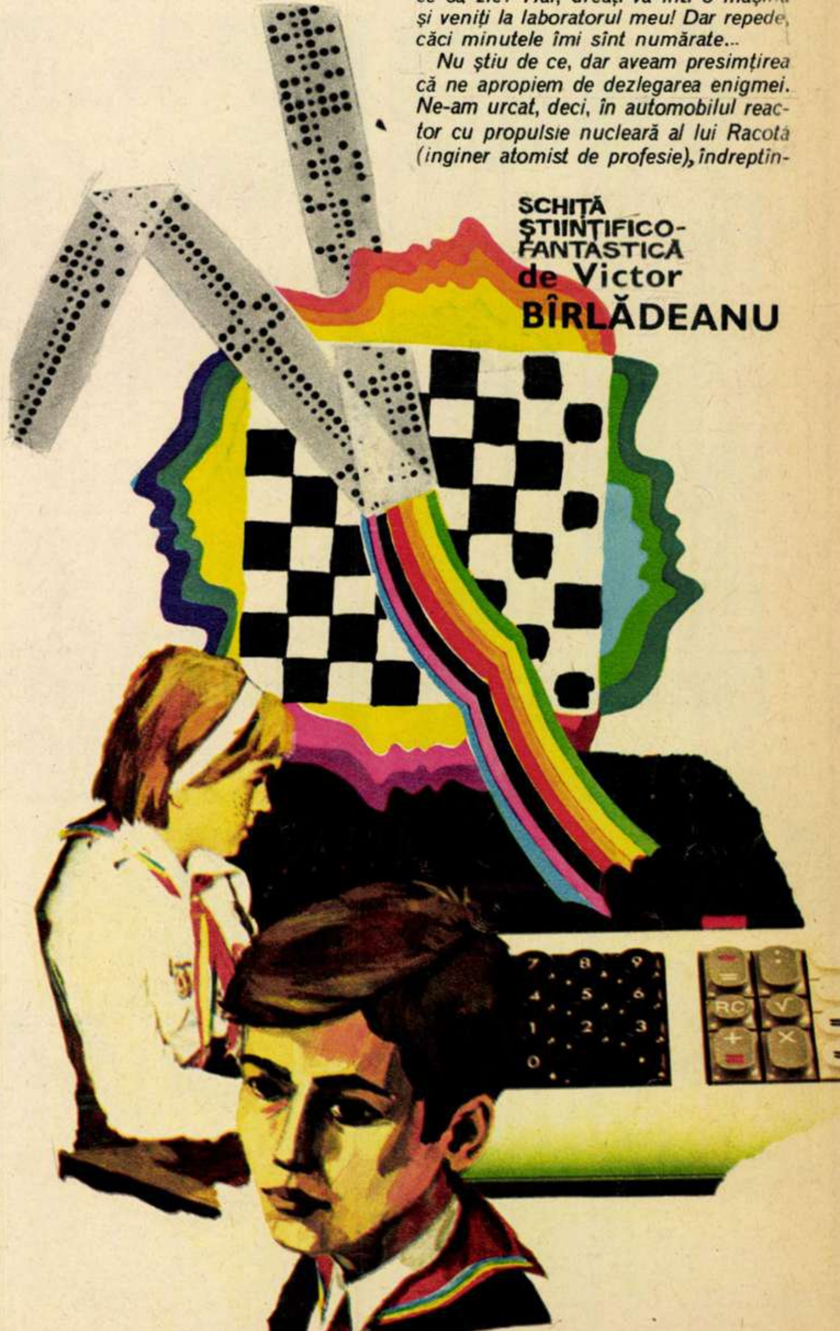

Ilustraţii : ALEXANDRU BĂLAN

du-ne cu toată viteza spre laboratorul de cerebrologie al profesorului Nasta. În nici cinci minute, automobilul ne-a și dus în celălalt capăt al orașului, unde se află situat laboratorul.

— Ne îngăduiți să vă mulțumim, tovarășe profesor, pentru amabila dumneavoastră invitație de a vizita acest adevărat sanctuar al științei moderne, începu ceremonios Racotă, de cum trecu pragul laboratorului.

— Bine, oameni buni, îl întrerupse profesorul, dar ce, pentru cuvîntări și complimente v-am chemat aici? Lăsați-le astea pentru cui îi place... Mie, să vă spun drept, îmi dau o stare de amețeală.

Apoi intră brusc în problemă:

— Ei, ce ziceți de noii campioni școlari la șah?

Racotă, aflat vădit în încurcătură, murmură:

— Ce să spunem, tovarășe profesor, văd că sînteți informat. O asemenea răsturnare de situații și astfel de coincidențe în privința variantei jucate și a numărului de mutări nu-mi amintesc să se mai fi pomenit în istoria competițiilor șahiste.

— Și ce explicatie ați găsit fenomenului? Am intervenit eu.

— Deocamdată, nici una! Ne frămîntam creierii, dar nu găsim nimic plauzibil. Doar dacă n-o fi vorba de...

— Ei, spune, de ce ar putea fi vorba?

— Poate, știu eu? De telepatie...

Profesorul zîmbi și ne învălui într-o privire caldă:

— Și ce ar fi extraordinar în asta? De mult, știința a smuls aureola de supranatural din jurul acestui fenomen, explicîndu-l amănunțit, ca pe o comunicare pe calea bioundelor, între făpturi dotate cu capacități similare de a le emite și recepta.

— Ne-ar mulțumi pe deplin o asemenea explicație, spuse Racotă, dacă fenomenul nu s-ar fi petrecut simultan, în atîtea locuri și cu atîtea persoane.

Profesorul izbucni într-un strigăt bucuros de satisfacție:

— Simultan, ăsta-i cuvîntul! A fost un autentic simultan bionic, primul de acest fel din istoria șahului.

Un simultan bionic?! Formidabil, nemaipomenit, teribil! Dar oare așa ceva era cu putință?

Profesorul, parcă ghicindu-mi nedumerirea, se grăbi s-o risipească.

— Îngăduiți-mi, mai întîi, să-mi cer scuze pentru că am tulburat o competiție atît de importantă. Dar trebuia s-o fac de dragul experimentului! În orice caz, veți fi nevoiți să reluați concursurile interjudețene, deoarece rezultatele lor nu pot fi socotite edificatoare.

— O să le reluăm, fără îndoială, murmură, cam nemulțumit Racotă, dar am vrea să știm și noi explicația, să dăm o motivare acestei hotărîri, trebuie să recunoașteți, cam neobișnuite.

— N-aveți nici o grijă, vă dau îndată explicația cu care vă sînt, firește, dator... Vedeți peretele acesta plin de cadrane și înregistratoare?

— E un calculator electronic digital...

— E un calculator electronic digital dintre cele mai obișnuite în zilele noastre, de tip universal, care poate fi adaptat la cele mai diverse operațiuni — să descifreze mesaje codificate după cele mai complexe reguli, să distingă amprente, să compună muzică pe teme date și... să joace șah. De altfel, trebuie spus că încă de prin 1930, Leonardo Thorres Quevedo a inventat un automat care juca fără greș finalele de turn și rege contra rege, iar ciberneticienii deceniului al optulea au pus la punct mașini și mai înzestrate, capabile să joace chiar cele mai complicate partide.

— Știm asta, interveni din nou, înțepat, Racotă, dar la concursuri e interzisă folosirea automatelor și nici unul dintre noi n-a sesizat în sălile acestui concurs prezența vreunui automat.

Profesorul rîse voios:

— Sînteți siguri? Ei bine, aflați, dragii mei, că a fost prezent pretutindeni — și nu altul decît acesta. Numai că a fost prezent de la distanță. Vedeți aparatul acesta mic, asemenea unui radio cu tranzistori? Sînt sigur că nu l-ați mai întîlnit niciodată și nicăieri! L-am botezat cu un nume ce poate suna cam ciudat: cerebristor. E primul emițător și receptor cerebral cu tranzistori. Funcționează pe joasă frecvență, exact în zona de frecvențe a bioundelor creierului uman. Mi-am ales drept cîmp de experiență tocmai un campionat școlar, cu șahiști mai puțin experimentați, iar drept subiecți, tineri care nu s-au prea distins pînă acum, dar care, sînt sigur, vor fi puși la ambiție. Calculatorul și-a programat o partidă și o variantă simplă, iar mutările ușor de prevăzut le transmiteam direct prin intermediul cerebristorului, acelei zone din creier unde se localizează, de obicei, gîndirea șahistă.

Simplu ca bună ziua! Simplu și formidabil... Eram de-a dreptul fascinați de invenția profesorului, cu toate că ne jucase o asemenea festă. Numai că, la un moment dat, am remarcat ceva și l-am sesizat pe profesor:

— Văd că cerebristorul are numai patru canale.

— Întocmai! Și ce-i cu asta?

— Păi concursurile interjudețene au fost în număr de cinci, sări Racotă.

— Uite că pe asta n-o mai știam! Vezi ce înseamnă lipsa unei informații exacte? Cerebristorul a fost dirijat doar către Cluj, Timișoara, Craiova și Constanța. În clipa aceea m-am luminat la față.

— Prin urmare, Adrian Frăsineanu a cîștigat pe drept! Numai că aici similitudinea de variantă și mutări ne-a jucat ea festa. A fost o simplă coincidență, iar băiatul era efectiv un talent real și valoros!

...Pe Adrian l-am reîntîlnit, cîteva săptămîni mai tîrziu, la finala din Capitală. Era însoțit de Paula, cu inevitabila ei sacoșă plină de sandvișuri. Adrian i-a învins pe toți în finală și a ajuns campion republican...

O zi după aceea, l-am revăzut în aceeași sală. De data asta juca Paula, la un concurs destinat începătoarelor.

— Ce ții în pachetul acela, Adriane? l-am întrebat pe campion, iar Adrian mi-a răspuns firesc:

— Un sandviș pentru Paula!

Versuri de Mihai Negulescu

Întîiul ceas într-o vîrstă nouă

Astăzi am fost eu însumi erou de poveste,
am crescut într-o zi cît semenii într-un an;
uite cravata roșie pe piept cum vorbește —
uite aripi de șoim în sufletu-mi de puștan.

Astăzi praștia, porumbeii, căiuții de lemn întîrzie
în colțul în care le-am părăsit
ieri, cînd mai eram în copilărie,
ieri cînd creioanele au cîntat pe flaute de zenit;
cînd ghiozdanul a stat nedesfăcut, cînd caietele
nu mi-au auzit nici o cifră, nici un gînd.

Ascultă, ascultă cum zbuciumă aer trompetele
ascultă-n azur tricolor, vibrînd...

Astăzi sînt parcă eu însumi acolo, înalt prin înalturi;
inima-mi bate puternic, și cresc neînfricat
simțind — ca străbunii bătrîni în asalturi —
cum steagul îmi simte pasul bărbat;

cum patria-mi vine — soare — pe umeri,
cum codrii, orașele, luncile însoțesc
bărbatul ce crește, asemeni eroului fără nume,
din coasta patriei, din primu-i ceas pionieresc.

Prieteni

Prieteni, nu priviți ciudat
acest copil, acest coleg, ce tace
în banca lui de altădat
ca frunza toamnei pe altare dace.

Nu rupeți liniștea de la amiaz,
în care s-a retras ca-ntr-o oglindă;
el de pe mii de drumuri, azi,
c-un singur dor ar vrea să vă
cuprindă.

Prieteni buni, colegi, pionieri...
O vîrstă nerostită... Un pupitru
la care el, poet, poate năier,
visează prora unei clase...
N-am să intru;
să nu intrați nici voi, nu tulburați
redobîndita clipă, nostalgia
reîntîlnirii cu prieteni buni, cu frați
de-același crez, născuți aici, în
România.

Prieteni, nu priviți zîmbind
creionul care-n aer chipuri scrie.
De-o frunză de septembrie
s-a-mpleticit;
și-a nimerit, în loc de-algebră,
în copilărie...

Viță

Mi-ați dat un nume. Vă voi dărui
un nume.
Al băiatului,
al fiicei.
Fiți împăcați, străbunii mei.
Vă vor iubi
dintr-un mileniu nou.

Am fost ai fricei
și-am devenit ai cutezării...
Cine-i viu
în locul nostru, neclintită strană?
Sînt ca un cîmp ce n-a rămas
pustiu.
Sînt ca un spic de grîu
lîngă o cană
cu vin bătrîn...
Vă fie împăcat
amurgul. Ctitoria vă slăvească.
Sînt om în țara mea. Și sînt
un mugure, pe-o viță
strămoșească.

Stafeta visătoare

Azi știu de unde vin. Am ascultat
prin secoli stemele de țară,
prin inimi tinere un puls bărbat
cu care om, și timp, și culme se măsoară.

Azi vin eu însumi din coloana de eroi;
sub temelia patriei de azi învie
cu fiecare ceas, spre noi,
izvor neistovit, copilărie.

Și trecem demni — azi știu de unde vin —
spre anii cînd, ștafetă visătoare
Sui-vom părintescul plai, deplin,
spre soarele ce-n fiece copil răsare.

SPORT ŞI PRIETENI

O întîlnire la Pol, fie ea şi numai între doi oameni porniţi şi sosiţi acolo din locuri şi pe căi diferite, e un eveniment memorabil. Dar cu ce epitet am putea eticheta oare un asemenea eveniment cînd se-ntîlnesc nu doi-trei, ci cîteva sute de asemenea expediţionari, pînă atunci necunoscuţi între ei? Asa cum s-a-ntîmplat, nu de mult, la... E adevărat, nu la Polul Nord, nici la Polul Sud, ci la... «polul frigului» din ţara

ZILE CĂLDUROASE LA „POLUL FRIGULUI”

noastră, la Miercurea-Ciuc adică, şi-n împrejurimi.

Atraşi şi de temperatura care în anotimpul rece coboară în mod obişnuit la 20—25 de grade sub zero, şi de numeroasele şi splendidele oglinzi de gheaţă (cele mai multe dintre ele «opere» ale şcolarilor şi cadrelor didactice), de sălile de sport, dar mai ales de dorinţa de-a lega trainice prietenii cu colegii lor de pe aceste meleaguri, cîteva sute de pionieri şi şcolari din diverse locuri din ţară şi-au dat întîlnire aici. Au venit ca oaspeţi, invitaţi fiind de gazde, cei mai pasionaţi amatori de patinaj (artistic şi de viteză) de hochei şi de judo din judeţele Constanţa, Suceava, Galaţi şi altele (zece cu toate). Şi timp de patru zile, pe gheaţa artificială din Miercurea Ciuc, pe cea naturală de la Tuşnad şi din cîteva sate (Sînsimion, Ciumani, Dăneşti. Sîndominic şi Mădăraşi) şi-au disputat trofeele Cupei «A 25-a aniversare.

Au fost, aşa cum se-ntîmplă de obicei cînd purtătorii cravatelor roşii cu tricolor se-ntîlnesc în arenele sportului, întreceri frumoase, în care lipsa de măiestrie caracteristică vîrstei e pe deplin compensată de entuziasm şi ardoare. Faze obişnuite, de... rutină, dar şi dintr-acelea care-ţi taie respiraţia, încheiate uneori cu goluri de toată frumuseţea, la hochei; mulţi începători, dar şi multe revelaţii la patinaj artistic; curse neterminate (mai bine-zis terminate înainte de linia de sosire, din cauză de suflu sau de prea mare lunecuş), dar şi recorduri (neomologate, bineînţeles, neavînd de-a face cu un campionat

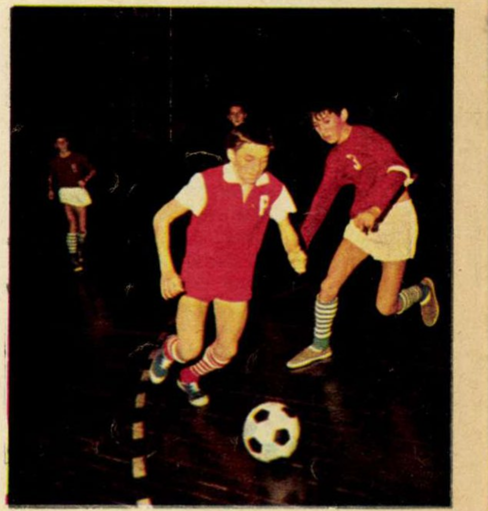

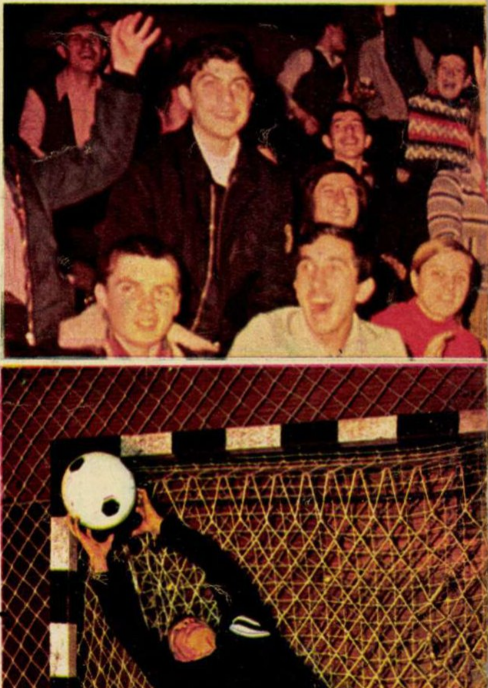

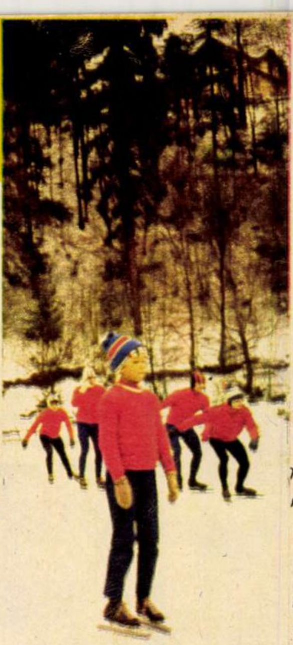

oficial); evoluții stîngace, dar și de-acelea cum numai la televizor mai putem vedea, la judo.

Dar mai interesante, de neuitat pentru toți participanții, au fost orele dintre aceste întreceri, petrecute în diverse locuri și-n diverse activități. Cea mai mare parte a acestui timp (și-a fost destul dacă ne gîndim că, una peste alta, întrecerile sportive n-au umplut decît... o zi-lumină) a fost consumată de oaspeți în compania intimă a gazdelor (fiecare invitat fiind «cazat» de către un coleg localnic), în casele și la mesele lor, în discuții pe toate temele posibile, în plimbări prin localitățile respective, ceea ce le-a dat posibilitatea să se cunoască mai bine, să se apropie și mai mult unii de alții, punînd bazele unor prietenii de durată. Și-au mai fost și activitățile oficiale: vizitarea unor obiective industriale, a unor monumente istorice și de artă, întîlniri cu oameni ai muncii, precum și cu reprezentanți ai organelor locale de partid și de stat. Și, bineînțeles, n-a lipsit nici tradiționalul carnaval care, într-o superbă feerie de lumină și culoare, a încheiat această mare întîlnire. această amplă acțiune nù numai sportivă, închinată celei de-a 25-a aniversări a Organizației pionierilor din țara noastră.

C. DIACONU

MINI-FOTBAL, IAȘI '73

Pierre de Coubertain, inițiatorul și organizatorul Jocurilor Olimpice moderne, spunea că nu este atît de important să cîștigi medalii olimpice, cît este de onorant, de înălțătoare cinstea de a participa cu toată dăruirea la această grandioasă întrecere.

Mi-am amintit de aceste cuvinte cînd încerc să fac un bilanț a ceea ce a însemnat prima ediție a «Turneului internațional de mini-fotbal, Iași—1973», competiție exemplar organizată de Casa pionierilor din acest oraș, în colaborare cu clubul sportiv «Politehnica». Aș putea să încep, evident, cu comentarea celor mai disputate partide,

Sau să vă vorbesc amănunțit despre spectaculoasele răsturnări de scor, despre incertitudinea care a planat pînă în ultimele cinci minute ale meciului final asupra echipei cîștigătoare a trofeului. Există însă trei momente, trei aspecte evidențiate pe parcursul întrecerii care cred că sînt expresia cea mai fidelă a spiritului de desăvîrșită sportivitate și de maximă dăruire care a caracterizat întrecerile de la Iași.

PRIMA SECVENȚĂ s-a consumat chiar în prima zi a întrecerii, cînd membrii echipei «Petrolul» — Ploiești au aflat că nu pot participa oficial la turneul la care s-au prezentat (doi dintre jucători depășeau limita de vîrstă). O soluție foarte firească ar fi fost ca regretînd cele întîmplate, echipa să se întoarcă acasă cu primul tren. Dar întregul lot, antrenat de unul dintre reputații fotbaliști ploieșteni — fostul internațional, maestru emerit al sportului, Gheorghe Pahonțu — a preferat să rămînă să joace în afara concursului și să dea replica cea mai frumoasă partenerilor pe care s-au pregătit să-i întîlnească. Pentru gestul lor de sportivitate, ei au primit, la închiderea turneului, diploma pentru fair-play, acordată de organizatori.

CEL DE AL DOILEA moment este legat de numele a doi jucători: Dan Luca (elev în clasa a VI-a, Școala generală nr. 12, Iași), din lotul «Politehnicii» Iași, și Dorin Fieraru (clasa a VII-a, Liceul «Mihai Viteazul», Bumbești), portarul echipei «Liceul de fotbal». Dan nu a intrat nici un minut pe teren: a fost rezervă la toate meciurile. Dorin a apărat poarta echipei lui într-un meci în care a primit 7 (șapte!) goluri.

Am stat cu amîndoi de vorbă despre turneu, despre echipa lor, despre aportul lor personal la bunul mers al echipelor din care făceau parte. M-a impresionat corectitudinea, sinceritatea cu care cei doi și-au exprimat punctul de vedere. Dan era cel mai nou jucător în echipă. Se antrenase cu sîrguință, zile întregi sperase să se numere printre cei șapte, care aveau să fie prezenți în teren. Dar handicapul era prea mare ca să poată fi recuperat într-un timp atît de scurt. Și Dan, fără a-și ascunde regretul, recunoaște că nu avea loc în echipă, că băieții au jucat mai bine decît ar fi jucat el. Dorin a fost singurul portar pe care și l-a adus echipa din București. În meciul despre care vorbim a prins o zi proastă, erau abia veniți după un drum lung și obositor, nu erau acomodați cu terenul — sînt atîtea lucruri care pot strica buna dispoziție a unui jucător. În plus, după primul plonjon, a suferit o întindere musculară la piciorul drept. Ar fi vrut să fie înlocuit. Știa însă că dacă și-ar părăsi poarta, în locul lui ar fi intrat un jucător de la înaintare al cărui randament ar fi fost, oricum, mai slab. A rămas deci mai departe la datorie, strîngînd din dinți, încercînd să uite durerea care-i săgeta piciorul, încercînd să facă tot ce poate pentru echipa lui.

AL TREILEA EPISOD s-a consumat după disputarea finalei, în timpul mesei festive la care au participat toate echipele. Copiii — nu, greșesc, — sportivii s-au așezat fiecare după preferință. La mijlocul mesei au lăsat zece scaune libere. N-am înțeles pentru cine erau rezervate. În clipa în care și-au făcut apariția jucătorii echipei pionierești din Chișinău (U.R.S.S.), echipă care a cîștigat turneul, sala a început să răsune de aplauzele și uralele cu care învingătorii au fost întîmpinați de partenerii lor de întrecere. Pentru ei erau și locurile rezervate... Un gest care încununează pasiunea, dăruirea, corectitudinea cu care timp de patru zile, echipele participante («Nistru» — Chișinău, «Universitatea» — Cluj, «Politehnica» — Iași, «Pescărușul» — Constanța, «Casa pionierilor» — Iași, «Liceul de fotbal» și «Petrolul» — Ploiești) s-au întrecut în această reușită întîlnire de minifotbal. Pentru felul în care au făcut-o și au reușit, tuturor — și participanților, și organizatorilor — calde felicitări.

RADU F. ALEXANDRU

Foto: CĂLIN CREȚU

ANCHETĂ Minitehnicus

CUM SE CONFIGUREAZĂ «MINITEHNICUS» 1974?

Ne aflăm la data de 8 ianuarie 1974 (deși veți citi aceste rînduri abia spre sfîrșitul lunii). Din multe județe ale țării, au sosit la redacție brevete «Minitehnicus» spre a fi vizate conform cerințelor regulamentului. O anchetă intreprinsă pe baza acestor brevete, deși e încă devreme, ne dă posibilitatea să întrezărim cum va fi «Minitehnicus» în acest an. Vă vom înfățișa deci rezultate obținute în cîteva județe, precum și cîteva concluzii pe care redacția a izbutit să le desprindă din analiza situației.

JUDEȚUL TELEORMAN

162 de participanți, atît de la sate cît și de la orașe. Lucrări mai deosebite: «osciloscop catodic» și «minimotoretă» realizate la Turnu Măgurele; «autotractor pe șenile» și «releu electronic», realizate la Roșiorii de Vede; «aruncătoare de săgeți» și «casă electrificată» (machetă funcțională), realizate în comuna Țigănești; «radioreceptoare de mai multe tipuri» (set) și un «releu foto-electric», realizate în comuna Piatra.

Bineînțeles, numărul de lucrări e cu mult mai mare și mai divers, cele de mai sus nereprezentînd decît o selecție. Facem această precizare și pentru județele care vor urma.

JUDEȚUL VRANCEA

243 de participanți de la sate și de la orașe. Lucrări mai deosebite: «broscuță electronică» și «diapazon electric», realizate la Casa pionierilor din Focșani; «circuit basculant monostabil» și «voltmetru electronic», realizate la Panciu; «microhidrocentrală», realizată în comuna Vadu Roșca; «aparat morse» și «receptoare vînătoare de vulpi», realizate în comuna Vidra; «macara electrică», realizată în comuna Străoane; etc...

JUDEȚUL BACĂU

266 de participanți, în majoritate din centrele urbane. Lucrări mai deosebite în ordinea secțiilor prevăzute în regulament: «cățeluș electronic» (Bacău), «radio interfon» (Buhuși), «sistem de pază radio» (Gheorghe Gheorghiu Dej), «dispozitiv de alarmare foto-electric» (Moinești), «defectoscop simplu» «intersecție dirijată de un semafor electric automat» (Moinești) «detector de lumină automat» (Tg. Ocna), «țarc electronic» (Bacău), «aparat pentru redarea zgomotelor din natură» (Bacău), «stropitoare electronică» (Bacău), «dispozitiv de comandă prin rețeaua de iluminat», «sistem pentru stingerea automată a luminilor», «sistem pentru producerea energiei electrice cu ajutorul paletelor», «sistem electronic pentru protecția muncii în stațiile de înaltă tensiune», «dispozitiv automat pentru protecția împotriva grinolinei» (Buhuși), «dispozitiv automat de protecție împotriva înghețului», (Buhuși), «dispozitiv electronic pentru supravegherea copiilor mici», ««autovehicul anti poluant cu acțiune verticală» (Orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej) etc...

JUDEȚUL MARAMUREȘ

290 de participanți de la orașe și sate. Lucrări mai deosebite (în ordinea secțiilor prevăzute în regulament): «verificator de ceasuri» (Baia Mare), «orgă electronică» (Baia Mare), «minicombină muzicală» (Baia Mare), «robot Omega» și «robot Bip» (Sighetul Marmației), «generator de ton pentru scopuri didactice» (comuna Somcuța), «detector de metale» (Baia Mare), «calculator electronic» (Baia Mare), «cloșcă electronică» (Sighet), «diverse tipuri de jucării mecanizate și electronice» (Baia Mare), «Periuță electrică» (Baia Mare), «afișare mecanică audio vizuală» și «construcția anului 2000» (Baia Mare) etc...

JUDEȚUL MEHEDINȚI

22 de brevete la data de 8 ianuarie 1974. Lucrări mai deosebite: «ferăstrău cu panglică» și «macara hidraulică», realizate la Orșova; «amplificator de antenă de televizor, schimbător de standard TV» și «amplificator stereofonic tranzistorizat», realizate la Turnu Severin etc.

CÎTEVA CONCLUZII ALE REDACȚIEI

Reiese clar, din citarea obiectelor realizate în județe, imensa varietate a acestora. Putem afirma cu certitudine că sînt reprezentate toate cele 9 secții ale concursului prevăzute în regulament, plus o mare cantitate de fantezie și spirit creator. Remarcăm, de asemenea, că în majoritatea lor, obiectele realizate sînt UTILE, cerință de bază a concursului.

Ni se pare slab reprezentat din punct de vedere numeric județul Teleorman care a furnizat la alte ediții participanți mai numeroși.

Teritorial, deși județele Bacău și Maramureș oferă construcții cu totul deosebite, observăm însă slaba antrenare a copiilor de la sate. Cu acest scop a fost arătată în ancheta noastră și proveniența obiectelor.

Considerăm că mai este destul timp pentru ca minusurile sesizate de noi să fie eliminate, iar județele să facă din «Minitehnicus» un adevărat concurs de mase. Nu trebuie să se uite nici un moment faptul că atît Marele trofeu «Minitehnicus», cît și celelalte trofee se vor atribui nu numai în baza lucrărilor sosite la expoziția pe țară, ci și în baza numărului de participanți cuprinși în concurs.

A. WEISS

Lumina SOARELUI

Pornind de la ideea găsirii unor noi surse de energie, în ultima vreme oamenii de știință și-au oprit tot mai insistent privirile asupra «astrului zilei» care, de miliarde de ani, își trimite lumina spre Terra cu atîta generozitate.

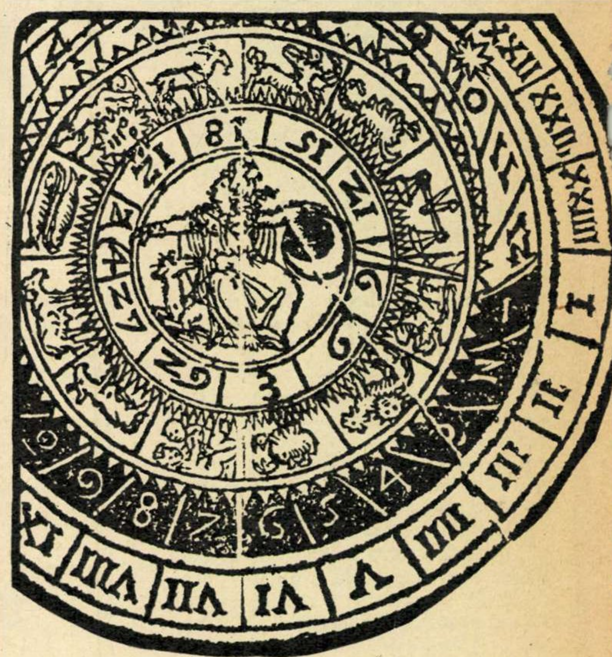

Dar să nu uităm că miraculoasa forță a razei de soare a fost descoperită și folosită încă din antichitate. Egiptenii au descoperit efectul de seră. Heron din Alexandria a realizat un dispozitiv de pompare a apei la care a folosit radiația solară, iar geniala idee a lui Arhimede, de a incendia, cu ajutorul razelor fierbinți ale Soarelui, corăbiile vrăjmașe care se apropiau de Syracusa, a intrat în legendă. Mulți oameni de știință au căutat să vadă chipul Soarelui. Știm că cel care a reușit printre primii și a făcut importante descoperiri a fost Galileo Galilei. Dar galeria universală a oamenilor de știință pe care i-a preocupat enigmatica rază a luminii solare s-a îmbogățit apoi cu trecerea secolelor. Citînd doar cîteva dintre numele lor, trebuie să amintim de Descartes, Newton, Huygens, Fresnel, Olaf Roemer, Grimaldi, Malus, Young Maxwell etc. Lămurirea deplină a tuturor problemelor legate de enigmatica rază de soare a putut fi posibilă abia după ce Einstein a dat umanității celebra sa teorie a relativității.

De ce date dispune astăzi omenirea despre această sursă a vieții, care este Soarele? Dacă ar fi cazul să i se libereze un certificat de naștere, ar trebui să arătăm că vîrsta acestei mase gazoase, — Soarele, numără cinci miliarde de ani, că diametrul său mediu este de 1 392 000 km, masa de circa 330 000 de ori mai mare decît cea a Pămîntului. Energia pe care o radiază în fiecare secundă este echivalentă cu cifra 10 urmată de 33 de zerouri (în Kwh).

Studiind învelișul extern al Soarelui, astronomii au dat peste un interesant paradox în ceea ce privește temperatura. Soarele este un «cuptor» uriaș, în interiorul căruia se produce căldură, dar a cărui suprafață se răcește, lăsînd o mare parte din energia sa să se împrăștie în spațiul înconjurător. În centrul său temperatura atinge aproximativ 20 milioane de grade Celsius.

Ce procese misterioase și colosale se întîmplă în inima astrului zilei, care emană atîta energie? Fizicianul englez Kelvin a calculat că, dacă de-a lungul existenței sale, Soarele nu și-ar fi completat pierderile de energie, temperatura lui ar fi scăzut cu 2% în fiecare an. În anul 1939, savantul german Hans Bethe a elaborat concepția că, în adîncurile Soarelui ar avea loc un proces permanent de transformare a hidrogenului în heliu (cunoscut sub numele de ciclu carbonic). Apoi, oamenii de știință au ajuns la concluzia că temperatura solară este rezul-

Meridianele energiei

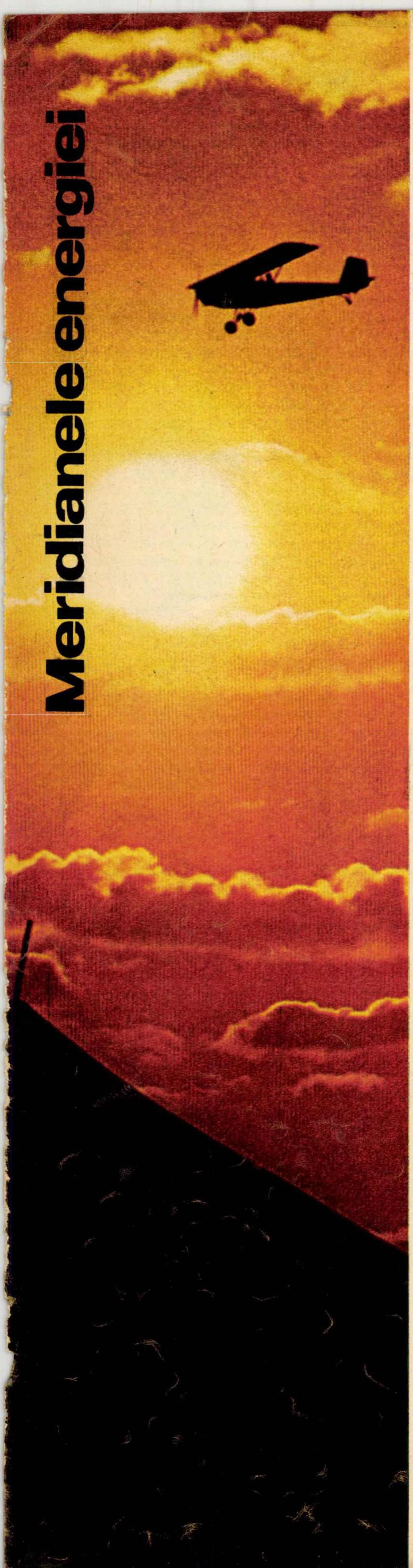

tanta unei reacții termonucleare și anume a transformării a patru protoni de hidrogen într-un atom de heliu (așa-zisul ciclu hidrogenic). Dacă am pune pe rînd cele două elemente într-o închipuită balanță, am observa că masa elementelor inițiale (protonii de hidrogen) este egală cu 4,032, în timp ce produsul rezultat din reacție, atomul de heliu, are o greutate atomică de 4,004. Izvorul fantasticei cantități de energie produsă în Soare, și din care Terra primește doar o mică parte, este tocmai diferența rămasă. Și cum masa Soarelui conține cantități uriașe de hidrogen, posibilitățile de alimentare a focarului solar sînt suficiente pentru multe miliarde de ani de aici înainte.

Iată de ce astăzi Omul și-a îndreptat privirile spre acest izvor de energie, practic inepuizabil.

Chipul Soarelui, văzut de Athanasius Kircher în anul 1678.

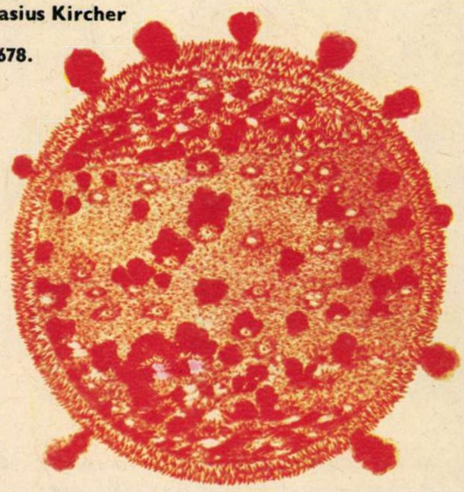

Caracteristicile energiei solare sînt prețioase. Una din rațiunile pentru care se propune folosirea ei este și aceea că nu conține nici o sursă poluantă a mediului înconjurător. Și apoi există posibilitatea ca Soarele să fie folosit atît în centrale de mare putere cît și în realizarea unor proiecte care vizează unități mici, pentru deservirea unui număr restrîns de obiective. Cercetările ultimilor ani dovedesc că toate nevoile energetice ale unei colectivități pot fi satisfăcute, exclusiv, cu ajutorul energiei solare: încălzire, climatizarea clădirilor, încălzirea producerea apei dulci, încălzirea hranei, funcționarea automobilelor și obținerea unor temperaturi înalte pentru procese industriale. La ora actuală, în lume funcționează deja diferite instalații care folosesc energia solară. În localitatea Odeillo din Munții Pirinei (Franța), razele solare sînt captate cu ajutorul a circa 2 000 de oglinzi și concentrate asupra unui cuptor în care se topesc metale care necesită temperaturi dintre cele mai ridicate.

Se apreciază că energia furnizată de un astfel de cuptor solar este competitivă cu cea a cuptoarelor cu arc electric.

În prezent există și alte interesante propuneri privind transformarea energiei solare în energie termică. În acest sens, americanul Aden B. Meinel a realizat un proiect de heliocentrală mamut a cărei putere ar putea fi de 1 000 de megawați. Dimensiunile unei astfel de instalații ar urma să fie enorme. Numai panourile de plăci absorbante ar trebui să ocupe zeci și zeci de kilometri pătrați.

Un alt proiect de centrală solară de mare putere (10 000 megawați) aparține profesorului Peter E. Glaser (Universitatea Cambridge, S.U.A.). Convertizorul primar ar urma să fie purtat de un satelit. Energia captată pe niște uriașe panouri colectoare (64 kmp) ar urma să fie transformată în unde electromagnetice și trimisă la sol unor uriașe antene captatoare. Sisteme pentru utilizarea energiei solare cu ajutorul unor stații energetice de mare putere sînt realizate la Institutul pentru energie «Krijanovski» din Moscova. Aici, radiațiile solare sînt concentrate cu ajutorul unui receptor comun (cazan) în care sînt produși vapori ce pun în funcțiune turbina.

Încă de pe acum energia solară se află în atenția urbaniștilor care prevăd aducerea Soarelui în locuințele viitorului. Așa-numitele «conducte de transportat lumina» ar putea ajunge — spun ei — în interiorul unor clădiri uriașe și chiar în grădinile subterane.

Pînă la realizarea îndrăznețelor proiecte imaginate de savanți, astăzi lumina Soarelui poate fi întîlnită «la lucru» în cele mai diferite domenii, cum sînt: acționarea unor instalații de pompare a apei din straturi adînci, desalinizarea apei de mare, în bucătăriile japoneze și chiar — fapt unic în lume — în acționarea unui far maritim situat la nord-est de insula Hakkaido (Japonia).

Desigur, oamenii de știință mai au de rezolvat și unele inconveniente în folosirea energiei solare, dar optimismul manifestat în domeniul folosirii luminii Soarelui duce la ideea că nu este exclus ca omenirea să se afle în ajunul unei noi «ere energetice», care ar putea fi numită «era solară».

(Va urma)

ECATERINA ROSCA

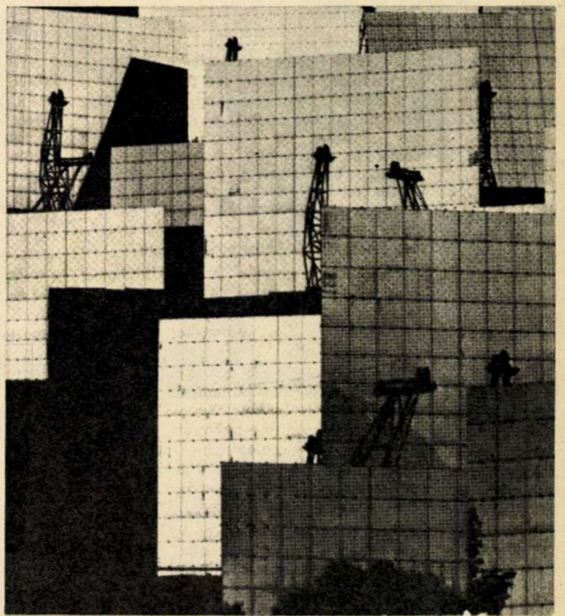

Imagini din Munții Pirinei (Franța) unde funcționează una dintre primele «uzine» solare. ▲ ▼

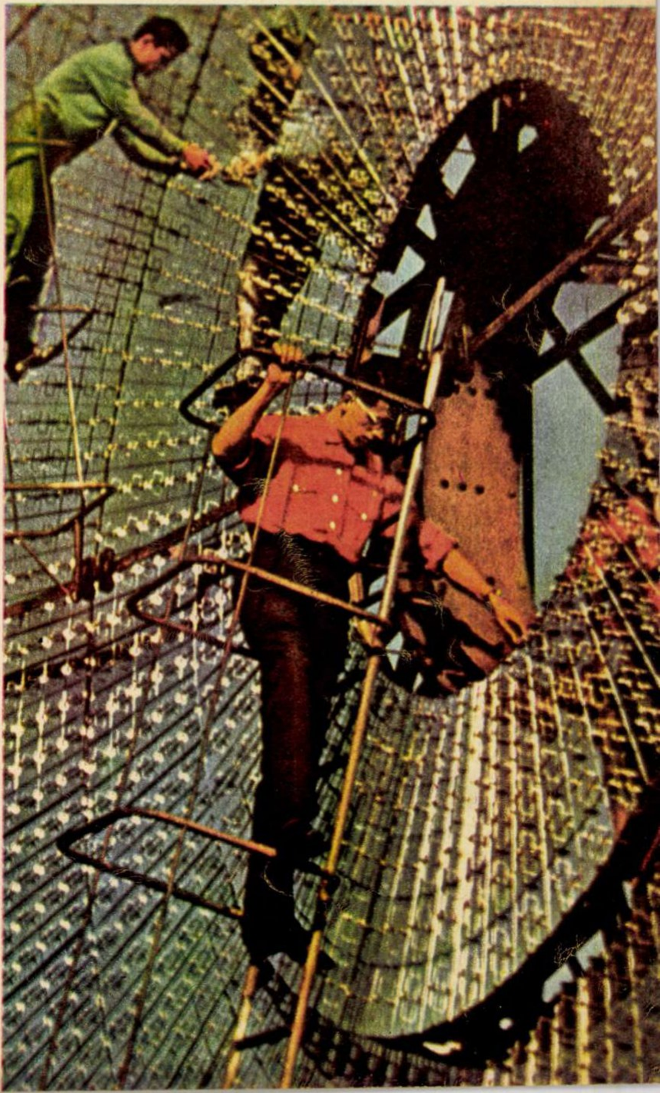

ILUSTRAȚIE:
VINTILĂ MIHĂESCU

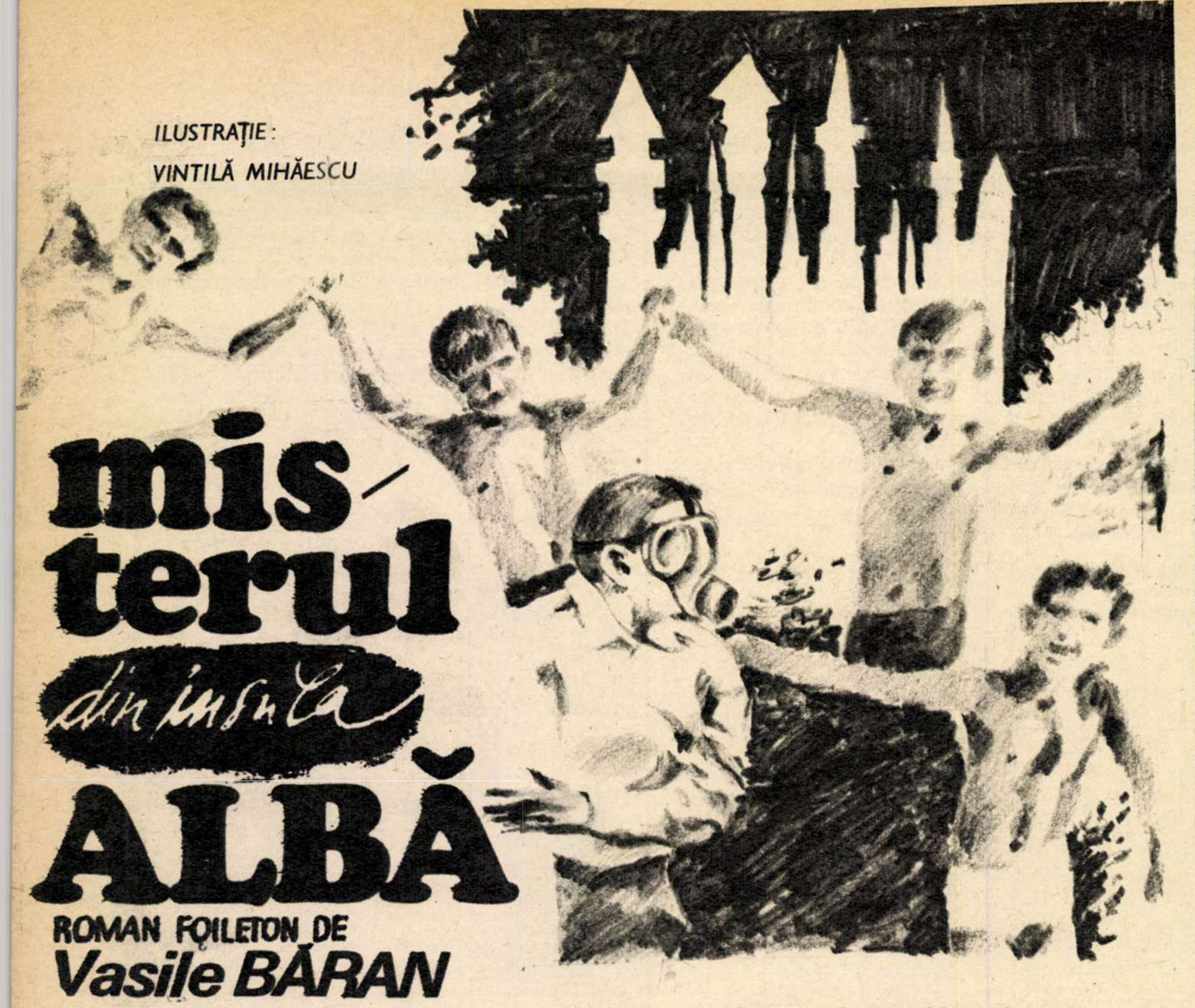

misterul din insula ALBĂ

ROMAN FOILETON DE
Vasile BĂRAN

CAPITOLUL 19

S-a întîmplat așa cum mi-am închipuit: pădurea s-a terminat brusc, drumul s-a ridicat spre un mic platou și, deodată, priveliștea s-a umplut de turnuri luminate slab. Absolut toate casele aveau forma aceasta cilindrică, înconjurate, cînd și cînd, de balcoane circulare, părînd a fi fost niște castele de apă. Nu se auzea nici cel mai mic zgomot. Uneori, scînteierile abia vizibile ale unor licurici imaginari îmi dădeau senzația că trecem printr-un cimitir. Acolo unde perdelele nu fuseseră încă lăsate, pe pereții întunecați se proiectau fantome palide. Mă opream, ascultam atent și treceam mai departe cu cea mai mare grijă ca nici eu, la rîndu-mi, să nu fac vreun zgomot. De altminteri, nu mi-era greu: trotuarele erau acoperite de iarbă și flori, fapt ce-i dădea orașului farmecul unui parc în care locuiesc păsări. În mai mult de o oră, parcurgînd zeci de străzi, nu întîlnisem pe nimeni. Aerul aici trebuia să fie și mai îmbălsămat fiindcă îmi simțeam plămînii invadați de un fel de aburi ce s-ar fi ridicat deasupra unui vas în care fierb petale de trandafiri. Pustietatea orășelului mă făceau să închid ochii, să stau o clipă nemișcat și să mă închipui în centrul unui șes cu toate apele secate și cea mai apropiată casă la peste un kilometru.

A rîs oare cineva în clădirea aceea albită de lumină? Am luat-o pe o stradă laterală să pîndesc din spate. Era singura casă care nu semăna cu celelalte, în care viața se desfășura undeva, între ziduri de cavou, în fața cărora oamenii stăteau ca și morți, cu chipuri încremenite și inexpresive. Dar aici, în clădirea aceasta cu turle înalte și ascuțite ca niște suliți și din care țîșnea o lumină orbitoare? Mă gîndeam că pentru ceilalți oameni de pe pămînt, Euforia, insula asta mică, nu exista de loc sau era numai un punct pe hartă unde se afla o așezare ca oricare alta cu pescari și muncitori ai (să zicem) unei fabrici forestiere. Habar n-aveau că aici se află turnurile astea în care locuiesc un fel de păsări cu trup, picioare și mîini de om. Și chiar dacă ar ști n-ar crede, sau ar rîde de o asemenea părere că niște turnuri ar putea influența viața și gîndurile locuitorilor. Dacă le-aș spune că într-un orășel ca ăsta în care se aflau astfel de turnuri se petrece un lucru cu totul ieșit din comun, ar ridica din umeri. Dar aici era o realitate: euforienii trăiau în umbra acestor turnuri și se mai aflau încă în umbra lor și atunci cînd pluteau în largul lacului. Căci turnurile păreau să fi fost și niște faruri. Din vîrful lor lacul putea, desigur, să fie observat foarte bine. Atunci cum de nu se gîndeau Dik și Bekon, în vînătoarea lor, că puteau fi văzuți? Șapte kilometri se aflau în cîmpul vizual al acestor turnuri dacă cineva s-ar fi urcat acolo și ar fi vegheat. Iar acest cineva ar fi trebuit să fi fost, desigur, doar Felix. Fiindcă euforienii chiar dacă ar fi stat la ferestrele turnurilor n-ar fi văzut nimic. Dar cum locuiau ei înăuntru? Sau nu locuiau acolo și turnurile erau goale? Nu, nu puteau fi goale. Mă simțeam observat de ele.

Presimțeam că va fi anevoios să pătrund în vreo clădire sub privirile turnurilor acelora. Îmi închipuisem oarecum prea ușor totul. Brusc, m-am hotărît să intru în clădirea cu turle ascuțite. Nici pe departe nu-mi trecuse prin gînd că ar fi putut fi uzina lui Felix. Dincolo, în spatele ei, era o grădină înțesată cu dispozitive pentru pompat aerul euforic în afară. De aceea grădina mi se părea albă, așa cum ar fi fost dacă pe țevile acelea s-ar fi pompat praf de var. Îmi era foarte greu să rămîn acolo multă vreme. Mai cu seamă din pricina măștii prin care respiram din ce în ce mai anevoie. Dar mai era și teama de a fi fost surprins de Bekon, de Dik sau de Felix. Am ieșit, ușor, cu spatele, ca și cum m-aș fi ferit de niște cîini. Sus, printre stele, luna se vedea mare și clară; dar orașul era cenușiu și adormit. Numai de acolo, dinspre uzină se auzea un zumzet slab. Desigur, zgomotul instalațiilor. Nu cred să mă fi văzut nimeni. Poate doar statuia de piatră ce se înălța la o încrucișare de străzi; statuia lui Felix. După golurile ochilor și poziția capului, după mîna întinsă și statura masivă, trebuie să fi fost un bărbat plin de bunăvoință, departe de trădarea asistenților săi. Mă întrebam ce gîndea Felix despre opera sa? Își considera el făpturile pe care le crease fericite? Nimeni din cei care s-ar fi întîmplat să călătorească prin aceste locuri nu s-ar fi putut elibera de o strîngere de inimă la vederea euforienilor. S-ar putea ca euforienii să nu aibă nici o grijă; s-ar putea ca urmările aerului euforic asupra voinței lor să nu fie dintre cele mai grave. Dar o astfel de viață o duc, într-adevăr, păsările, nu și oamenii — gîndeam eu.

În fața unui turn mi s-a părut că cineva, o umbră, mi-a făcut semn s-o urmez. O mică poartă s-a deschis și m-am pomenit, aproape fără să știu, tras spre o scară ce cobora. Probabil și din pricina toxinelor din aer mă simțeam amețit; cu toate astea încercam totul să fiu lucid. Nu era starea pe care o avusesem trecînd **prin peștera Muntelui Alb, dar întîmplările** *păreau să se repete. Umbra, care era, de fapt, un euforian (ca și cum mi-ar fi fost foarte apropiat și voind să-mi spună ceva), alunecă pe scările acelea făcîndu-mi mereu semne să urmez drumul arătat. Am ajuns la o litieră împodobită toată cu văluri și penaje care venea spre mine cu ușurința unui fulg, ducîndu-mă apoi spre o piață imensă, la început cu desăvîrșire pustie, care se întindea, cumva, pînă spre lac. În sfîrșit, litiera se opri suspendată în aer, atîrnată parcă de niște fire invizibile. Și dintr-un salt, piața se umplu de euforieni — năluci grațioase care veniseră să se joace cu razele lunii. Era un dans cum nu mai văzusem niciodată, un dans fără muzică, așa cum se petrece cu fluturii pe o cîmpie. Pluteau în ciorchine, se desfăceau în perechi, se strîngeau apoi la loc, asemeni unei draperii de spumă, alcătuind în cele din urmă o nesfîrșită salbă unduitoare. Se alcătui apoi un adevărat cortegiu, dansatorii executară o manevră semicirculară înconjurîndu-mă, aplecîndu-se reverențioși și privindu-mă cu o curiozitate aridă și aproape răutăcioasă. Vedeau, deci; poate numai noaptea la lumina lunii vedeau! Aveau poate ceva din păsările de noapte sau din natura pisicilor, fiindcă ajunși foarte aproape de mine s-au oprit tulburați și dezamăgiți; cine eram? Dar, dintr-o dată, ca și cum și-ar fi dat seama, se înălțară în direcția lunii, descriind alt semicerc, fiindcă ce putea ei face altceva decît să plutească de colo-colo? Aveau o viață fără bătrînețe, rămîneau veșnic tineri și frumoși, grațioși și supli, totdeauna fără griji și fără vise, fără scopuri și tocmai de aceea fără nici un rost. Dar Dik, dar Bekon? Pe unde s-or fi aflat ei în clipele acelea? M-am întrebat apoi cum va fi arătat această insulă înainte de a fi venit aici. Felix cu asistenții săi punînd în aplicare ideea aceea diabolică? Ce istorisiri or fi circulat pe aici, din gură în gură? Desigur, istorisiri dintre cele mai stranii. Și puteau fi încă și mai stranii dacă vreun adevărat om de știință ar fi pătruns pe-aici manifestînd interes să analizeze aerul insulei sau pulberea cenușie care-o înconjura și pe care nici un fel de vînt n-ar fi putut-o împrăștia vreodată. Și specialiștii în botanică (de pildă Ald!) ar fi trebuit să studieze flora. S-ar fi văzut atunci că verdeața de pe aici este ciudată, neobișnuită, iar insula e bîntuită de niște făpturi care nu-și lasă urmele decît prin văzduh. O asemenea cercetare ar fi dus, desigur, la uzina lui Felix și-atunci de mult euforienii și-ar fi recăpătat starea normală.*

(va urma)

PRETUTINDENI TRĂIESC COPII

Secetă în Africa

Poate nicăieri în lume, setea și subnutriția nu au secerat în ultimul timp atîtea vieți, ca în unele țări ale Africii, grupate geografic sub numele de Sahel. De mai mulți ani, milioane de copii, adulți și bătrîni, care trăiesc în imensa regiune situată la marginea deșertului Sahara, trăiesc o cumplită dramă, provocată de cea mai gravă și cea mai îndelungată secetă din ultimii 60 de ani. Pe întinderi ce însumează peste 5 milioane kilometri patrați din statele din sudul Saharei, plantele au fost pîrjolite de soarele arzător înainte de a apuca să lege roade, izvoarele și fîntînile au secat, lipsind întreaga suflare din acest ținut de minimum necesar existenței. Cele mai lovite de această calamitate sînt populațiile din Mauritania, Volta Superioară, Mali, Niger, Senegal și Ciad. Din cauza secetei excesive, țările amintite sînt amenințate de un adevărat dezastru ecologic, întrucît — date fiind condițiile naturale ale acestor întinderi — o mare parte a locuitorilor sînt nomazi și își asigurau pînă nu de mult existența de pe urma creșterii vitelor. Dar, odată ce pășunile arse nu le-au mai putut oferi nimic, cirezile au pierit pe întinderile pustiite.

MILIOANE DE COPII AFRICANI AU NEVOIE DE AJUTOR

An de an, începînd cu anul 1968, oamenii de aici au așteptat zadarnic anotimpul ploios, pentru a asigura umiditatea atît de necesară creșterii vegetației. Rarele ploi care au căzut nu au putut hrăni pămîntul însetat, situația locuitorilor agravîndu-se tot mai mult.

Oamenii împart picăturile de apă cu animalele, care pînă nu de mult le asigurau hrana. Cel mai mult suferă însă copiii. Datorită subnutriției s-au instalat epidemiile și mulți dintre ei și-au pierdut viața. O situație similară țărilor saheliene se află și în Etiopia. Pentru a cita un singur exemplu, arătăm că în această țară, din peste 1,6 milioane locuitori care suferă de pe urma secetei, 500 000 sînt copii, o mare parte avînd vîrsta de sub 9 ani.

Strigătul de ajutor al copiilor, adulților și bătrînilor din țările grav lovite a pus în mișcare diferite organisme specializate ale Organizației Națiunilor Unite, care au organizat operațiuni de ajutorare a victimelor.

Pentru a veni de urgență în ajutorul copiilor și mamelor din regiunea saheliană, **UNICEF** a destinat importante sume. La campania de realizare a fondurilor atît de necesare procurării de medicamente, alimente bogate în proteine, lapte și lichide necesare rehidratării, participă și pionierii patriei noastre.

Solidari, ca întotdeauna, cu prietenii necunoscuți de pe alte meridiane care se află în suferință, ei dovedesc și de această dată că sînt animați de cele mai calde sentimente umanitare. Încă în urmă cu aproape două luni, în grupele, detașamentele și unitățile din toate județele țării, pionierii au început difuzarea a mii și mii de cărți poștale **UNICEF**. Fondurile realizate prin valorificarea acestor cărți poștale de către pionierii din Municipiul București, județele Prahova, Bacău, Constanța, Cluj, Iași, Hunedoara, Dîmbovița, Brașov și din toate celelalte județe vor fi transformate cît mai grabnic în medicamente, vitamine și hrană, atît de necesare copiilor din zonele greu lovite. Dornici de a-și ajuta semenii, ei continuă încă această acțiune umanitară, convinși că astfel vor salva viețile a nenumărați copii din țările amintite.

În cadrul măsurilor întreprinse pe plan mondial pentru sprijinirea țărilor din zona Sahel, care de mai mulți ani suferă din cauza unei dezastruoase secete, recent, România a trimis Ciadului și Nigerului ajutoare materiale constînd în alimente.

Ajutorul acordat de România celor două țări se înscrie într-un program mai amplu de sprijinire a țărilor africane afectate de secetă, constituind, în același timp, o nouă dovadă a spiritului de solidaritate de care este animat poporul român.

După îndelungi căutări, setea chinuitoare poate fi mințită cu un strop de apă. Această posibilitate devine însă tot mai rară, căci vechile fîntîni au secat și apa trebuie căutată uneori la adîncimi ce depășesc 60—70 de metri.

Pentru crescătorii de vite din regiunea Sahel, fostele cîmpii pe care pășteau cirezile au devenit pămînturi ale morții și dezolării.

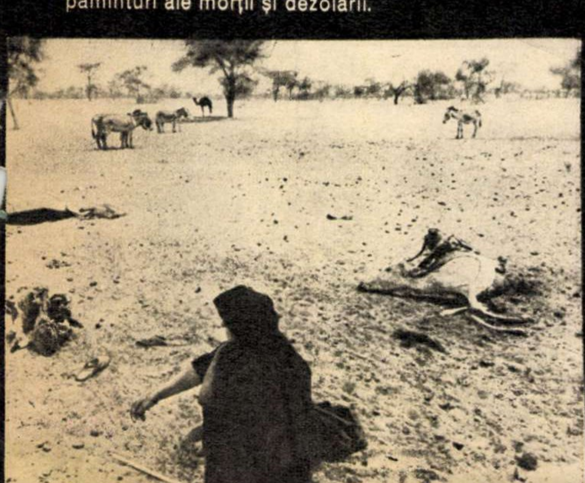

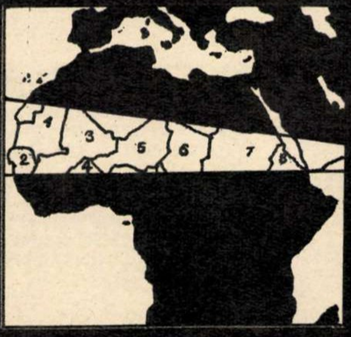

Pe harta Africii, cele două linii trasează țările saheliene.

Sosite pe calea aerului din diferite părți ale lumii, ajutoarele în hrană, medicamente și lichide rehidratante sînt împărțite copiilor, adulților și bătrînilor.

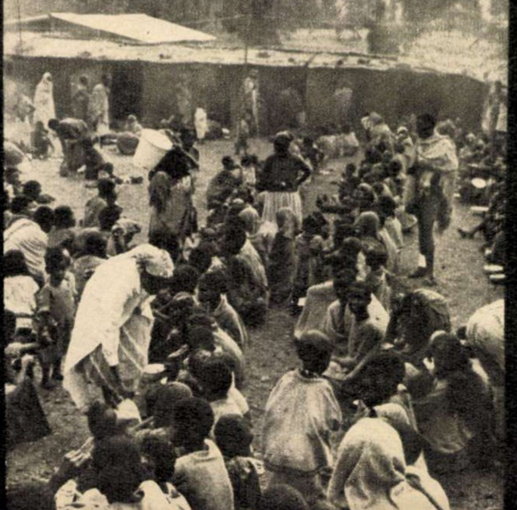

Nici un cuvînt, nicì un gest. Singurul lucru pe care-l mai poate face această mamă, disperată pentru copilul cu chipul îmbătrînit de suferință, este de a-l mai apăra de arșița nemiloasă.

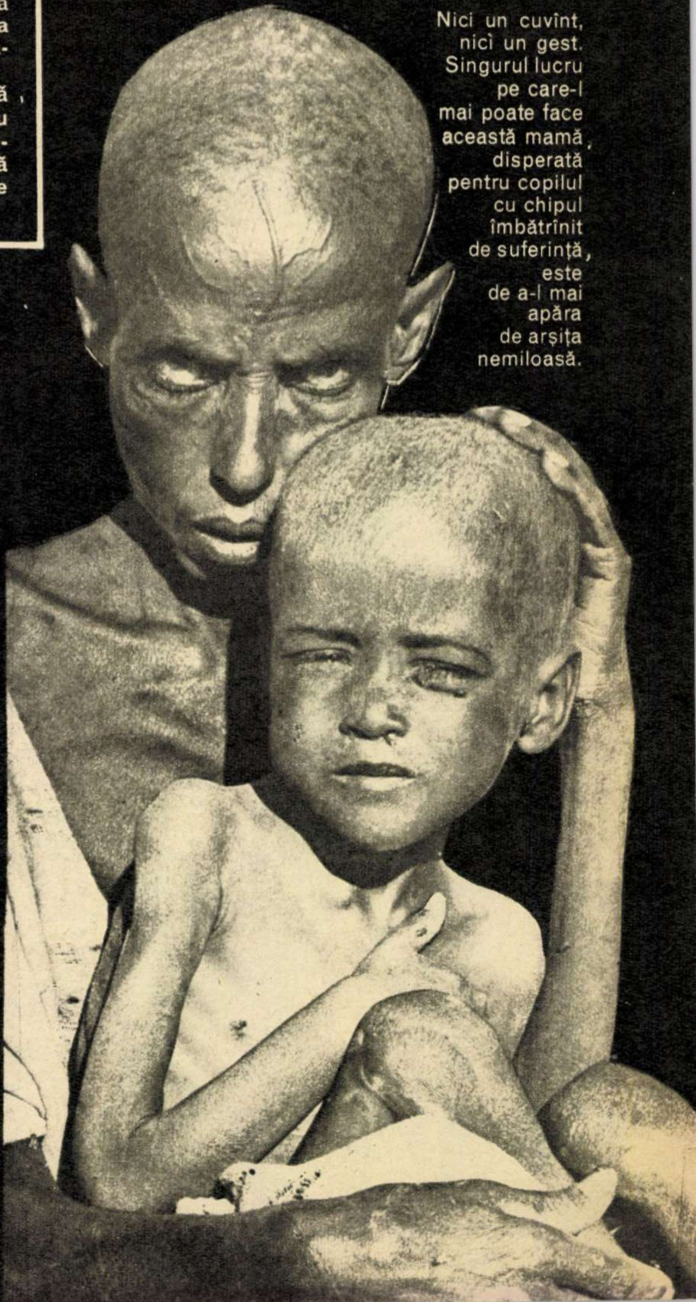

Pagina* băieților

PRACTIC

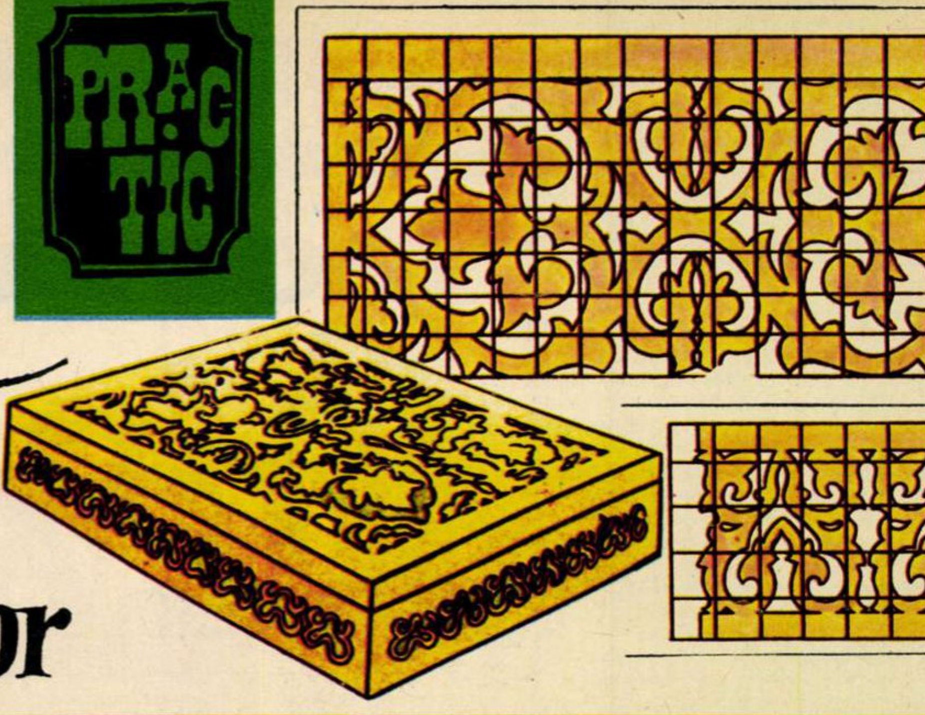

Mai mulți cititori, iubitori de animale, ne-au rugat să publicăm cîteva imagini cu cîini, pentru albumele lor. Le satisfacem dorința, adăugînd, din inițiativa Olguței și niște pisicuțe.

DOG GERMAN DEOSEBIT DE ATAȘAT FAȚĂ DE OM, MARE ȘI PUTERNIC, POATE FI RECUNOSCUT DUPĂ BOTUL LUI LAT ȘI PARCĂ RETEZAT.

LUPUL ALSACIAN DEOSEBIT DE INTELIGENT, VESTIT PRIN FIDELITATEA SA, VIGILENȚĂ ȘI CAPACITATEA DE ACȚIUNE.

BRAC FACE PARTE DIN AȘA ZIȘII CÎINI DE FUGĂ RAPIDĂ, FOLOSIȚI LA VÎNĂTOARE. AU SIMȚUL VĂZULUI DEOSEBIT DE DEZVOLTAT.

GRIFON IUBIT MAI ALES DE COPII PENTRU ZBURDĂLNICIA ȘI VIOICIUNEA LUI.

PINSHER FOARTE GĂLĂGIOS ȘI EXCELENT CÎINE DE PAZĂ.

LUCRĂRI DE TRAFORAJ

Pentru lucrările de traforaj sînt necesare: un ferăstrău de traforaj, un burghiu foarte subțire, hîrtie de șlefuit (glaspapir), placaj, clei și o masă de lucru.

Placajul poate fi înlocuit cu scîndură de lemn de tei sau de mesteacăn groasă de 3—5 mm.

Modelul pe care dorim să-l executăm se mărește pe o hîrtie de calc, iar imprimarea modelului pe placaj se face cu ajutorul unei foițe de indigo.

Scîndura sau placajul pentru traforat cu modelul aplicat se găurește cu burghiul în acele locuri ale modelului, care după tăierea cu ferăstrăul de traforaj vor cădea jos.

Traforatul se începe întotdeauna cu elementele și liniile interioare ale modelului și numai după aceea se traforează cele exterioare.

Dacă în timpul lucrului pînza ferăstrăului se supraîncălzește este necesar ca din cînd în cînd să se întrerupă lucrul și să se șteargă pînza cu o cîrpă udă.

Executarea casetei. Pereții laterali și capacul se fac din placaj de 3 mm, iar fundul din placaj de 5 mm sau scîndură din lemn de tei. Pentru a obține o casetă mai rezistentă, se pregătesc toate părțile — pereții, fundul și capacul, se taie cepuri de împreunare, se fac locașurile pentru cepuri și se asamblează caseta. Apoi se demontează și se aplică desenele pe fiecare parte, folosind modelul alăturat. După ce au fost traforați toți pereții, caseta se asamblează din nou, dar de data aceasta cu clei. Partea interioară a pereților laterali și a capacului se acoperă cu hîrtie sau cu pînză colorată. Înainte de asamblarea definitivă a obiectelor lucrate, placajul se curăță cu hîrtie de șlefuit iar muchiile cu o pilă cu dinți mici. Obiectele realizate pot fi vopsite cu acuarele, vopsele de ulei, baiț sau lac, cu ajutorul unei pensule cu porii moi sau cu tampoane de vată. După ce s-a uscat vopseaua, se dă cu un strat de lac.

Executarea ramei se realizează tot din placaj sau din scîndură de lemn de tei sau de mesteacăn de 3—5 mm. Măriți modelul alăturat pe hîrtie de calc, apoi cu ajutorul unei foițe de indigo îl imprimați pe materialul folosit pentru ramă. După ce traforați toate cele patru părți ale ramei, asamblați-o cu ajutorul cleiului, bineînțeles nu înainte de a fi curățate cu hîrtie de șlefuit. Folosiți aceleași metode de vopsire ca și la casetă.

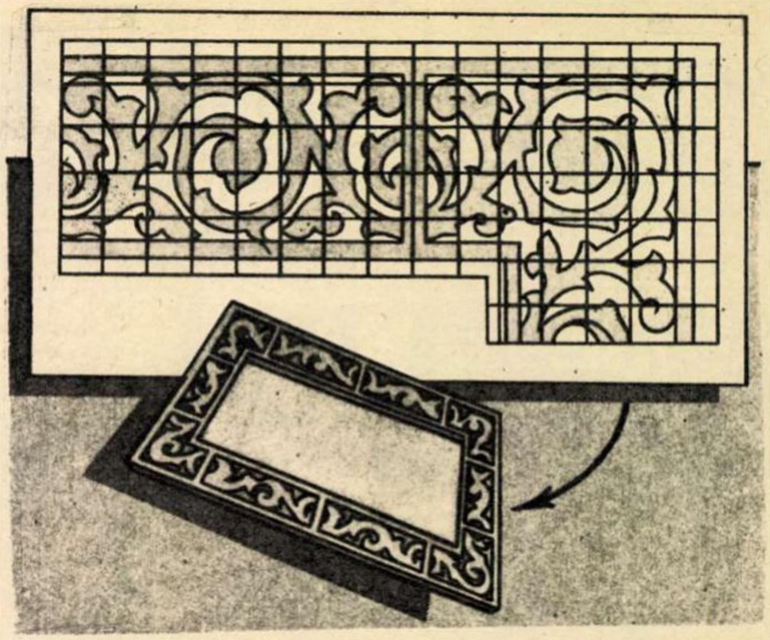

POȘTA LUI EMIL

DRAGII MEI PRIETENI

Dragii mei prieteni,

Încep jurnalul meu pe anul 1974, nu înainte de a vă mulțumi tuturor pentru urările pe care mi le-ați transmis cu prilejul Anului Nou. La rîndul meu, vă transmit tuturor cele mai calde urări de bine și sănătate precum și noi succese cu ocazia începerii celui de al doilea trimestru al anului școlar. Din corespondența sosită la redacție în ultimul timp pe numele meu, am reținut cîteva scrisori.

VALENTIN RUSU din Brăila și RADU PETRESCU din Pitești. *Pentru a cunoaște mai bine fenomenele astronomice, pasiunea voastră, vă recomand să luați legătura prin scris cu Observatorul Astronomic Popular din București, Bd. Ana Ipătescu nr. 21, sectorul 1, unde există un colectiv de entuziaști astronomi, care vă pot pune la dispoziție toate datele care vă interesează.*

ION CĂPUG, clasa a VII-a, Liceul «Nicolae Iorga» din Vălenii de Munte, județul Prahova. *«Dragă Emil, în liceul nostru a luat ființă un cerc filatelic la care s-au înscris foarte mulți pionieri și școlari. Am dori să anunți în revistă că dorim să facem schimburi filatelice pentru a ne îmbogăți colecția de timbre.» Dragă Ion, după cum vezi ți-am îndeplinit dorința. Prietenii mei filateliști vor intra, fără îndoială, în legătură cu cercul vostru. Succes!*

VIOREL POPA, Rîmnicu Vîlcea. *«Dragă Emil, îmi vine destul de greu să-ți mărturisesc, însă pentru mine vacanța a fost cam tristă. De ce? Să știi că sînt un elev bun, însă s-a întîmplat să obțin pe primul trimestru media șase la naturale. Vina a fost a mea. Mi-am pus însă ambiția la încercare și toată vacanța am repetat materia. Astăzi am fost ascultat (17 ianuarie). Ce notă crezi că am primit? 10... Îți promit, dragă Emil, că situația din trimestrul I nu se va mai repeta».*

Cred că orice comentarii sînt inutile. Bravo, Viorel!

GEORGICĂ MARIA, satul Vadu-Lat, județul Ilfov. *La Palatul pionierilor din București există bazin de înot. În altă ordine de idei, dacă citești cu atenție revista vei constata că unele dintre concursuri au și fost lansate, ca de pildă «Studio 25». Pentru creații literare adresează-te rubricii noastre «Atelier literar».*

VASILE ROMAN, comuna Tibane, județul Iași. *Iată adresa care te interesează: Centrul de producție cinematografică București, comuna Buftea, județul Ilfov.*

Detașamentul clasei a VII-a D de la Școala generală nr. 3 din Pașcani, detașament fruntaș la învățătură, cu toți pionierii abonați la revista noastră, mi-au trimis fotografia lor în grup, rugîndu-mă s-o public. Chiar dacă fotografia nu este suficient de clară, ei sînt totuși mulțumiți. Dragii mei prieteni vă îndeplinesc dorința cu multă plăcere!

EMIL

DIN ULTIMA BANCA

CREIONUL

FOILETON

Bomboane uitase să-și ascută creionul și, îngrijorat, a început să se ocupe de această problemă îndată ce l-a văzut intrînd la oră pe profesorul de desen. Toată lumea, inclusiv Bomboane, știe cît e de plăcut să inaugurezi un creion. Întîi a trebuit însă să găsească ascuțitoare. Pe catedră fusese instalată cu solemnitate o copie în ghips după celebrul discobol al lui Miron, ceea ce întemeia în clasă o laborioasă atmosferă clasică. Bomboane umbla însă după ascuțitoare. A lui Dumitrescu Florin i se păru prea tocită, a lui Bunea Gheorghe, că rupe vîrful. «Ai de gînd să mai colinzi mult?» îl întrebă profesorul. Bomboane își ceru politicos scuze; pentru un creion bun îi trebuia o ascuțitoare perfectă. O găsi la Georgescu Traian și, în timp ce își ascuțea creionul, schimbară cîteva cuvinte despre perspectivele echipei Rapid în viitorul sezon. «Ai terminat?» îl întrebă profesorul. Bomboane e foarte ordonat: «Un moment, să duc răzătura la coș». Pe drum, răsturnă penarul Emiliei și, îndatoritor, începu s-o ajute să culeagă conținutul de pe jos. «Cît o să te mai distrezi așa?» se enervă profesorul, dar Bomboane îi arătă prin gesturi că nu este el de vină dacă Emilia ține atîtea lucruri în penar. creioane peste creioane, compas, trăgător, estompă, gume, crete colorate — o întreagă librărie! Reîntors, în fine, în banca lui, Bomboane trase prima linie, rămînînd entuziasmat. Mergea splendid! Simți nevoia să-și compare creionul cu cel al colegului de bancă, pe urmă cu ale colegilor din față și din spate. «Ce ziceți de creionul ăsta?» Răspunsul «Mare lucru; toate sînt la fel!» îl scoase din sărite. «Vi-l dau fiecăruia, pe rînd, să lucrați un minut cu el; o să vedeți ce înseamnă un adevărat creion de desen!» În timp ce unul desena cu creionul lui, Bomboane folosea creionul acestuia, ca să nu rămînă în urmă. Curînd, pentru o mai bună comparație, se ajunse la un schimb general de creioane, prin rotație.

...Într-un tîrziu, profesorul, apropiindu-se, băgă de seamă că erau cei mai în urmă cu desenele. Despre calitate, greu de vorbit, de vreme ce fiecare planșă fusese începută cu șase creioane diferite! «Ce se întîmplă cu voi?» întrebă el, intrigat. Singurul în măsură să dea un răspuns convenabil ar fi fost Bomboane, dar el se afla tocmai în celălalt capăt al clasei, încercînd cu suspiciune, o nouă ascuțitoare.

OVIDIU ZOTTA

FĂRĂ CUVINTE

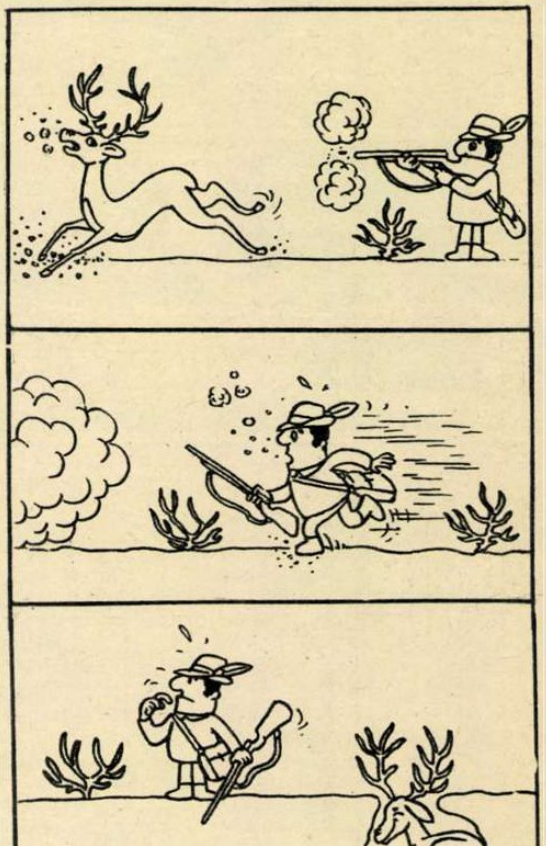

DESEN: SIMION ALEXANDRESCU

Cutezătorii 4

ADRESA REDACȚIEI: PIAȚA SCÎNTEII NR 1 — BUCUREȘTI 33 — TELEFON 17 60 10.

Redactor-șef: MIHAI NEGULESCU
Redactor șef adjunct: OVIDIU ZOTTA
Secretar general de redacție: IOAN DONCA

Administrația: **Editura Scînteia. Tiparul C.P.C.S.**
ABONAMENTELE PRIN OFICIILE ȘI AGENȚIILE P.T.T.R., PRIN FACTORII POȘTALI ȘI DIFUZORII DE PRESĂ. CITITORII DIN STRĂINĂTATE POT FACE ABONAMENTE ADRESÎNDU-SE INTREPRINDERII «ROMPRESFILATELIA» SERVICIUL IMPORT-EXPORT PRESĂ BUCUREȘTI — CALEA GRIVIȚEI NR. 64—66 P.O.B. — 2001
Redactor artistic: VINTILĂ MIHĂESCU
Secretar de redacție: LUCIA SICOMAȘ

108

REZUMATUL EPISOADELOR ANTERIOARE: RADU A DESCOPERIT CĂ SOŢII DIMAN VOR SĂ SCOATĂ DIN ŢARĂ AUR ŞI UN PACHET «SNAGOV», ÎN CARE EI CRED CĂ SE AFLĂ UN MICROFILM. ÎN DRUM SPRE FRONTIERĂ, SOŢII DIMAN SÎNT URMĂRIŢI DE DOI INDIVIZI CARE SE AFLĂ ÎNTR-UN FORD.

7 URMĂRIREA

Scenariu:
TUDOR NEGOIŢĂ

Desene:
ALBIN STĂNESCU

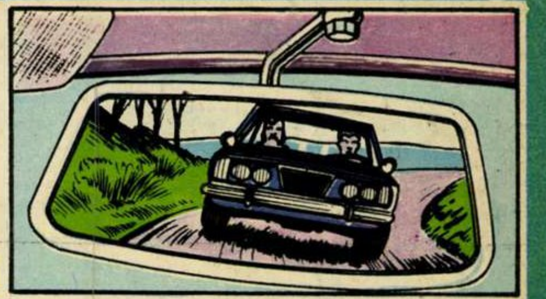

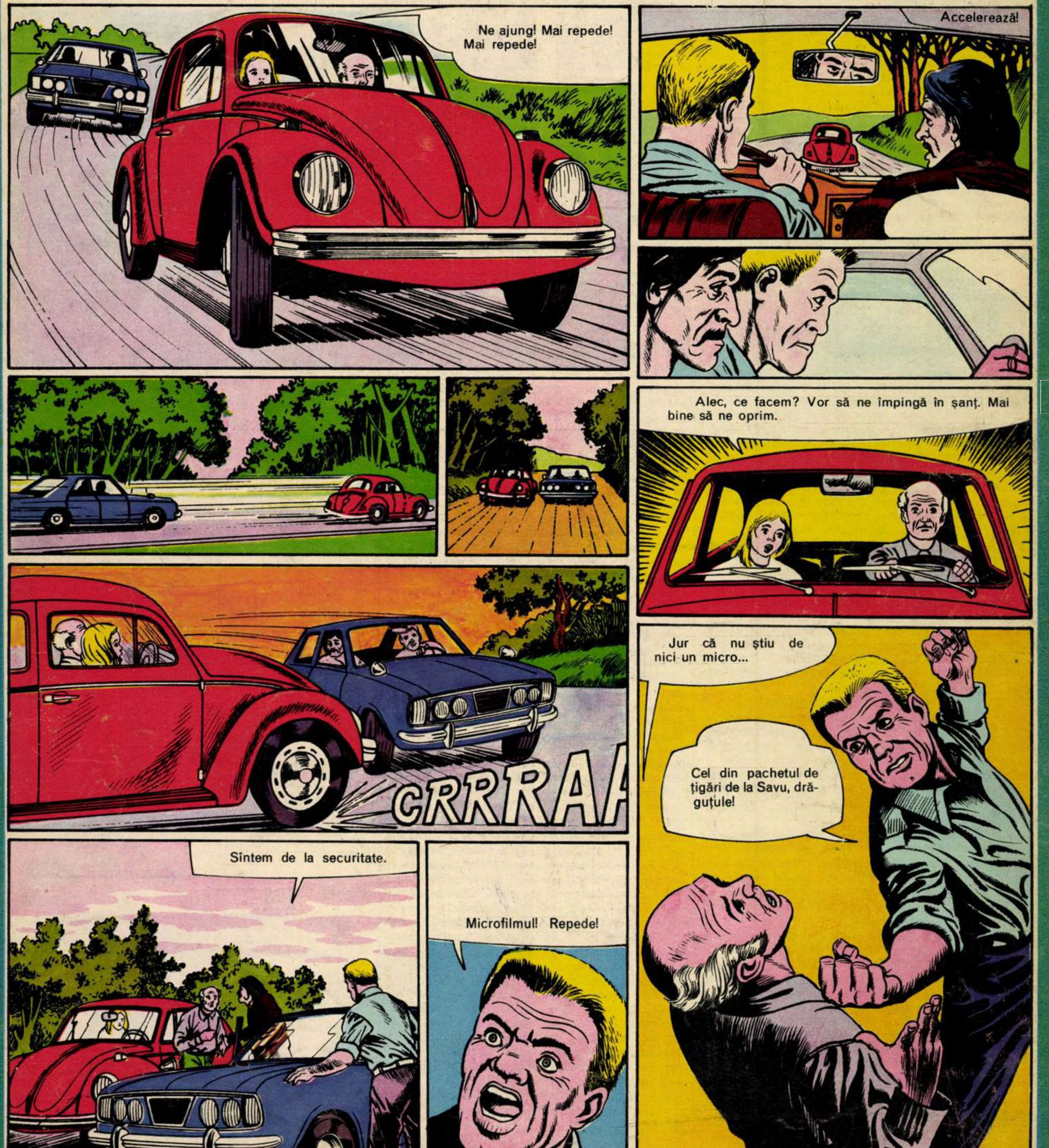
Ne ajung! Mai repede! Mai repede!
Accelerează!
Alec, ce facem? Vor să ne împingă în şanţ. Mai bine să ne oprim.
CRRRAA
Sîntem de la securitate.
Microfilmul! Repede!
Jur că nu ştiu de nici un micro...
Cel din pachetul de ţigări de la Savu, drăguţule!

(va urma)

108

REVISTĂ
SĂPTĂMÎNALĂ
EDITATĂ DE
CONSILIUL
NAȚIONAL
AL ORGANIZAȚIEI
PIONIERILOR

6

JOI, 7 FEBRUARIE
1974, ANUL VIII (333)
16 PAGINI, 1 LEU

Cutezătorii

STOP-CADRU?

FORUM '73-LIVADA
SUBIECTUL UNUI FILM REALIZAT DE
STUDIOUL CINEMATOGRAFIC
„ALEXANDRU SAHIA" BUCUREȘTI

Cutezătorii
Actualități 25

ȘTIȚI SĂ CIRCULAȚI?

Răspunsul pionierilor detașamentului clasei a III-a B de la Școala de aplicație a Liceului pedagogic «Vasile Lupu» din Iași e afirmativ, și pe drept cuvînt! Iată-i, în fotografie, pe micii «agenți de circulație» în plină desfășurare a concursului pe teme de circulație, organizat de către Consiliul municipal al Organizației pionierilor, în colaborare cu organele de miliție.

APĂRĂTORII NATURII

De cîtva timp, pe adresa Casei pionierilor din Focșani sosesc numeroase scrisori din țară și de peste hotare. Sînt răspunsurile celor care vor să lege prietenii și să facă schimburi științifice cu membrii cercului «Micii biologi» care, încă de anul trecut, se ocupă intens de acțiunea privind protecția mediului înconjurător.

Pionierii TEODORA ZAMFIR și CEZAR IORGA de la Școala generală nr. 7 din Focșani, și ei membri ai cercului, s-au dovedit a fi pasionați cercetători. Numeroasele lor experiențe au dat rezultate dintre cele mai neașteptate. Deși simple, experiențele au dezvăluit gradul de poluare din diferite zone ale orașului. De aceea, întîlnirile din cadrul cercului sînt bogate în comunicări.

Acțiunea «Micilor biologi» a cuprins de fapt întreg municipiul. În funcție de cercetările membrilor cercului, pionierii focșăneni au amenajat numeroase spații sărace în vegetație, dorind ca orașul să fie mai frumos, mai plin de verdeață și flori.

AVENTURA VEVERITELOR CIP și DALE

— Ura, Cip!

— Bună, Dale! Îți propun ceva: am găsit un copac potrivit pentru a ne muta locuința. Acolo n-o să ne mai necăjească Donald și sîntem printre.. copii.

— Bine, îmi fac bagajele și vin.

*

După scurt timp, iată-i pe Cip și Dale instalați în noua lor «casă».

Dar, deodată Cip țipă:

— Dale, Dale, unde ești? Cred că a avut loc un cutremur!

— Da, de unde, Cip, copiii se joacă și vorbesc tare.

— Ia, privește acolo, la elevii care ies din curte. S-au terminat oare așa de repede orele?

— Nu te mai mira atîîî...!

— Ce este Dale? Hai, revino-ți!

— Am fost lovit de caietul elevului acela care se mai bate și acum cu colegul său.

— Oh, îmi pare rău!

— Asta ne mai lipsea?!? Abia mai pot să mătur, altfel ne invadează cojile de semințe și hîrtiile aruncate.

— Oh, ce-aș mai mînca eu pîine albă cu pateu de ficat... și băiatul acela își aruncă mîncarea în coșul de hîrtii!

— Da, Cip, cu regret trebuie să recunosc că ar fi mai bine să ne întoarcem acasă. Donald nu este atît de primejdios ca elevii aceștia.

Și, așa s-a sfîrșit aventura veverițelor Cip și Dale, care au vrut să trăiască în liniște și pace în castanul din curtea Școlii generale nr. 1 din Jimbolia, dar, din păcate, nu au reușit.

Oare din vina cui? Priviți în jurul vostru și...

CHRISTIANE ENGELMANN,

cl. a VI-a E, Școala generală nr. 1, Jimbolia

Amicii CRUCII ROȘII

Umanitate, perspicacitate și spirit de într-ajutorare față de cei în suferință sînt cele trei atribute ale activității ce caracterizează inimosul cerc al «Amicilor Crucii Roșii» de la Școala generală de 10 ani Dîrza, din comuna Crevedia, județul Ilfov și ai cărui inițiatori sînt trei cunoscuți activiști voluntari din cadrul comisiei comunale: dr. Emilia Tăulescu, medicul circumscripției sanitare, prof. Clement Păunescu, directorul școlii, și prof. Victoria Popescu, director adjunct și comandant-instructor al unității de pionieri. Tinerii amici ai Crucii Roșii și-au înscris printre sarcinile noului an: menținerea igienei în clasă și școală, însușirea unor noțiuni de igienă și prim ajutor, vizitarea unor bătrîni suferinzi din comună, anunțarea medicului cu ocazia apariției unor cazuri de boală, mobilizarea populației la vaccinări și acțiuni de donare onorifică de sînge etc.

Dintre membrii cercului, cei mai activi s-au dovedit a fi pionierii Ilie Gheorghe, Elena Ioniță și Gheorghe Vlaer din clasa a V-a, Vasilica Nae, Niculae Niculina și Costea Niculina din clasa a VII-a. În fotografie, la postul de prim-ajutor, «Amicii Crucii Roșii» își desăvîrșesc pregătirea practică.

prof. LEONTINA ARSENE

„LA MULȚI ANI"

Ne aflăm departe de patrie, departe de fetița noastră. Zilele acestea, Emiliana împlinește 11 ani. Am primit de curînd de la ea o fotografie făcută cu ocazia publicării acesteia la panoul de onoare al unității de pionieri de la Școala generală «Unirea», județul Alba. Ne-a bucurat mult și vestea că notele ei sînt numai de 9 și 10. Vă rugăm, ca prin intermediul revistei «Cutezătorii», să transmitem Emilianei «La mulți ani!».

N.R.: Rîndurile de mai sus ne-au fost expediate din Iran, de către părinții Emilianei, unde tatăl ei, Gheorghe Miheț, se află pentru asistență tehnică. Urărilor părinților ne alăturăm cu bucurie și noi.

Autograf

CĂLIN GRUIA

Era o după-amiază de primăvară. Merii din curtea școlii înfloriseră. Stăteam de vorbă cu un grup de pionieri. Băieți și fete. Clasa era plină. Ne vedeam pentru întîia oară. La început a plutit pe deasupra băncilor, cîteva clipe, o aripă de sfială, dar găsind fereastra deschisă ne-a lăsat în pace. Am pornit de la o carte pe care o scrisesem cu un an în urmă. Despre o fată vitează. «Măriuca»... De la carte ne-am pomenit, îndărăt, în istoria patriei noastre. Am luat parte la lupte, am înălțat ziduri de apărare, am înscris pe lespezi fără de moarte clipe de durere dar și de biruință... Din trecut ne-am întors mai îndrăzneți, mai mîndri, mai puternici pentru a porni spre viitor. Cîte vise mărețe se înfiripau! Băncile dispăruseră la un moment dat și în fața mea aveam arhitecți care ridicau orașe, cercetători care smulgeau tainele naturii, mari căpetenii de oști, poeți și sculptori care dăltuiau în piatră chipul unei lumi de poveste. Nici unul nu se lăsa mai prejos, de la cel care voia să pună sub brazde semințe miraculoase, pînă la cel care dorea să ajungă pe o planetă îndepărtată.

Cînd cineva a aprins luminile, ne-am pomenit din nou cu toții în clasă. Pe neprins de veste se lăsase înserarea. M-am ridicat în picioare să-mi iau rămas bun de la tinerii mei prieteni și atunci, un băiat și o fată mi-au spus că voi fi primit pionier de onoare... Mi-au pus cravata la gît, insigna pe haină, mi-au strîns mîna și-apoi toată clasa a izbucnit în aplauze... Greu de găsit cuvinte care să exprime starea mea sufletească din clipa aceea. Parcă-ntinerisem. Parcă-mi bătea altfel inima. Parcă lumea era cu mult mai frumoasă. Am netezit cu palmele mătasa roșie a cravatei cu tricolor și mi s-a părut fierbinte. În suflet a încercat să mi se strecoare un fir de tristețe pentru copilăria mea lipsită de bucurii, dar glasurile lor și ochii lor luminoși au alungat-o.

Semnal

In aceste zile, veți găsi in librării cîteva cărți care vă interesează și care, in același timp, vă pot ajuta la învățătură.

- **Caiet de fizică** — *necesar pentru temele celor din clasele a VI-a. Și, tot pentru ei, se mai află un* **Manual de agricultură.**
- *Elevii din clasele mici, începători în învățarea limbilor franceză și engleză, vor găsi două* **Culegeri de texte,** *anume pentru facilitarea însușirii limbii respective. Se vor mai găsi în librării, tot în cursul acestei luni, două dicționare:* **Dicționar latin-român** *(ediția a III-a) de Gh. Guțu și* **Dicționar francez-român** *de Marcel Saraș.*
- *Cei care vor să fie la curent cu informații noi în privința aparaturii moderne de radio și televiziune vor cere în librării* **A.B.C. de radio și televiziune.** *Autor: F. Aisberg. Cartea este și pe înțelesul nespecialiștilor.*
- *Pentru lărgirea orizontului de cunoștințe al celor din clasele mari, vă facem cunoscut că apare volumul* **Istoria literaturii universale** *(vol. II): Autori I. Zamfirescu și M. Dolinescu.*
- *De asemenea, se găsesc, reeditate,* **Viața lui Mihai Eminescu** *și* **Ion Creangă** *(viața și opera) de George Călinescu.*

Sărbătoare la ȘIMAND

Pe meleaguri bănățene, acum două veacuri, în Șimand (Arad), într-o încăpere îngustă, cu o singură fereastră întunecoasă, funcționa prima școală românească din partea locului. Elevii erau într-un număr foarte mic, toți copii de iobagi, iar învățătorul se străduia, în condiții de mizerie, să le predea primele noțiuni de scris, citit și socotit. Astăzi, nimeni nu mai poate recunoaște în frumoasa clădire cu clase luminoase, cu ferestre largi, cu ateliere și laboratoare moderne, ceva din urmele vechii școli. În monografia elaborată de profesorii Elena și Dumitru Crișan, cu prilejul bicentenarului școlii, se pot găsi însă nenumărate mărturii care atestă drumul greu pe care l-a străbătut acest străvechi lăcaș de învățămînt.

Nu de mult, pionierii din Șimand, cu prilejul jubileului organizației, au început să cerceteze istoria unității lor, cu care prilej au descoperit că primele detașamente au luat ființă, în școala lor, în anul 1950. Ei au aflat că în acea perioadă de început, pionierii au întreprins multe acțiuni printre care creșterea iepurilor de casă și a porumbeilor călători. S-au mai păstrat, de asemenea, înscrise în vechi jurnale de unitate, amintirea unor frumoase fapte pionierești legate de strîngerea spicelor rămase după seceriș, precum și amintiri legate de primele vacanțe în tabără. În prezent, pionierii din Șimand adaugă istoriei școlii lor noi fapte, noi activități care le fac cinste.

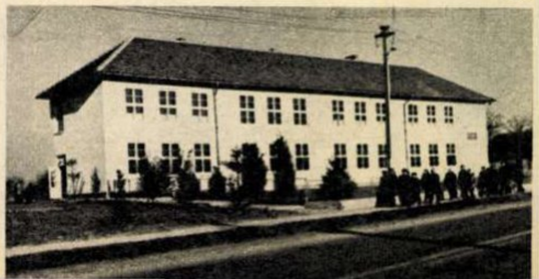

*

IDEILE FORU
ÎN JUDEȚUL

«DRUMEȚIA, CÎNTECELE PATRIOTICE ȘI REVOLUȚIONARE SĂ ÎNSOȚEASCĂ MEREU ACTIVITATEA PIONIEREASCĂ, ÎMPLETINDU-SE STRÎNS CU SPORTUL, EXERCIȚIILE APLICATIVE ȘI ACTIVITĂȚILE DE PREGĂTIRE PENTRU VIAȚĂ, PENTRU APĂRAREA PATRIEI»!

Acest punct al chemării Forumului Național al Pionierilor este bine cunoscut și de pionierii suceveni.

- *Peste 37 000* **de pionieri au plecat în excursii organizate de 1—2 zile, 2—5 zile și excursii de 7 zile în vacanța mare, 1973.**
- *Aproape 100 000 de pionieri și școlari* **au fost în drumeții și drumeții în ospeție.**
- *La cele 28 de expediții «Cutezătorii»* **au participat, anul trecut, 320 de pionieri.**
- *În 38 de centre* **special amenajate au învățat înotul, numai în vara trecută, aproape 1 800 de pionieri.**
- *2 000 de pioniere, între 9 și 14 ani* **au participat, la începutul acestui an școlar, la «Crosul fetelor», manifestație sportivă găzduită de municipiul Suceava.**
- *30 000 de pionieri* **au participat în vara și toamna anului 1973 la activități patriotice, aducînd economii în valoare de 1,6 milioane lei, la construcții școlare (Cîrlibaba, Școala generală nr. 4 Rădăuți, Școala generală nr. 1 Cîmpulung, Liceul Vatra Dornei, Moara, Sfîntu Ilie etc.), lucrări în agricultură (indiguiri, irigații și altele).**

COMORILE PATRIEI

TEZAURUL DE LA PIETROASA

Muzeul de istorie al R.S.R. adăpostește în sălile sale nenumărate comori, de o deosebită semnificație pentru diferitele epoci ale istoriei patriei. Astăzi vă prezentăm celebrul **Tezaur de la Pietroasa.** Datînd din secolul al IV-lea e.n., se crede că a fost ascuns în timpul migrațiunilor de către vizigoții în retragere — înfrînți și alungați de huni.

În anul 1837 a fost descoperit întîmplător la Pietroasa, (Buzău) de unde i se trage și denumirea. În prezent, Tezaurul cuprinde 12 piese, obiecte de aur masiv, împodobite cu pietre prețioase; (Inițial au existat 22 de piese, dar 10 s-au pierdut în anul 1838) patera — o alcătuire interesantă din 16 figuri omenești sau divinități, patru fibule (agrafe metalice folosite la încheierea celor două părți ale unui veșmînt) talerul cel mare, două vase poligonale, o cană înaltă, trei colane. Toate piesele cîntăresc aproape 19 kg și poartă caracteristicile artei popoarelor migratoare.

Primul studiu științific asupra **Tezaurului de la Pietroasa,** apărut în 3 volume (1889—1900), se datorește scriitorului Alexandru Odobescu, a cărui pasiune pentru arheologie a fost bine cunoscută. De-a lungul timpului, această comoară de artă a fost expusă la Paris (1867) la Londra (1867—1868), Viena (1872).

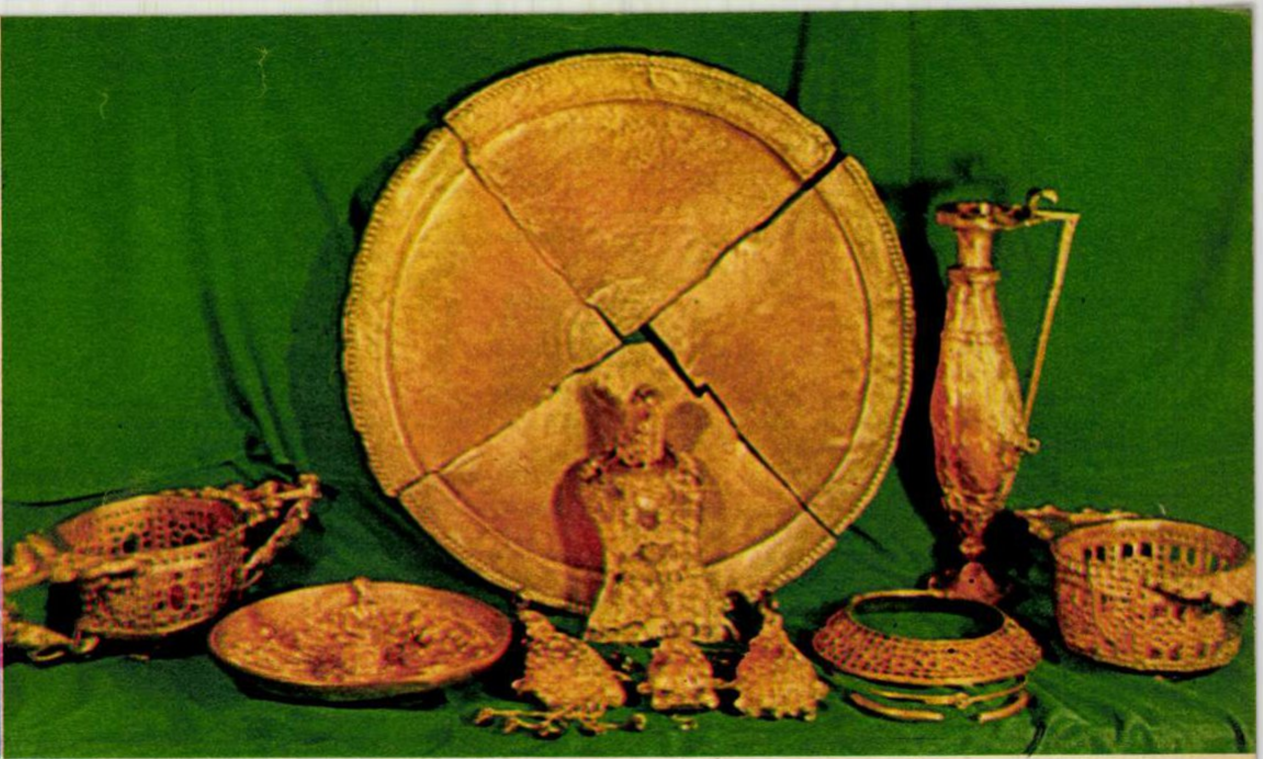

MULUI PRIND VIAȚĂ
SUCEAVA

FESTIVALUL SPORTURILOR DE IARNĂ LA CÎMPULUNG MOLDOVENESC

În cele 29 de centre amenajate pentru schi, pionierii suceveni se întrec în curaj și îndemînare cu cei mai vechi «ași» ai schiului. Este o veche și frumoasă tradiție a pionierilor suceveni.

„VEVERIȚA DE AUR“

Pentru crearea condițiilor de practicare a sporturilor de iarnă în orașul Vatra Dornei s-a amenajat o pîrtie de săniuțe și minibob. Cu acest prilej, s-a desfășurat un mare concurs, «Veverițele de aur», organizat de Casa pionierilor din localitate.

În întrecere s-au avîntat numeroși concurenți care s-au dovedit adevărate veverițe sprintene.

Întîlnirile tinerilor instrumentiști cu cravată de pionier din cadrul concursului muzical «Ciprian Porumbescu» au început să facă parte din frumoasele tradiții culturale sucevene.

Iată-i pe cîțiva dintre candidați la marele premiu «Lira de aur» din trecuta ediție.

*

Un nou model de carpetă prinde contur sub mîinile îndemînatice ale fetelor. (Casa pionierilor Cîmpulung Moldovenesc).

„URIAȘII“ ȘOSELELOR

160 de pionieri din județ, organizați în 15 echipaje, au participat la etapa județeană (ediția a IV-a) a cursei cicliste «Floarea prieteniei».

Tinerii cicliști. viitorii uriași ai șoselelor, au parcurs 286 km în 7 zile, pe traseul Suceava—Siret—Rădăuți—Sucevița—Moldovița — Cîmpulung Moldovenesc — Fălticeni—Suceava. cu o oprire de o zi, acordată unor probe speciale (depanare, tir, orientare turistică etc.) Pe parcursul traseului, cicliștii au făcut numeroase popasuri în care au avut prilejul să viziteze obiective economice. muzee ,locuri istorice.

Și, la «Sosire», ca la fiecare concurs, cei mai buni au primit premii. Locul I: echipajul «Săgeata» din Vatra Dornei; locul II: echipajul «Șoimii» din Rădăuți; locul III: echipajul «Zimbrul» din comuna Paltinul.

5 ANI ÎN... FOTOGRAME

Orașul Cîmpulung Moldovenesc a găzduit, anul trecut, cea de a V-a ediție a Festivalului Național al Cinecluburilor pionierești.

Cu acest prilej, cineclubul local și-a sărbătorit 5 ani de activitate, timp în care creația și imaginația n-au ostenit niciodată. Ea s-a numit cutezanța și a bătut la porțile frumosului. Mărturie sînt cele aproape 50 de pelicule realizate aici.

La festival a fost prezentat primul film cinemascop de 16 mm realizat de pionieri.

Marele premiu a poposit din nou, pentru a 4-a oară, în orașul de la poalele Rarăului.

DESENUL SĂPTĂMÎNII

Vasile Alupei, clasa a VII-a, orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej

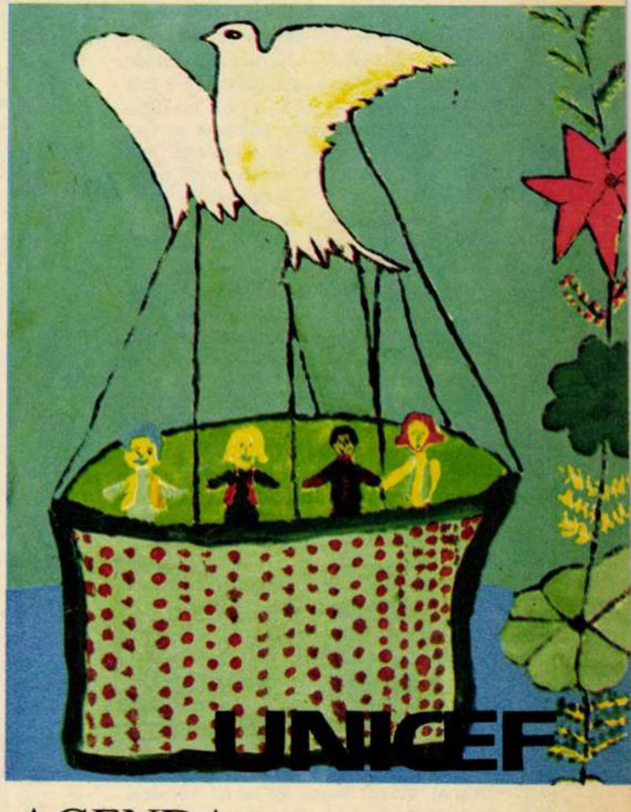

AGENDA UNICEF

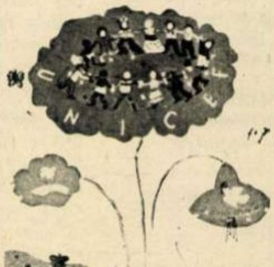

Printre lucrările de artă plastică ce decorează interioarele Palatului Națiunilor din Geneva a poposit de curînd desenul alăturat, realizat de un cititor al revistei noastre, elevul Nicolae Brumă din municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej.

Lucrarea, reprodusă anterior în «Cutezătorii», a fost selecționată de către Dl. Leon Davico, reprezentant al Biroului european UNICEF cu prilejul recentei sale vizite efectuate la București, ca oaspete al Comitetului Național Român pentru UNICEF.

TRIBUNA CITITORULUI

Deschizînd astăzi revista, iubite cititor, ai reținut acest titlu de rubrică, această pagină pe care ai dorit-o și care, iată, îți stă la dispoziție. Este un spațiu publicistic pe care îl acordăm cu multă încredere pentru opiniile și sesizările voastre, convinși fiind că și prin acest mijloc vom face ca în unitățile și detașamentele de pionieri să prindă viață tot mai temeinic un spirit pionieresc deschis, critic și autocritic, menit să contribuie la mersul tot înainte, cum spune și deviza noastră, a pionierilor.

Din bogata corespondență, dăm cuvîntul astăzi unui prieten bun al inimoșilor pionieri din comuna Crîngeni, unor membri ai activului pionieresc, din alte localități, altor pionieri.

O mențiune specială ar merita poate scrisoarea — redactată pe cîteva pagini — a colegilor voștri din satul Lăloaia-Comănești, (echipajul «Fiii minerilor» distins cu trofeul «Cortul de mătase» — 1972) în care este exprimată mîhnirea în legătură cu faptul că primind, din partea C.N.O.P., cîteva zile de vacanță la mare, au fost lipsiți — din pricina slabei organizări pe plan local — de posibilitatea de a ajunge în tabăra Expedițiilor. Ar fi fost salutar ca tovarășii profesori din localitatea respectivă, Consiliul județean al Organizației pionierilor, să manifeste mai multă grijă pentru ca acești copii să se bucure de un drept al lor, acordat ca și altora pentru cîștigarea unui trofeu al «Expedițiilor Cutezătorii». Dar oare comandamentul pionieresc al unității, loctiitorii președintelui Consiliului județean și-au spus cuvîntul în legătură cu această nedreptate? Și ei înșiși, expediționarii, au putut rămîne cu mîinile încrucișate în fața dificultăților?

Obligația redacției este ca în asemenea situații să contribuie la remedierea lipsurilor. Anunțăm pe cititori, și în primul rînd pe «Fiii minerilor» din Lăloaia-Comănești, că am discutat situația respectivă cu președintele Consiliului județean Bacău al Organizației pionierilor. Ni s-a spus că netrimiterea echipajului în tabără la mare s-ar fi datorat faptului că o parte dintre expediționari aveau de susținut examen de admitere la școli profesionale. Dar ceilalți?

Ne bucurăm că președintele C.J.O.P. și-a format o opinie justă despre drepturile copiilor respectivi, făgăduind redacției și echipajului că foștii expediționari vor primi o excursie colectivă pe țărmul însorit al Mării Negre în cursul vacanței de vară.

Felicităm pe corespondenta noastră Bunduc Elena, din Comănești-Bacău, care după oarecare ezitare ne-a sesizat situația și îi asigurăm și pe ceilalți pionieri care se vor adresa rubricii de față că vom face totul pentru a sluji interesele cititorilor noștri, interesele pionieriei.

MIHAI NEGULESCU

Așteptăm scrisorile voastre
pentru
«TRIBUNA CITITORULUI»
O rubrică a sincerității,
a spiritului critic
și autocritic, a opiniei
și inițiativei pionierești!

Dragă redacție,

Ne facem prezentarea în grup: sîntem **detașamentul clasei a VI-a de la Școala generală Șoldănești,** *județul Botoșani. Deși este prima noastră scrisoare către redacție, venim cu o rugăminte. În cursul trimestrului I, printre alte acțiuni inițiate în întîmpinarea celei de-a 25-a aniversări a Organizației pionierilor este și cea intitulată* **«Albumul-ștafetă».** *Acest album a fost trimis unui număr de 12 școli cu rugămintea de a scrie în paginile sale despre cele mai frumoase acțiuni închinate,aniversării, faptele pionierești demne de urmat etc. Pentru fiecare școală, termenul de staționare era în jur de o săptămînă. După toate calculele noastre, «Albumul-ștafetă» trebuia să ne sosească în jur de 20 decembrie 1973, dar nici pînă la ora actuală nu l-am primit și nici un indiciu care să ne pună pe urma acestuia nu avem. Singura soluție a rămas să-i rugăm pe pionierii la care se află acest album să-l trimită mai departe și astfel să ajungă la destinație, adică în unitatea noastră.*

Noi vă mulțumim și vă promitem ca atunci cînd îl vom primi să vă anunțăm.

N.R. Redacția îi roagă pe cei care întîrzie predarea ștafetei să se grăbească. Nu de alta, dar dacă persistă în delăsare, vor ajunge la... Semafor!

Stimați tovarăși,

Mă adresez dumneavoastră pentru a vă expune în cîteva idei «necazurile» pionierilor și ale unor comandanți-instructori din Crîngeni-Teleorman.

V-am trimis de mai multe ori corespondențe despre viața pionierească, despre acțiunile noastre și n-am reușit să apărem măcar în două rînduri în paginile revistei.

Dorința de a vedea negru pe alb ne-a călăuzit un an întreg și ne-am întrebat dacă nu cumva **sîntem incapabili,** deși rezultatele unității confirmă adevărul că **sîntem fruntași.**

Iată cîteva succese deosebite:

1. Am inițiat acțiunea «Florile prieteniei» în județul Teleorman, acțiune lansată anterior în județul Olt și realizată pe 2 decembrie 1973 (v-am scris și dumneavoastră).

2. Am popularizat cicloturismul prin excursii în județ și județul Olt, fiecare pionier avînd peste 120 km parcurși, au participat peste 50 pionieri (din care 15 fete).

3. Am cîștigat titlul de „Cel mai activ corespondent al emisiunii «Tot înainte!»" pe luna noiembrie 1973.

4. Sîntem vicecampionii județului la atletism.

5. Am organizat excursii la Porțile de Fier, Orșova, Băile Herculane, Craiova.

6. Cercul de creație și folclor ne-a adus trei bucurii: premiul al III-lea și două mențiuni.

7. Poate și Arhiva de aur ne va bucura cu vreo mențiune.

8. Unitatea a primit de două ori 1970/1973 diploma de «Unitate fruntașă» pe județ. Comandantul-instructor a fost răsplătit de două ori cu Diploma de onoare a C.N.O.P. și este membru al C.N.O.P., comisia de presă și propagandă.

9. În fiecare săptămînă, pionierii așteaptă cele peste 120 de reviste «Cutezătorii».

Vă rog să nu ne judecați decît după fapte. Nu sîntem orgolioși, dar ne e ciudă că trăim departe de asfalt. Am dori multe. Vă trimitem cîteva fotografii ca dovezi grăitoare că spunem adevărul.

Așteptăm măcar o imagine în revistă.

Cu mulțumiri tovărășești,
comandant-instructor,
prof. AL. GHERGU,
membru al C.N.O.P.

N.R.: Pentru fruntași, aplauzele noastre... Și mai mult decît o imagine în coloanele revistei.

„Bunicul"

Un grup de 40 de pionieri din școala noastră, între care mă număr și eu, am făcut în vacanța de iarnă o excursie în țară. Pornind de la Iași dis-de-dimineață, am ajuns spre seară în București. Drumul a fost anevoios datorită ceței care a dat mult de lucru șoferului nostru — nenea Rotaru. Dar noi am cîntat, am spus glume, ne-am bucurat în fața peisajului ce se întindea de-a lungul drumului. Se înnoptase. Totuși am găsit drumul spre casa în care a trăit Tudor Arghezi. Ne-a întîmpinat paznicul. Ne-a spus că muzeul nu s-a deschis încă. Auzind însă că venim tocmai de la Iași, ne-a primit cu multă ospitalitate. Am aflat de la dînsul multe lucruri noi despre Tudor Arghezi, ne-am dat seama că zăbovea cu noi mult peste programul său de serviciu. Am înțeles atunci că «bunicul» — așa l-am numit noi — l-a iubit pe Tudor Arghezi, îi păstrează o frumoasă amintire. Te rugăm, dragă redacție, să publici măcar cîteva rînduri despre «bunicul» nostru de la casa lui Tudor Arghezi, ca semn de mulțumire din partea noastră. Tare ne-am fi bucurat dacă am fi găsit un astfel de bunic și la muzeul «Grigore Antipa», unde am ajuns cu 20' după ora de închidere și n-am fost primiți, deși întreg personalul era în muzeu. Oare cei de acolo nu au copii? Cîteva sute de kilometri, pe o vreme grea, în care șoferul nu putea să meargă cu o viteză mai mare, nu pot oare primi un rabat de 20'?

A doua zi, am pornit spre Valea Prahovei...

EUGEN VLAD DĂSCĂLESCU
clasa a VII-a, Liceul nr. 5
«Emil Racoviță»,
Iași

DRAGI PRIETENI, îl felicităm împreună cu voi pe inimosul «bunic» de la muzeul «T. Arghezi». Cît privește vizitarea muzeului «Gr. Antipa», vinovat nu poate fi personalul de acolo. Să ne deprindem de mici cu disciplina fiecărui minut al nostru și al celor din jur.

Amintiri DIN PRIMII ANI AI PIONIERIEI

Într-unul din primele numere ale gazetei pionierilor, marele scriitor român, Mihail Sadoveanu, scria: «Aş vrea să gravez adînc în inimile voastre acest cuvînt al muncii şi al lumii nouă: Pacea».

Sub acest îndemn au început, la noi, primii paşi ai primei mişcări pionereşti organizate la scară naţională. Şi era şi firesc să fie astfel. Vindecînd încă rănile războiului şi punînd pietrele de temelie vieţii noi, întreaga ţară era un vast şantier «al muncii şi al lumii nouă». Şi era şi firesc ca toţi micii purtători ai cravatelor roşii să urmeze pilda părinţilor.

M-am numărat printre primii colaboratori ai gazetei «Pionierul» — dar nepreţuit făcut copiilor în 1949 de către partid — astfel că îmi amintesc primele îndemnuri pe care mişcarea pioniereasca şi le-a săpat pe stemă, îndemnuri vii şi azi şi transformate în deviză.

La început, primele detaşamente organizate de pionieri şi-au propus timide, modeste acţiuni: să confecţioneze jucării pentru cei mici din puţinele creşe şi grădiniţe ce se aflau atunci. Au urmat, apoi, acţiuni mai serioase: lupta împotriva superstiţiilor, a întunericului din minţile oamenilor. Într-o ţară în care nepăsarea trecutelor regimuri faţă de cultura poporului germinase analfabetism şi ignoranţă — îndeosebi la sate şi în cartierele de oameni ai muncii — era nevoie ca primii care se înălţau spre lumină să ţină cu o mînă condeiul, iar cu cealaltă, uneltele. Repet, poate că multe din aceste acţiuni par acum modeste, dar ele s-au bucurat, la vremea aceea, de atenţia unei adevărate ofensive întruchipată în zeci şi sute de iniţiative.

Pînă ce dintre acestea a izvorît marea iniţiativă, aceea care concretiza dorinţa unui popor ce se elibera de trecut: «Toţi copiii să vină la şcoală! Toţi copiii să înveţe carte!» A fost o întîmplare sau poate ceva mai mult!? Dar această chemare a plecat din locurile însetatului de cultură şi dreptate Darie, din judeţul Teleormanului. Din scrisoarea pionierilor de pe malurile Călmăţuiului au izvodit, parcă în arnici roşu ţesute, cuvintele: «Pionierii şi şcolarii din judeţul Teleorman au luat o hotărîre: Nici un copil care să nu meargă la şcoală! Nici un copil care să nu ştie să scrie şi să citească!»

A fost, dacă vreţi, începutul chemării spre ştiinţă, spre cunoaştere care străbate prin întreaga istorie a organizaţiei noastre de pionieri. Ea şi-a îmbogăţit an de an cerinţele. Mai întîi, pionierii — alături de împuţinatul detaşament de profesori şi învăţători din anii 1949—1950 — s-au luptat să-i aducă la căldura şi lumina cărţii pe toţi cei de vîrstă şcolară; apoi, cînd acest scump deziderat s-a împlinit, au pornit ofensiva împotriva notelor rele, apoi a notelor... mici ş.a.m.d.

Am scris despre toate acestea şi nu pot uita patosul, energia cu care copii de vîrsta cititorilor de astăzi ai «Cutezătorilor», şi chiar mai mici, luptau — acesta e cuvîntul — pentru un loc fruntaş în catalogul notelor bune. Părinţii lor, fraţii lor mai mari luptau cu secundele, cu lipsa de materii prime, pentru cît mai multe nituri prinse la bordul noilor nave şi locomotive, pentru reuşita primelor mari şantiere ale tineretului: Bumbeşti-Livezeni, Salva-Vişeu, Agnita-Botorca...

Apoi toată această putere a pionierilor s-a alăturat uriaşului front dezlănţuit de Partid împotriva analfabetismului. România se îndrepta sigur şi cu paşi uriaşi spre cultură şi civilizaţie, nu puteam trage cu noi oameni neştiutori de carte. Maşinile noi cereau oameni noi. Şi pionierii s-au aflat în prima linie. Iar gazeta lor le consemna succesele începutului: la o şcoală din Făgăraş, elevul Ganea Ion şi-a luat angajamentul să-l înveţe carte pe tatăl său; la fel a procedat,cu mama sa, pioniera Talpoş Maria din Mănăştur-Cluj; la fel au procedat multe alte zeci şi sute de băieţi şi fetiţe care s-au transformat peste noapte în învăţătorii bunicilor, ai vecinilor, ai fraţilor mai mari.

E greu să evoci toate aceste zile de început ale pionieriei în numai cîteva cuvinte. Amintirile acelor ani grei dar frumoşi, cînd se punea temelia zilelor de azi, merită, şi în ceea ce priveşte istoria organizaţiei noastre de pionieri, paginile de cinste ale istoriei acelor ani. Rîndurile de faţă îşi propun doar să consemneze faptul că, întotdeauna din acele timpuri şi pînă în zilele noastre, principiul «a învăţa bine, a-i învăţa şi pe alţii» s-a împămîntenit în organizaţia de pionieri. Mulţii dintre eroii primelor noastre reportaje pionereşti sînt acum muncitori, doctori în ştiinţe, ingineri — făuritori ai întregii vieţi ce creşte în jurul nostru. Îmi place să cred că niciunuia dintre ei nu li s-a şters din cartea minunatelor amintiri ale copilăriei străduinţa şi — de ce nu? — eroismul zilelor de început dovedite de micii purtători ai cravatelor pionereşti.

ŞTEFAN ZAIDES

Echipa de filmare la masa de montaj

STOP-CADRU

Livada'73

Filmul documentar *«Livada pionierilor»*, **dedicat celui de al II-lea Forum Naţional al Pionierilor te cucereşte de la primele secvenţe. Imaginile îţi readuc în memorie acele zile de tabără, scăldate în lumina puternică a soarelui de vară, în care văzduhul vibra continuu de o melodie veselă:** *«Soarele şi pionierii şi-au dat mîna la Livada».*

Excursii, plimbări, jocuri, apoi acele ceasuri de neuitat, cu înflăcărate discuţii şi înaripate planuri — toate făceau zilele de la Livada prea scurte pentru atîtea evenimente!

Livada — univers al pionieriei, plin de lumină, care a însemnat prietenie, visuri cutezătoare, aripi largi deschise spre viitor, a fost surprins de aparatul de filmat şi redată într-un admirabil documentar. Filmul se bucură de comentariul scriitorului Octav Pancu-Iaşi, realizat cu vervă, cu o delicată undă de poezie. O convorbire cu regizorul filmului, D. Reu, ni s-a părut că ar prezenta interes pentru «Cutezătorii».

— Stimate tovarăşe, sînteţi un documentarist cunoscut şi, ca atare, realitatea vă oferă zilnic zeci de subiecte. Ce v-a determinat să alegeţi, pentru aparatul dv. de filmat, pionieria, şi în special Livada?

— Mai întîi o precizare. Mă socotesc unul din prietenii pionierilor. Am participat la primul Forum — de la Breaza — şi vechile mele sentimente pentru pionierie au devenit atunci şi mai calde. Documentaristul, prin specificul muncii sale, surprinde realitatea, devenind astfel util timpului în care trăieşte, epocii sale. A surprinde copilăria angajată social — aşa cum o dovedesc purtătorii cravatelor roşii cu tricolor — este fascinant pentru mine, pentru spectatori, pentru istorie.

— Există secvenţe în filmul dumneavoastră la care ţineţi în mod deosebit?

— La Livada, echipa de filmare se integrase în programul Forumului. Eram «încadraţi» în programul detaşamentului 3 care purta şi numele poetic de «Floarea prieteniei». Din iniţiativa lui s-a organizat un concurs de desen pe asfalt, pe care l-am aplaudat din inimă. Am filmat momente ale acestui concurs şi am ales cîteva secvenţe care îmi sînt foarte dragi. Şi, tot cu detaşamentul 3, am plecat la culesul florilor de unde am «scos», de asemenea, imagini splendide. Focul de tabără, cu noaptea scăldată în lumina stelelor, ne-a oferit, de asemenea, posibilitatea unor interesante filmări. Dar, ce nu mi-a plăcut la Livada!

— Dacă-mi permiteţi, aş spune şi eu că între altele mi-a plăcut din film, puştiul acela, arcaşul cu pistrui cu mîna încordată copilăreşte pe arc. Se vede limpede că aparatul l-a luat prin surprindere. Este într-adevăr un instantaneu fermecător. Spuneţi-mi, vă rog, de ce aţi realizat filmul alternînd alb-negru cu colorul?

— La Livada i-am filmat în general pe pionieri în aer liber, în plin soare, i-am surprins pe viu, cum se zice, şi atunci era firesc să le dau culoarea cadrului în care se aflau. Dar Livada a constituit şi o tribună în care copiii au schimbat opinii şi-au împărtăşit din experienţă, au discutat treburile organizaţiei lor, au luat hotărîri. Pe acestea am socotit potrivit să le filmez în stilul jurnalelor de actualităţi, adică în alb-negru.

— La ce lucraţi în prezent?

— La un documentar dedicat unui sfert de veac de pionierie.

— Un istoric al Organizaţiei?

— Nu chiar. Incursiunea în trecut va fi scurtă. Evident, ne vom opri la ideea de pionierie, cu referiri la acei precursori cum au fost, de pildă, «Micii dorobanţi», sau la momente din istoria organizaţiei revoluţionare de tineret care, din însărcinarea partidului, a îndrumat ani-de-a rîndul mişcarea de copii. Miezul filmului însă îl va constitui sărbătoarea propriu-zisă care va însemna zeci de acţiuni, de fapte şi realizări ale pionierilor şi care vor ilustra creşterea organizaţiei în aceşti ani.

— Aşadar, din nou pionieria în obiectivul dumneavoastră. Şi-n viitor?

— Am în vedere un plan mai concret şi anume ca, la următorul Forum, să ajut la organizarea unui cineclub al pionierilor care să realizeze filmul zilelor acelea. Şi un plan, pe care-l numesc vis: acela de a realiza un film artistic ale cărui personaje să fie pionierii, iar cadrul de acţiune — grupa şi detaşamentul. Am un bogat material faptic pe care aş vrea să-l transfigurez artistic, să realizez un scenariu după care să dau primul tur de manivelă.

B. CARAGIALE

Cerul cel albastru, iarba de smarald

SCHIȚĂ DE MIHAELA MONORANU

Pe cînd închizătorile servietelor țăcăneau, pupitrele se trînteau cu zgomot iar Manole continua încă să mai cînte în gura mare «Veniți vînători», Adriana se repezi în fața clasei și strigă:

— Cei de la dansuri!

Manole se uită la ea cu atenție. El nu era la dansuri, așa că își încheie mai departe paltonul gîndindu-se, mirat, de ce oare: «superbă mîndrie și nobilă este» să împuști un iepuraș? Popa Mihai o și cuprinsese pe Dana cu mîinile încrucișate pe la spate, ca la «brîuleț», și aștepta așa.

— Dorule, ce faci acolo? — întrebă Adriana, arțăgoasă. Acesta stătea aplecat sub cuier și-și trăgea cu încetineală șoșonii de cauciuc peste pantofi. Șoșonii, ca și propriile lui mîini, i se păreau străine și îndepărtate.

— Eu **nu rămîn** — spuse el înfundat, cu capul în jos. Îi părea rău de ce face, dar nu era în stare să mai dea înapoi, așa că se duse la bancă și, pentru a mai cîștiga timp, deschise din nou servieta, își puse mănușile în ea și le zăvorî acolo. Știa bine cît e de jalnic gestul acesta.

— Trebuie să repetăm, mai avem puțin pînă la serbare, se prefăcu Popa Mihai îngrijorat. Dar nu-i păsa de serbare, îi plăceau grozav repetițiile. Zgomotul neîntrerupt al acordeonului, lumina cețoasă, tropotul pașilor pe podea. Nenumăratele reluări «încă o dată, de la tra-la, la-la-la», care pe alții îi scoteau din sărite, lui îi plăceau nespus. Parcă plutea în aer un fel de prietenie ori înțelegere, mai altfel de cît de obicei.

— Lasă, că mai este o lună — îl liniști Manole. **Superbă mîndrie!** spuse el.

— Ce?

— **Superbă mîndrie și nobilă este** — spuse Manole și-și legă sub bărbie șiretul căciulii cu urechi.

Dacă văzu și văzu că Doru chiar își pune scurta, Adriana îi spuse să nu creadă că merge așa, nu. Dar el își trase fermoarul cu un zgomot atît de brusc, de-ai fi crezut că scurta i s-a rupt exact în jumătate de jos pînă sus. Răspunse morocănos că știe ea bine de ce nu rămîne la repetiție. Nu mai plecară nici ceilalți, auzind una ca asta. Unii rămăseseră lîngă cuier cu hainele în mînă; alții se așezau ici-colo în bănci care nu erau ale lor, cu paltoanele pe ei și chiar cu căciulile pe cap. Doru se cam sperie. Dacă mîinile singure ar fi putut, fără porunca lui, să-i scoată din nou scurta și șoșonii și, astfel, să se ducă la repetiție, ar fi fost bucuros.

— Data trecută — spuse el încet — am învățat o poezie, și cînd am venit la serbare să o recit, a spus-o Corina. Atunci eu...

Era sigur că, începînd de acum, greșeala asta n-o să se mai facă în vecii vecilor. Odată îi spusese vărului său de la Suceava doar atît: să nu se mai iscălească el singur cînd le trimetea scrisori ci și pe mama lui, pe tata, pe bunicul și ceilalți (dacă mai erau și alții). Iar de atunci, toate scrisorile de la el erau iscălite așa: «Oti, mama, tata, bunicul și ceilalți». Treaba asta, fără să știe de ce, îl întrista grozav. Oare ce avea atît de neîndurător în glas, că toți se fereau apoi ca de foc să mai facă greșeala cu pricina? El nu trebuia să spună nimic?

— Și ce dacă? întrebă cu uimire Adriana. O poezie!

«Chiar așa, ce mare lucru?» se gîndi Doru, dar ceea ce răspunse îi miră pe unii care, din mîndrie, n-ar fi spus asta niciodată.

— Păi, zise el, am învățat acasă poezia și le-am spus la toți că am s-o recit. Și au venit la serbare... Vorbea încet. Se simțea răspunzător de tăcerea și îngrijorarea, care, din pricina lui și nu a altcuiva, se așternuseră în clasă. Cine era el să provoace așa ceva?

— Și ce, se sili Adriana să rîdă, au venit să te asculte pe tine?

— Da, spuse Doru.

Manole se uită la el. Toți iepurașii, caii și vînătorii îi dispăruseră din minte. Sigur că avea dreptate. Oare nu pe toți îi cam întrebau acasă părinții dacă au și ei vreun rol în piesă, dacă dansează sau recită vreo poezie? De ce n-ar fi recunoscut asta?

Exprimîndu-și atît de ferm opinia, Manole fu mulțumit de el și de faptul că Doru avea pe cineva de partea lui. Nu băgă de seamă că n-a spus nimic cu glas tare.

— Dorule, se rugă Popa Mihai. ținînd-o de amîndouă mîinile pe Dana. Hai odată, trebuie să repetăm «Brîulețul», nu?

— Tu faci după capul tău — spuse Doru, fără să-i dea lui Popa nici o atenție. Ai scos-o pe Gabi de la dansuri, iar ea nu știa nimic; își cosea mai departe costumul. Era așa de caraghios...

Gabi se înroși ca para focului.

— Lasă, șopti ea. Dar mai toți își amintiră cît de ciudată apăruse, de pe scenă, unde se aflau, această priveliște: Gabi, singură din toată clasa, în sală, între părinții ei uimiți și neîncrezători. Chipul tatălui său avea ceva neobișnuit, care părea că le pune fără oprire o întrebare: fața îi era roșie, pe cînd fruntea, care stătea ascunsă sub căciulă, era albă ca hîrtia.

Prin clasă trecu un fior înghețat pe care cel mai tare îl simți chiar Doru. Ceea ce se întîmpla aici era un fel de dezbatere, picată pe neașteptate, și ca întotdeauna cînd e vorba de adevăr, în aer era ceva straniu, dar și altceva, care făcea ca nimeni să nu se poată dezlipi din locul său și să plece. Glumeții clasei își uitaseră brusc vocația? Doru se gîndi că, dacă mai continuă, și dacă într-adevăr nu rămîne la repetiție, s-ar întîmpla ceva de nereparat: ar îmbătrîni toți cu un an, nimic n-ar mai putea să fie cum a fost înainte. Observase și altădată: cucerirea, chiar și a celui mai mic adevăr, era însoțită de un pic de durere. Așa că făcu un gest care, în tăcere, fu primit cu o bătaie de inimă în plus: își scoase căciula și o puse pe bancă. Gabi ridică repede o mînă și-i netezi părul, care îi stătea prea caraghios pentru un personaj solemn.

— Cu poezia — șopti Adriana — a fost așa: tu nu voiai să o reciți cum trebuie și...

— Dar trebuia **să-mi spui** că i-ai dat-o Corinei! Eu o repetam în culise și tu nu-mi spuneai nimic.

— Lasă, zise Popa Mihai cu generozi-

Desen de **ION MIHĂIESCU**

tate, parcă ce, noi sîntem actori adevărați? Noi...

O mare ușurare și o dorință de veselie fremăta.

— Cînd eram într-a doua, se așternu la taifas Popa, în timp ce Dana îl privea cu admirație, m-au pus să spun poezia «Copăcelul». Și ce credeți? Am început-o încă din culise și nici n-am apucat să ajung în mijlocul scenei că am și terminat-o și a trebuit să mă întorc înapoi!

Fiecare își scotocea acum mintea, cu repeziciune, ca să găsească ceva cît mai hazliu și ridicol întîmplat lui însuși. O împrejurare în care să se fi făcut de rîs. Așa că Victor Victor interveni bucuros:

— Eu eram într-un dans cu pălării avînd pene de păun. Și pălăria mi-a căzut de pe cap tocmai cînd d-abia începusem dansul! Și ce credeți? întrebă și el — tot ca Popa, așa cum le stă bine amintirilor. Ori de cîte ori treceam pe lîngă pălărie și voiam s-o ridic, nu puteam din pricină că fata cu care dansam **nu-mi dădea** *drumul la mînă. Mă trăgea după ea!*

Victor Victor se uită mîndru în toate părțile. Spera că ceea ce i se întîmplase era suficient de stupid.

— Atunci, haideți să începem repetiția — propuse iar Popa Mihai și, cu toate că pînă la sala de festivități trebuiau să traverseze curtea școlii, Dana și cu el se cuprinseră iar cu mîinile încrucișate pe la spate.

Doru își scoase și fularul. Observînd gestul cu coada ochiului, Adriana se înduioșă peste măsură.

— De exemplu — zise ea — cînd spuneai versul «Cerul cel albastru, iarba de zmarald», tu nu voiai să arăți cu mîna cerul și iarba, Și, spre exemplificare, ea se ridică și repetă versul însoțindu-l cu două mișcări pline de «simțire», arătînd cerul și iarba.

— Nu era nevoie să arăt cu mîna în sus și în jos — spuse Doru.

— Dar unde? — se miră ea.

— Nicăieri. Cînd reciți nu-i nevoie să arăți nimic cu mîna.

Adriana zîmbi cu îngăduință. Nu voia să-l mai supere iar și să nu rămînă la dansuri. Dar ideea ei despre cum se recită o poezie nu o putea zdruncina nimeni.

— Cum era versul? întrebă Manole.

— Cerul cel albastru, iarba de zmarald.

— Cerul cel albastru, iarba de zmarald, murmură el și încercă recitarea versului în ambele feluri, cu mimică și fără. Clătină din cap, nehotărît. Nu știa cum e mai bine. Nici despre «superbă mîndrie și nobilă este» nu știa încă ce să creadă.

— Cum spuneați? Cerul cel albastru, iarba de zmarald? întrebă binevoitor și Popa Mihai. Apoi, ca și cum Dana n-ar fi fost tot acolo, îi comunică și ei versul.

Manole își mișca buzele și clipea repede din ochi:

— Cerul cel albastru, iarba de zmarald. Dacă spui de mai multe ori un cuvînt, nu mai știi ce înseamnă, se miră el. Iarba!

Se porniră să probeze efectul:

— Iarba! Chiar...

— Iarba, iarba. Chiar!

— Iarba, iarba, iarba. Iarba!

— Iarba. Ce-i asta?

Îl repetară atît de mult încît, între covorul verde și cuvînt, orice legătură se șterse cu desăvîrșire.

În acest timp, Doru se strecură înspre cuier și începu să-și scoată șoșonii. Erau ai lui. Și șoșonii și mîinile pătate cu cerneală pe care abia acum și le recunoștea. Știa că, atîta vreme cît vor mai sta în clasa aceasta, nimeni n-o să-i mai facă nimănui vreo figură neașteptată care să-l întristeze. Și o nostalgie ușoară îi strînse inima chiar de pe acum.

Atelierul fanteziei

Bogați mi-s ochii!

Să te înalți ai străbătut milenii
Te-am făurit luptînd —
din tată-n fiu.
Priviți; trăiesc în marea înălțare
A unei țări, a mîndrei Românii!

Te-am dăltuit cu braț neobosit,
Cu dorul ți-am zidit eternitate;
Tot ce privesc e vis și adevăr,
Popor stăpîn peste uzine și palate.

Ești demnitatea noastră, Românie! —
Te-ar recunoaște orice călător,
Cu stemă de izvoare și cîmpii
Și munți bogați, cu creste-n viitor.

Bogați mi-s ochii: pretutindeni,
țara.
Tara în care cresc, și în care devin
Om de nădejde și de omenie —
Aici, în scumpa Românie!

CONSTANȚA CHIROIU
comuna Fîntînele, județul Prahova

Pămîntul țării mele

Pămîntul tău apare luminos
Ca fructul din dogoarea verii scos.
Cînd trec deasupra lui, în sărbători,
Foșnește grîul și îmi dă fiori,
De parcă din adînc ar respira
Străbunii toți înspre ființa mea
Și simt putere și mă urc mai sus,
Acolo, unde numai șoimul a ajuns.

Și n-am în simțuri și în gînd,
Decît imaginea acestui drag pămînt
Pe care printr-un har iluminat
Astăzi străbunii mi l-au arătat.
Și știu că e legată de suflarea lor
Puterea fără seamăn de a ști să zbor.

ABDULA SENIE, clasa a VIII-a
(Din volumul «Zbor de pescăruși» editat
de Consiliul județean al
Organizației pionierilor, Tulcea

Jocul

Am mîngîiat stelele
ce se cerneau
prin cetina brazilor
și le-am chemat.
Ele — tăcute, —
s-au așezat în iarbă.
Iarba era udă de rouă
și stelele s-au prefăcut
în lacrimi.

Le-am strîns în pumni
și pumnii mei
au început să ardă.

Luminau noaptea fără stele.
Mi-am apropiat mîinile
de obrajii triști
și au început să rîdă.

Ii alintau flăcările.
Am alergat rîzînd.
cu pumnii strînși.

Rîdeam...
și rîdeau cu mine apele.
Rîdeam...
și rîdeau cu mine brazii.

Rîdeam...
Incepea să-mi placă jocul.
Jocul copilăriei ce se sfîrșea.

Rîdeam...
Rîdeam...
Rîdeam...

Dar au venit zorile.
Mi-am privit pumnii;
Erau plini de amintiri.

Seara au răsărit iar stelele.
Ne-am reluat jocul...
Intrasem în anii adolescenței.

ANCA SIMION, cl. a VI-a
(Din volumul «Versuri»
editat de Casa pionierilor, Ploiești)

ZÎMBETUL MUNTELUI

Deosebită ni se pare inițiativa Consiliului Național al Organizației Pionierilor de a tipări acest volum de poezie și proză a copiilor. Începînd cu titlul, care simbolizează setea de cunoaștere, de frumos, năzuința continuă spre înalt, volumul se deschide ca o potecă spre tărîmul de miracole al copilăriei.

«Trăiesc într-un auz
De floare» șoptește

o pionieră (Farcaș Carmen cl. a V-a, Sibiu) iar alta (Viziteu Mihaela cl. a VI-a București) exclamă:

Cerule,
Ploaia e transparentă. Prin ea te văd
pe tine.
Cîmpia e galbenă,
Curcubeul e colorat.
Eu sînt veselă
Tu cum poți fi atît de albastru?

Un băiat (Papadima Liviu cl. a VIII-a — București) li se alătură neliniștit:

— Uite, arde pădurea!
Sub goana unei linii de timp.
Noi, copiii și ceilalți,
Căutăm Marele Ornic,
La rădăcina cerului. Din pămînt,
Noi împletim din iarbă și nori
Urne de vis, în care strîngem
Focul.

Ceilalți băieți și fete încep să alerge în jurul nostru ca într-o horă. Zîmbim fără voie cu senzația că ne aflăm într-o altă «Dumbravă minunată». Și chiar dacă nu sîntem Lizuca, îi urmărim încîntați pe acești spiriduși care aleargă și luminează cu felinarele lor năzdrăvane frumusețea de legendă a patriei. Pentru că:

Voronețu-i născut de cînd lumea
Dintr-un cînt de pasăre
Din primăverile noastre
La temelia lui, nevăzute,
Stau Ane
Cu surîsul încremenit
Albastru, pe ziduri.
Voronețu-i o parte de noi
Cînd visăm curcubeul. (Dumitrașcu Florica cl. a VII-a Brăila) Sau:

«E primăvară. Primăvara țării mele.
Brățări de flori, de flori, mărgele,
Impodobesc pămîntul tînăr.
E primăvară. Primăvara cutezanței».

(Zarzu Carmen Laura, cl. a VII-a, orașul Gh. Gheorghiu-Dej).

Simplitatea, acuratețea, sinceritatea și firescul, iată cîteva din atributele esențiale ale acestei culegeri.

COSTACHE ANTON

NOUL SOARE AL AFRICII

Pentru generațiile care au învățat geografia Africii în urmă cu numai 25—30 de ani, imensul continent, cuprins în îmbrățișarea celor trei oceane — Pacific, Atlantic și Indian — și străbătut de brîul fierbinte al ecuatorului, însemna un imens ținut, plin de exotism, învăluit de mister. În viziunea multora, Africa se rezuma doar la nesfîrșitul ocean de nisip al deșerturilor Sahara și Kalahari, răscolit de furtunile usturătoare ale simunului și harmattanului, la maiestuosul con îmbrăcat veșnic în mantie de zăpadă — Kilimanjaro, la uriașul crater vulcanic Ngorongoro, la curgerea tumultuoasă a fluviilor Congo și Zambezi sau la întinsele savane și jungle de nepătruns. Puțini dintre tinerii acelor ani cunoșteau, poate, cu adevărat dramaticele realități ale popoarelor de pe acest continent, pentru care viața însemna un nesfîrșit lanț de suferințe: pe umerii africanilor apăsa povara sutelor de ani de exploatare colonială, neștiința de carte și epidemiile, munca epuizantă într-o economie înapoiată. Și pentru a întregi imaginea trebuie să arătăm că pe atlasul Africii de atunci numărul statelor suverane se ridica la... 3.

Comparînd harta acelor ani cu cea a zilelor noastre vom fi de-a dreptul impresionați de marile schimbări petrecute în această parte a lumii într-o perioadă istorică atît de scurtă. Pe atlasul politic al continentului african s-au înfiripat contururile a zeci de state noi iar în dicționare au apărut denumirile unor țări necunoscute altădată: Tanzania, Mali, Zair, Republica Populară Congo, Mauritania, Senegal, Lesotho, Ghana, Republica Malgașă, Coasta de Fildeș, Sierra Leone... Familia statelor independente ale lumii a crescut și cu cele peste 40 de tinere state africane care au luat ființă pe ruinele vechilor imperii coloniale.

Ridicarea Africii pe această nouă treaptă a istoriei sale este rezultatul anilor grei de luptă pentru libertate și independență dusă de popoarele continentului. În puținele teritorii, pe care din nefericire popoarele nu și-au dobîndit încă libertatea, Angola, Mozambic și Guineea Bissau, aceasta este cucerită și apărată cu arma în mînă.

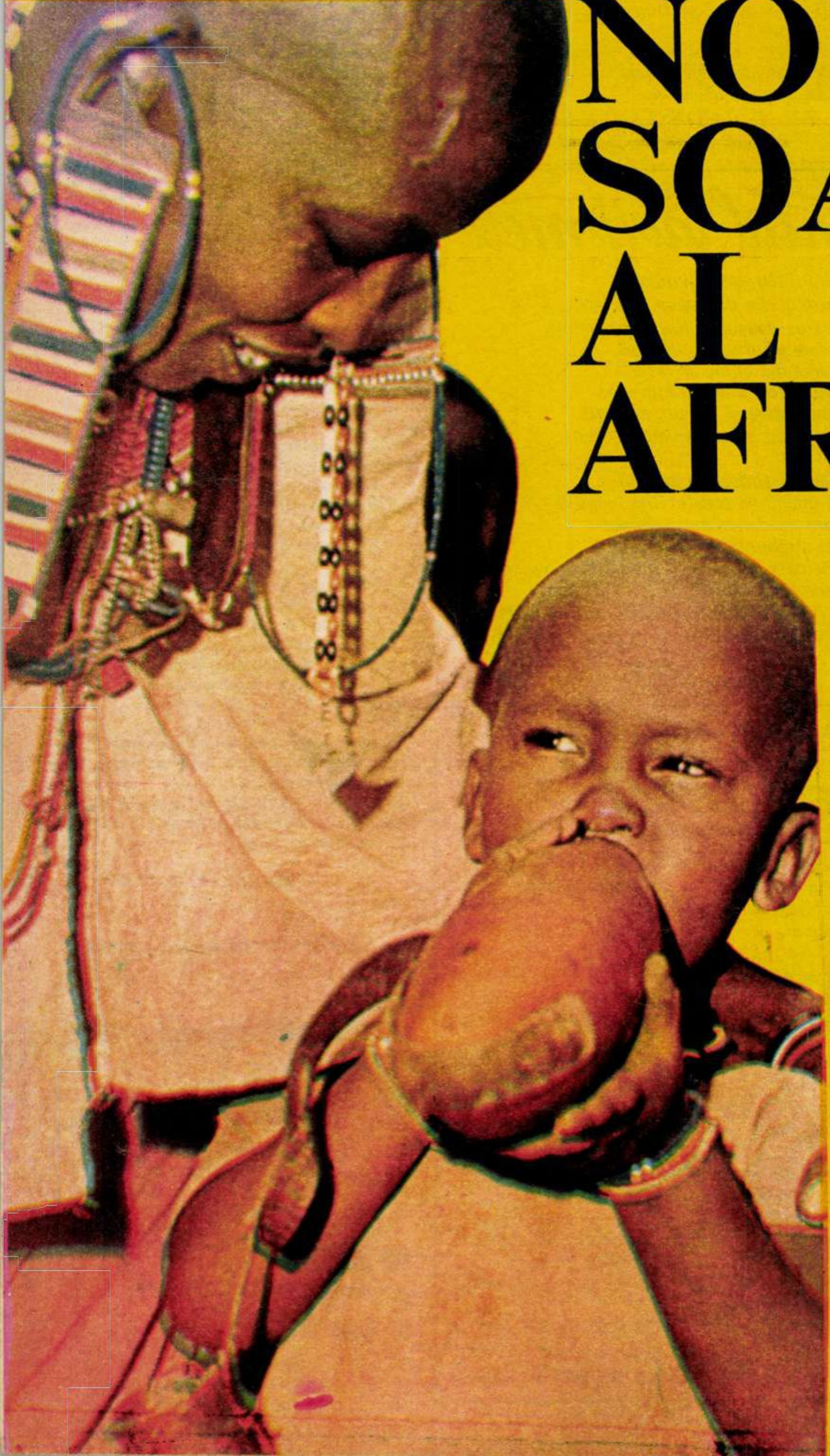

Vremurile cînd milioanele de africani erau duși spre cumplitele piețe de sclavi sau spre caravanele de robi, pentru a fi destinați unor îndepărtate pămînturi, aparțin acum unui trecut de tristă amintire. Dar tinerele state africane mai suferă și astăzi consecințele anilor în care au fost încătușate de colonialism. Lichidarea subdezvoltării în care a fost ținut continentul cere astăzi africanilor nenumărate eforturi.

Este cunoscut faptul că subsolul african este unul dintre cele mai bogate din lume, fapt ce a atras de timpuriu interesele colonialiștilor, fără ca avuțiile extrase să contribuie la ridicarea nivelului de trai și civilizație al popoarelor respective. Solul multor state a fost lucrat timp de sute de ani doar cu plugul de lemn și cu sapa (și această stare încă nu a fost înlăturată peste tot) în timp ce milioane de oameni sufereau de subnutriție și foamete. De aceea, popoarele Africii sînt angajate în prezent într-o bătălie de care depinde însuși viitorul lor. Pe primul plan se află rezolvarea problemelor legate de crearea unor economii de sine stătătoare, de învingere a stărilor de subnutriție și de analfabetism.

În noua Africă ce se construiește, în preajma junglei sau a întinderilor de nisip își fac apariția tot mai mult edificiile industriale. Pe coamele învolburate ale fluviilor, se aprind tot mai numeroase constelațiile hidrocentralelor. Agricultura părăsește metodele de muncă rudimentare și se adaptează cerințelor pre-

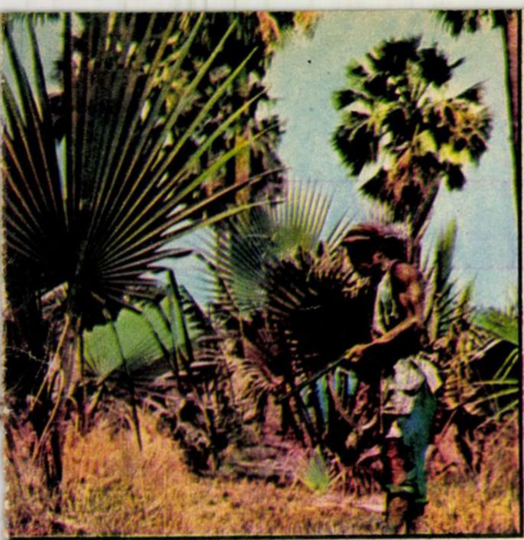

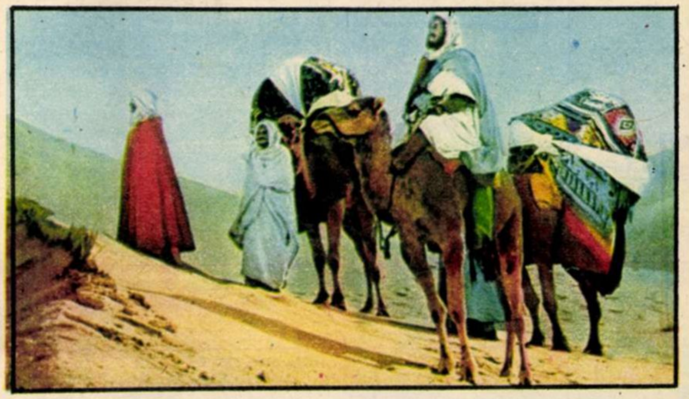

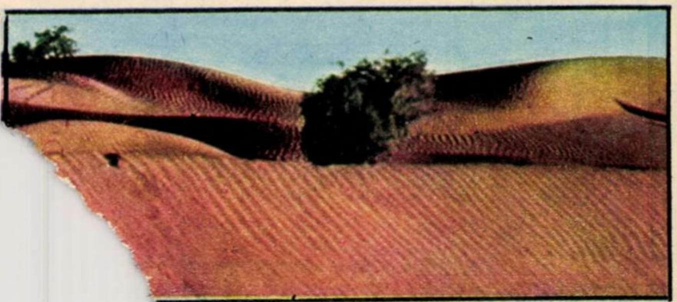

ircuitul lumii
ndiți-vă cîte
pentru ca
ața tuturor
ecare casă.
torilor din
niciodată
l anal-
ose-
su-

acest fel, între chipul africanului de pe vechile stampe, în care era prezentat ca sclav, și cel al omului contemporan se așterne tot mai mult enorma cale a prefacerilor.

Cu toate că mai au încă de învins greutăți, copiii tinerelor state africane nu vor mai trăi ca părinții lor. În organizațiile de copii, care există deja în unele țări sau care sînt pe cale de înființare pot fi întîlniți copii deosebit de respectuoși, îndemînatici și isteți. Recunoscători, ei
silesc să înainteze cît mai repede
drumul cunoașterii. Pentru că
așa pot răsplăti eforturile
depun generațiile mature
epăși stadiul de subdez-
nit, generații față de
tru și-a manifestat
ie și profundă

POPA

SPIRALA ENERGIEI

CONCLUZII LA CICLUL NOSTRU DE

Avînd ca punct de plecare străvechea moară de vînt, călătoria noastră pe meridianele energiei se apropie de sfîrşit. Timp de cîteva săptămîni, revista «Cutezătorii» a înscris, în spaţiul acestei rubrici, microistoriile principalelor surse energetice. Pentru informarea cititorilor noştri au fost redescoperite astfel *vîntul* şi *valurile mării*, *cascadele*, *vulcanii*, *gheizerele şi izvoarele termale*, *cărbunii*, *petrolul şi gazele naturale*, apoi *soarele* şi, în final, bogata familie a *elementelor radioactive*. Iată că, întîmpinînd întrebarea «*Ce linii de forţă configurează energetica prezentului şi a viitorului?*», a sosit momentul bilanţului.

Păstrînd ritmul actual de consum, afirmă specialiştii, sursele tradiţionale de energie pot satisface cerinţele dezvoltării industriale şi ale progresului tehnic pentru o perioadă de cîteva decenii. Petrolul şi gazele naturale nu se vor epuiza înainte de anul 2000, iar vîrsta *de combustibil* a cărbunelui va depăşi primul sfert de veac al mileniului al treilea.

În utilizarea tuturor surselor de energie se vor produce mutaţii importante. Astfel, petrolul, a cărui pondere energetică va începe să scadă după 1985, va fi, în deceniul al nouălea, de origine marină în proporţie de 25—30%; paralel cu accelerarea ritmului de prospectare în subsolul marin şi terestru (Marea Nordului, Golful Guineei, Alaska, Indonezia, Mozambic etc.) se va intensifica extragerea ţiţeiului din şisturi şi nisipuri bituminoase (o tonă de şist bituminos = 38 kg petrol). Beneficiarul principal al industriei petroliere va deveni industria chimică. În aceeaşi perioadă, extracţia şi utilizarea industrială a cărbunelui vor cunoaşte un puternic reviriment; soarele de sub pămînt va alimenta, ca materia primă, creşterea producţiei gazelor sintetice obţinute din cărbune pe calea gazeificării. Cercetările actuale în a-

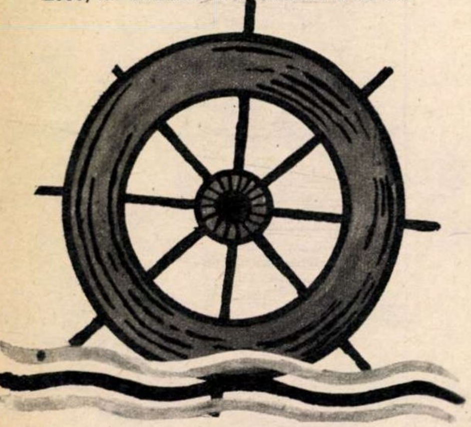

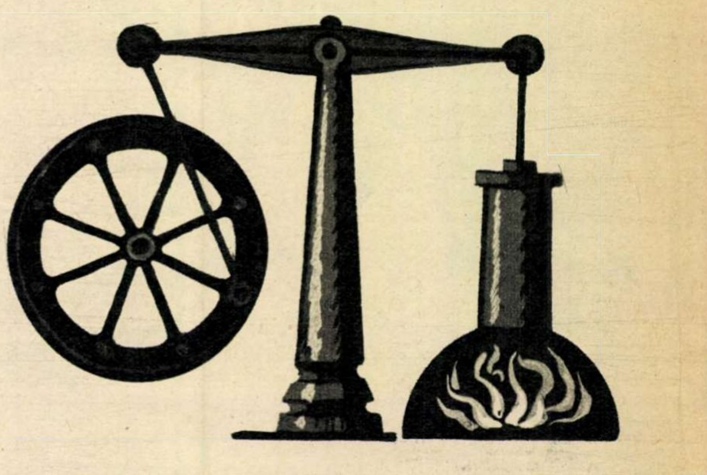

RATELE
URULUI
UŞIU

Întregul tezaur de valori materiale şi spirituale de care dispune în prezent umanitatea este rezultatul creaţiei perpetue a minţii şi braţelor sutelor şi sutelor de generaţii care ne-au precedat.

Şirul marilor descoperiri realizate de-a lungul multimilenarei existenţe omeneşti este nesfîrşit. Uneltele, focul, locuinţa, barca, metalele, tiparul şi multe altele au marcat tot atîtea trepte pe nesfîrşitul drum al civilizaţiei. Se ştie prin cîte frămîntări şi eforturi a trecut omul pentru a pătrunde în mi [illegible] conjurătoar [illegible] progre [illegible] sălă [illegible]

[illegible] rindu-i cele mai nebănuite satisfacţii, înnobilîndu-i cugetul, dînd aripi celor mai îndrăzneţe visuri. Şi pentru a le realiza, i-au trebuit nenumărate eforturi. El a supus natura prin luptă, ajutat de mijloace din ce în ce mai perfecţionate pe care le-a gîndit şi le-a făurit singur. Mintea omenească a descoperit Soarele şi căldura lui, apa care curgea şi pe care pluteau trunchiurile doborîte de furtuni, vîntul care dezrădăcina copacii şi focul produs de trăznete. Cu forţa braţelor şi-a construit primul fierăstrău de apă, [illegible]

[illegible] transmit mesajul unor generaţii de mult dispărute.

Pentru a le construi, oamenii acelor vremuri nu au dispus de nici o maşină în sensul actual al cuvîntului. Colosalele construcţii au fost realizate cu mîinile, cu pîrghiile şi cu străbunicele macaralelor de astăzi — planurile înclinate (în legătură cu înfăptuirile realizate prin folosirea pîrghiilor, cuvintele adresate de Arhimede tiranului Siracuzei — «Dă-mi un punct fix şi voi ridica [illegible]

DOCUMENTARE PE TEMA ENERGIEI

cest domeniu vizează deja descoperirea de noi tehnologii care să conducă la obținerea gazelor sintetice cu o mare putere calorică.

Sursele de energie mai puțin utilizate pînă acum sînt pe cale de a capta în tot mai mare măsură interesul specialiștilor și al marilor institute de cercetare. Puterea centralelor geotermice, care nu depășește în prezent 300 000 MW, va cunoaște în viitorul apropiat o substanțială creștere, pe calea realizării *buclelor termogravimetrice* în vederea producerii energiei electrice în cicluri termice cu temperaturi joase, ca și prin instalarea de puțuri cu convertoare termoelectrice de mare randament. Energia mareelor și a vîntului va urma calea aceleiași traiectorii ascendente; pentru argumentarea afirmației, vom aminti proiectul realizării unor mari instalații care vor converti forța și viteza vînturilor din zonele de coastă ale Americii de Nord în energia electrică.

Aflat pînă acum între sursele cu o contribuție modestă în planul energeticii, Soarele va fi cu siguranță rezervorul de energie cel mai solicitat. Din cele 2 calorii pe care astrul zilei le dăruiește, minut de minut, fiecărui centimetru patrat de pe suprafața pămîntului, sînt utilizați astăzi doar 173 MW: o putere neglijabilă în raport cu uriașa mină cosmică de calorii și fotoni! Reușita experiențelor privind climatizarea locuințelor (circa 0,5 kW/mp) impune aplicarea lor generalizată. Același lucru se va întîmpla cu acționarea pompelor destinate extragerii apei din sol în regiunile aride, ca și cu funcționarea cazanelor solare pentru asigurarea apei calde. Dar spectaculoase în cel mai înalt grad și, în egală măsură, profitabile pentru dezvoltarea industrială, se anunță marile heliocentrale din deceniul 1990—2000, ale căror puteri instalate vor măsura milioane de kilowați.

Utilizarea celei mai mari surse de energie descoperite de om — reacția nucleară — va fi bombardată cu «neutronii rapizi» ai foamei de energie proprie civilizației moderne. În 1972 puterea instalată a centralelor atomoelectrice măsura 51 052 MW. Peste șase ani, în 1980 puterea generată de reactoarele nucleare se va ridica la 340 000 MW (14% din totalul puterii instalate în centralele electrice), pentru ca în pragul mileniului al treilea ponderea energiei nucleare în consumul mondial de energie să atingă cota procentuală de 20%. Cercetările în acest domeniu — privind utilizarea laserilor la amorsarea reacțiilor de fuziune, fisiunea atomilor de bor, conversia directă a energiei nucleare în energie electrică, folosirea căldurii (produsă ca urmare a reacțiilor nucleare) în industrie, realizarea fuziunii termonucleare — vor conduce cu siguranță la elaborarea de noi tehnologii care să permită extragerea uriașelor energii conținute în mase mici.

Așadar, liniile de forță care configurează energetica viitorului apropiat întreţes, deopotrivă, firele încrederii și ale optimismului nostru. Fiindcă în familia Soarelui, pe planeta numită Pămînt există două surse inepuizabile de energie: munca și inteligența oamenilor.

Ing N. STĂICULESCU

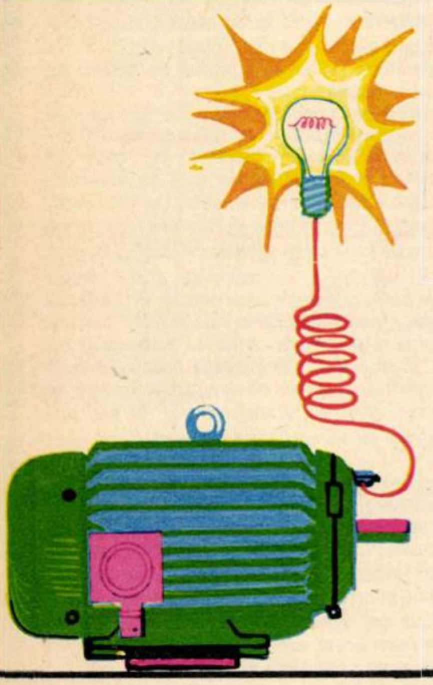

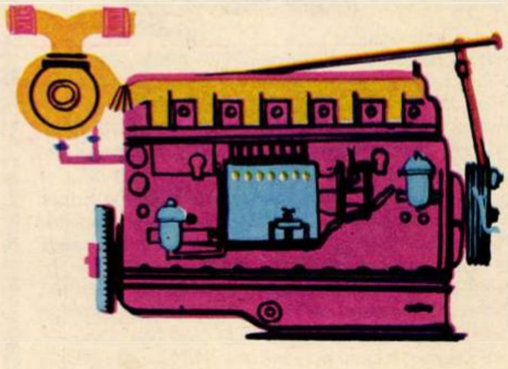

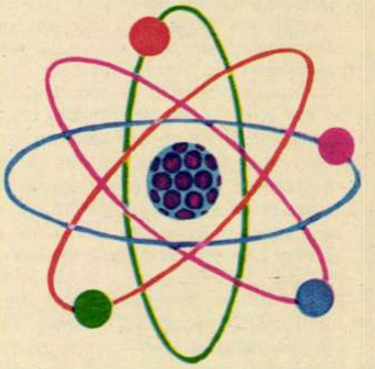

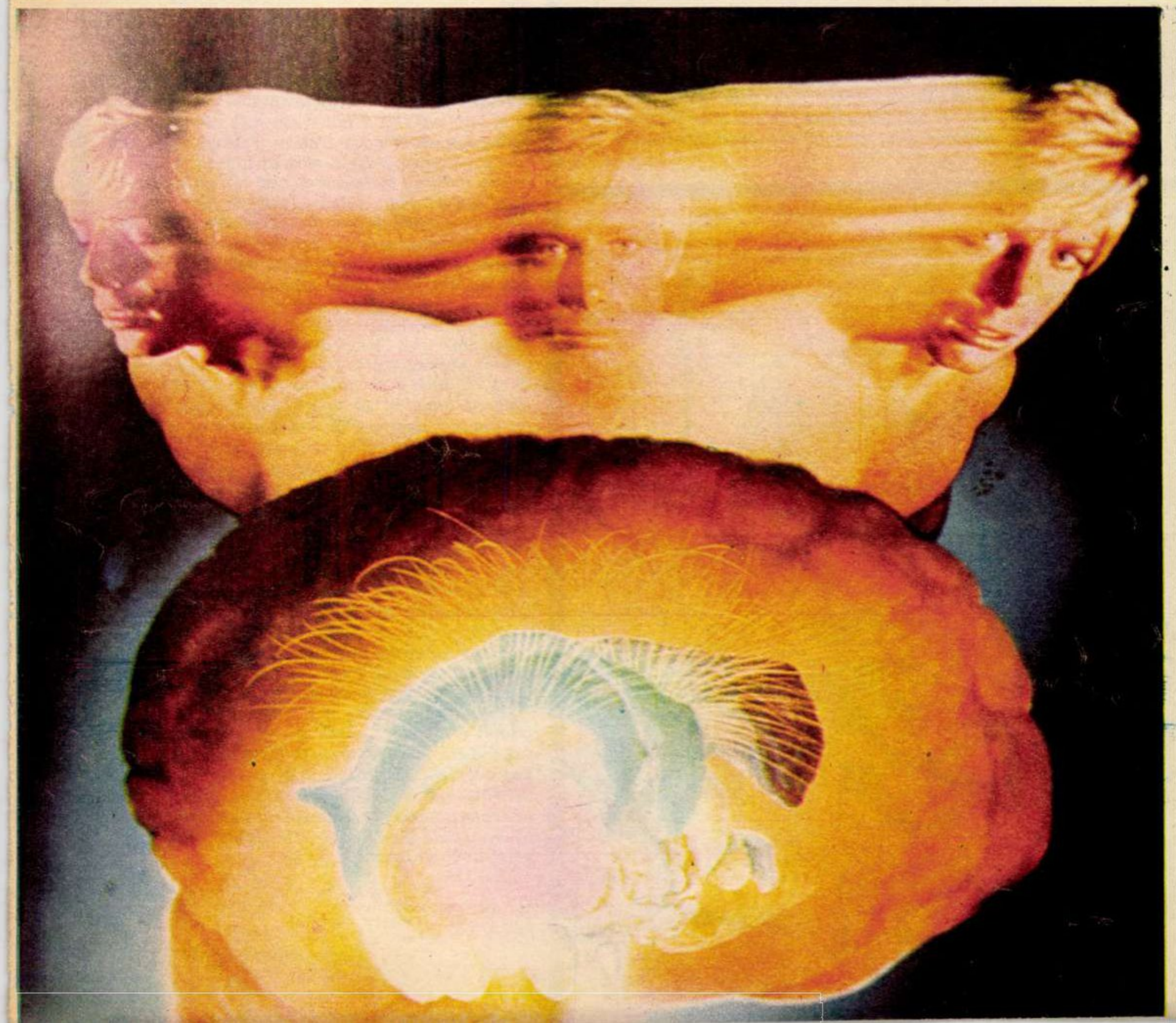

în vederea atingerii unui anumit scop. Ea solicită omului în primul rînd cele mai mari eforturi de voință și ca atare este și un act de voință.

Ca primă condiție a vieții omenești, pe parcursul întregii civilizații, munca a ocupat un loc de cinste în viața tuturor popoarelor. Poporul nostru, renumit prin hărnicia lui, și-a educat dintotdeauna copiii în spiritul muncii și al respectului pentru muncă. Ne-o dovedesc și nenumăratele proverbe inspirate din milenara sa înțelepciune pe care le păstrăm și le prețuim și astăzi: «Meseria e brățară de aur»; «Un meșteșug e cît o moșie»; «Nu te arăta dascăl pînă nu vei fi ucenic»; «Meșteșugul vreme cere,/ Nu se-nvață din vedere»; «Cu meseria răzbești oriunde»; «După unelte se cunoaște meșterul» și multe, multe altele.

Dar omul zilelor noastre dispune de infinite mijloace prin care își poate angaja fantastica sa energie, la realizarea celor mai îndrăznețe aspirații. Prin munca sa el poate realiza acele noi valori materiale și spirituale, care să-l ridice pe noi trepte ale progresului și civilizației.

E. ROȘCA

misterul din insula ALBĂ

ROMAN FOILETON DE **Vasile BĂRAN**

Capitolul 21

Acum cînd scriu și vreau să trec mai departe la ce s-a mai petrecut, în fața ochilor îmi stăruie imaginile acelor oameni cuprinși deodată de speranță... În zadar iau o altă coală de hîrtie, în zadar încerc să recompun o frază-două prin care să descriu ieșirea noastră din canal. Imaginile bătrînilor prizonieri mă rețin, îmi rostesc numele, mă imploră să nu plecăm de-acolo lăsîndu-i singuri. Trebuie să ne sfătuim, trebuie să le cerem și lor părerea. Mi-am lăsat o clipă stiloul pentru a-mi aduna gîndurile, așa cum fac probabil toți scriitorii, și cînd să-l iau iarăși între degete (degetul mare, opozabil, într-o parte, arătătorul în cealaltă, iar mijlocașul dedesubt, strîngîndu-l bine de gîtul subțire) tresar necăjit. Din peniță s-a scurs pe fața de masă cerneala lăsînd în urmă o pată urîtă și diformă. Cum de s-a întîmplat? Fața de masă își are vina ei, e ca o sugativă; a încercat, probabil, să descopere ce se află în obiectul acela negru, cu vîrf strălucitor, și și-a făcut singură de petrecanie. Dar nu necazul ei mă preocupă ci gîndurile bunicii. N-o să mă certe, sînt sigur, dar în sinea ei o să fie supărată. Fiindcă, întorcîndu-mă din această călătorie, părinții m-au trimis la țară, să mă întremez, să mă «aerisesc», astfel încît, la reluarea învățăturii, să mă simt în plină putere. Dar eu mi-am luat cu mine un top de hîrtie și stiloul acesta pe care trebuie să-l umplu acum cu cerneală. Stau singur într-o odaie prelungă ale cărei uși cu geamuri dau, una spre șosea, cealaltă spre camera «cea mare», iar ferestrele privesc amîndouă spre ținutul meu cu rîulețe și dealuri, cu cîmpuri și plantații de pomi fructiferi. Dacă vreau să văd arinii și sălciile și moara cea veche (pe care n-o folosește de multă vreme nimeni, dar nici n-o strică — ea fiind acolo un mic muzeu) n-am decît să răsucesc scaunul și să regăsesc totul așa cum știam, poate doar altfel colorat din pricina soarelui care alunecă la asfințit. În partea dinspre șosea, oameni care se întorc de la muncă, zgomot de camioane, strigăte, copii jucîndu-se de-a trenul. În partea dinspre deal, adevăratul tren, mugete, behăituri. O împușcătură în crîng, trec becaține, și vînătorii stau la pîndă printre boscheți. Vîntul de la miază-zi cade peste cel de la răsărit, perpendicular și adieri din cele patru puncte cardinale îmi strică un mare unghi drept format de un cireș și umbra sa. Și iată cum soarele apune pieziș nevrînd parcă să privească micul meu ținut decît la suprafață. Îl văd un minut, pe jumătate adăpostit de după deal ca ochiul unui pictor privind în sală de după cortină. Ar fi de-ajuns să-l aplauzi ca să se întoarcă. Dar, luminați din spate toți pomii livezilor, toți arborii par că se ridică, par că se predau înserării. Schițez fără voie un gest pentru a-i liniști. O pasăre mare zboară foarte sus, ea singură străbătînd văzduhul, un erete totdeauna solitar, totdeauna luminos. Un pescar colo-jos prinde raci, iar felinarul său urmează pîrîul. Și se pornește iarăși vîntul ridicînd poalele arborilor, dîndu-le tuturor culoarea nopții. Se arată apoi o lună rotundă iar eu îi surîd urmărind focul ei alb care unește apa cu pămîntul și cu aerul — cele patru elemente adormite, învățate de la înțelepții antichității și din care-i făcută, pretutindeni, lumea. Dar nicăieri ele nu par mai prietenoase și mai curate ca aici. Bunica intră tiptil cu o cană cu lapte. Îmi spune s-o beau și să mă culc. Altfel o să-i anunțe pe părinții mei să mă ia de-acolo. Nu vrea să le trimită înapoi un slăbănog cu cearcăne la ochi. Are un glas plăcut care nu mă sîcîie. Toate observațiile ei sînt făcute ca o mîngîiere. Cînd îi arăt pata de cerneală, mă liniștește: «Săpunul pentru ce e făcut? S-o albească din nou!» Ca să nu întîrzii irosind timpul în fața hîrtiei așteaptă pînă mă lungesc pe pat, sub pătura caldă și îmi stinge lumina: «Acum ești în vacanță! Mai păstrează-ți ochii. Ori vrei să porți ca mine, ochelari?» (De fapt bunica nu-și pune ochelarii decît atunci cînd coase cîte ceva și trebuie să treacă ața prin urechile acului. Atunci chipul ei capătă un fel de lumină severă). Din pat, așa cum stau cu capul pe un căpătîi umplut cu lînă, văd fereastra, prin fereastră, cerul și fac un semn cu ochiul primei stele. Dinspre deal țîșnește un țipăt de pasăre nocturnă. L-am auzit și altă dată: e marea buhă a pădurii speriată de luna de pe care s-au ridicat toți norii, părînd acum să meargă de-a-ndăratelea, repede, repede ca o roată desprinsă alunecînd pe unde o apuca. Buha îmi aminti de bătrînii prizonieri și de insula aceea scăldată în mistere. Era ca un semnal. Trebuia să ne grăbim. Altfel, iată, s-ar putea să ne prindă zorii:

— Hei, Eduard, i-am atras eu atenția prietenului meu, cum o scoatem la capăt? Dacă reușim să închidem instalația i-am salva numai pe bătrîni nu și pe oamenii-păsări.

Îmi era milă de prizonieri; privirile lor speriate și pline de rugă mă înfiorau; dar cum să procedăm?

— Tu ce spui Corina. Ciutule, tu ce părere ai?

Ne așezarăm în fața bătrînului care ne povestise tragedia. Sfatul său fu, deocamdată, cel mai vrednic de respectat. După planul pe care ni-l făcu, urma să-l obligăm pe Felix să purifice aerul în mod treptat. Să închidă instalațiile de pompare a miazmelor create de el puțin cîte puțin. Așa cum se procedează cu înfometații: nu le dai dintr-o dată, o masă bogată. Sau cu cei care țin regim, vrînd să slăbească: nu se lipsesc, dintr-o dată, de întreaga hrană. Trebuia deci conceput un program de dezintoxicare care să nu dăuneze organismului euforienilor. În ce-i privea pe bătrînii prizonieri trebuiau spitalizați imediat.

Am pornit mai departe pe canal. O sută de metri, două sute... Ne tîrîm cu o mare greutate printr-un întuneric de smoală. Grija cea mai mare o avem pentru Corina. Cum rezistă ea, mă întrebam, la toate aceste încercări? Puterile i le dădea desigur chiar scopul pentru care plecasem la drum. Cînd urmărești un țel generos, nu se poate să te dai învins. Simțeam acest adevăr în mine însumi. Prin cîte nu trecusem și iată-mă acum teafăr la capătul canalului, urmărindu-mi îndeaproape prietenii. Știam că se sfîrșea din pricina luminii ce pătrundea de-afară printr-o sită împletită din vergi rotunde și foarte groase. Am înghețat: cum aveam să ieșim? Ne-ar fi trebuit o pilă sau măcar o bară de fier cu care să smulgem de la locul lor gratiile acelea dese prin care nu s-ar fi putut strecura decît, cum se vedea, lumina lunii și a stelelor. Trebuie să fi bîjbîit multă vreme prin canal pînă să fi găsit un soi de retevei dintr-un metal atît de slab că-l puteam îndoi între degete. Nu-l puteam folosi în nici un chip. Dar nici n-a fost nevoie, deoarece între timp Ciutu se și azvîrlise în sus ca un delfin ridicînd din cîteva mișcări sita și dînd-o în lături. Avusesem noroc: sita nu era fixată decît prin propria ei greutate. Peste ea ar fi urmat să fi fost un capac, dar capacul era tras într-o parte astfel că la ieșire n-am întîmpinat prea mari obstacole. Adevăratul pericol ne pîndea abia acum cînd trebuia să pătrundem în clădirea cu turlele ascuțite ce păreau să despice o umbrelă fumurie. «A treia scară, dincolo de arc», ne spusese bătrînul din subteran descriindu-ne uzina, pe care cîndva încercase el însuși, ajutat de semenii săi, s-o distrugă. Iată: arcul e aici. Un fel de împletitură din sîrme lungi de umbră. Nu puteam să așteptăm prea mult: începuseră să se reverse zorii și riscam să fim înhățați. Clădirea nu avea nimic care să aducă a uzină dar, cum v-am mai spus, nici nu semăna cu celelalte care se vedeau acum binișor. Era mai mult un templu străjuit într-o parte și-n alta de doi cilindri uriași. Pe o firmă așezată vertical pe înaltul arcadei stăteau scrise cuvintele: «Euforia-Felix». Ne-am făcut curaj. M-am dus cu gîndul la tot ce văzusem pe insulă, la buimăceala euforienilor, la vînătoarea lui Bekon și Dik, la chinurile bătrînilor din subteran și am intrat primul. Încăperile păreau niște sere acoperite cu sticlă mată. Mai încolo, urca în spirală, o scară cu trepte vineții. Dispozitivul se vedea de departe: ceva mai mic decît roata unei mașini, ieșea dintr-un perete ca un fel de volan crestat cu săgeți luminoase. M-am repezit la el. Dar chiar în clipa aceea pe scara vineție coborî savantul Felix.

VA URMA

Desen de **VINTILĂ MIHĂIESCU**

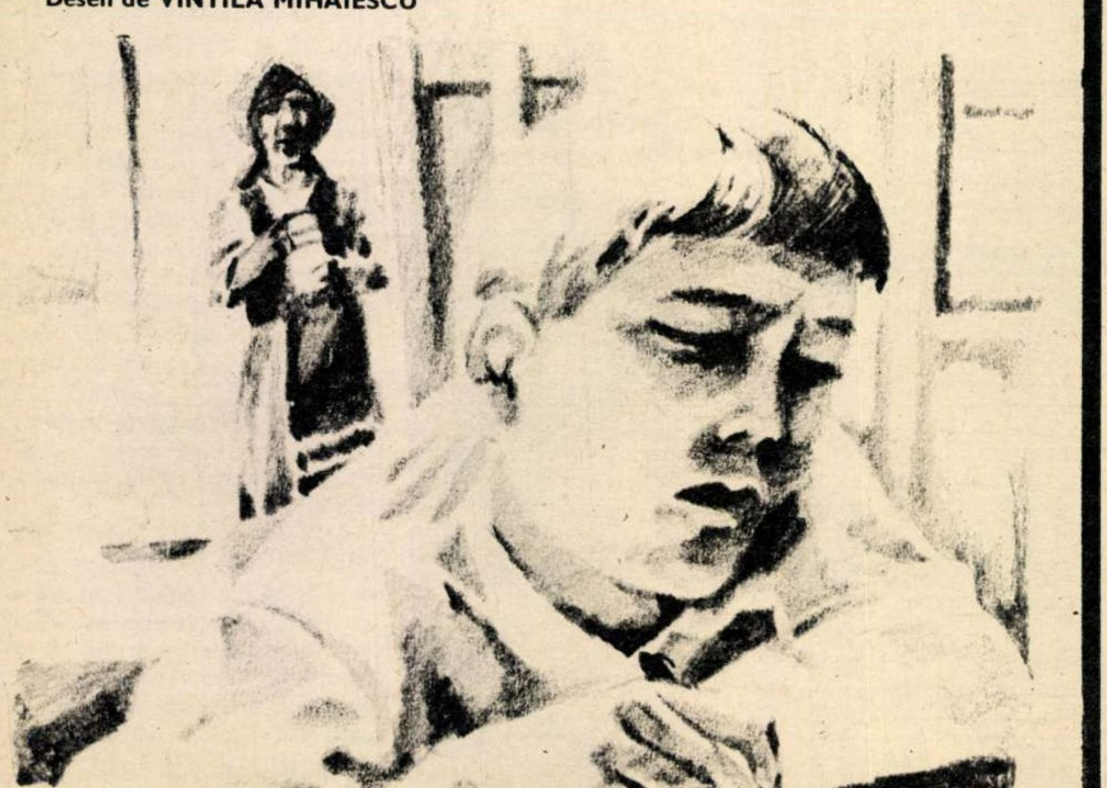

AGENDA MINI-TEHNICUS

Continuăm să publicăm situația la zi a participării la concurs în județele noastre.

JUDEȚUL VASLUI

106 participanți, în mare număr de la sate. Lucrări mai deosebite: **«stație de amplificare de 15 W»**, realizată în comuna Trestiana: **«planificator de microfon»**, realizat în comuna Buhăiești; **«detector de metale»**, **«pisică ofensată»** (!!), **«robot cu sistem de semnalizare»**, realizate în comuna Alexandru Vlahuță; **«amfibie purtătoare de rachete»**, realizată la Bîrlad; **«dispozitiv de avertizare împotriva incendiilor»**, realizat la Vaslui etc.

JUDEȚUL SATU-MARE

176 participanți. Lucrări mai deosebite: **«navă fluvială»**, **«dispozitiv pentru demonstrarea momentului cinetic»**, **«materiale didactice»** (set), realizate la Satu Mare; **«divertisment electronic»**, realizat în comuna Negrești-Oaș; **«macheta navei «Santa Maria»**, realizată în comuna Borlești etc.

JUDEȚUL BOTOȘANI

238 participanți, în mare număr de la sate. Lucrări mai deosebite: **«numărător electronic»**, **«mașină de recoltat sfeclă»**, realizate la Botoșani; **«amplificator de pikup»**, realizat la Dorohoi; **«aparat pentru determinarea energiei interne a corpurilor»**, realizat în comuna Meghera; **«sonerie electrică acustică și luminoasă»** realizată în comuna Sterești; **«robot electronic»**, realizat în comuna Frumușica etc.

JUDEȚUL MEHEDINȚI ne-a dezamăgit. Într-un număr anterior am semnalat că la data de 8 ianuarie sosiseră în redacție doar 22 de brevete din județul Mehedinți. Tovarășii făgăduiseră, într-o adresă anexată, că vor trimite «restul» de brevete după data de 20 ianuarie. Ei bine, «restul» a sosit! El se compune dintr-un număr de... alte 22 de brevete; total: 44.

Cum se explică o asemenea«cădere» într-un județ care s-a prezentat cu cinste în toate celelalte ediții anterioare?

DE LA 841 DE PARTICIPANȚI LA 2150!

Vă informăm cu plăcere că, în afară de cele 841 de brevete autentificate, la redacție au sosit încă 1309 brevete spre a fi autentificate. Astfel, situația județului Hunedoara se prezintă în felul următor: 2 150 de participanți dintre care 751 băieți și 399 fete. 1949 de participanți sînt de la orașe iar 201 sînt din mediu sătesc.

A. WEISS

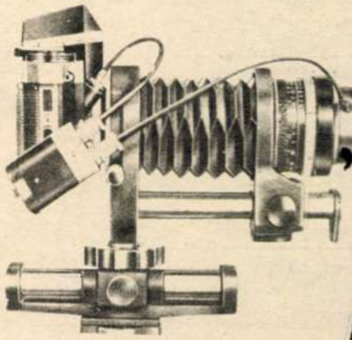

„Studio 25"

FOTOGRAFII SOSITE LA CONCURSUL NOSTRU

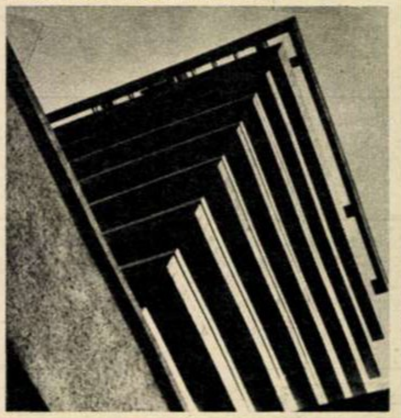

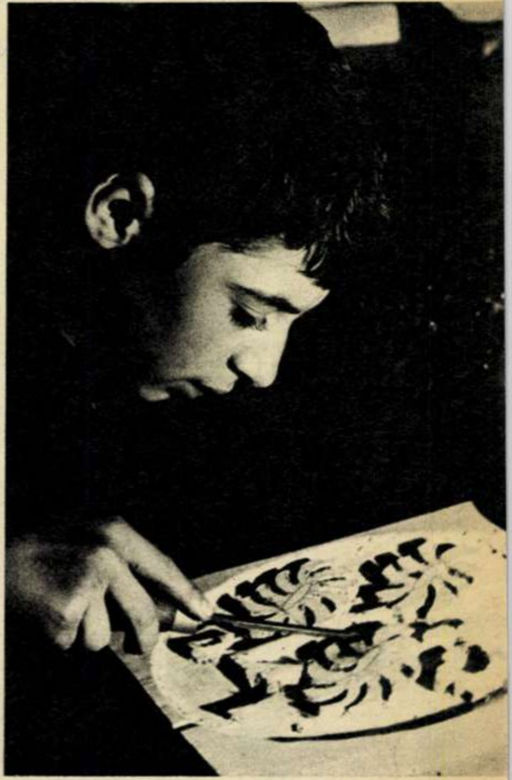

«Excursie»—cercul foto, Casa pionierilor, Ploiești

«Peisaj industrial» — **DAN CORDOȘ**, Casa pionierilor, Turda

«Geometrie modernă»—**MARIA BARBU**, Secusigiu, Arad

«Flori»—**SERACIU PANTELIMON**, pensionar, București

«Căutare»—**MARIUS ROTĂRESCU**, Casa pionierilor, Sibiu

«Micul sculptor»—**GERTRUD HOVANCSAK**, Casa pionierilor, Oțelul Roșu—Caraș-Severin

«La pescuit»—**CAROL LEGENDI**, Palatul pionierilor, București

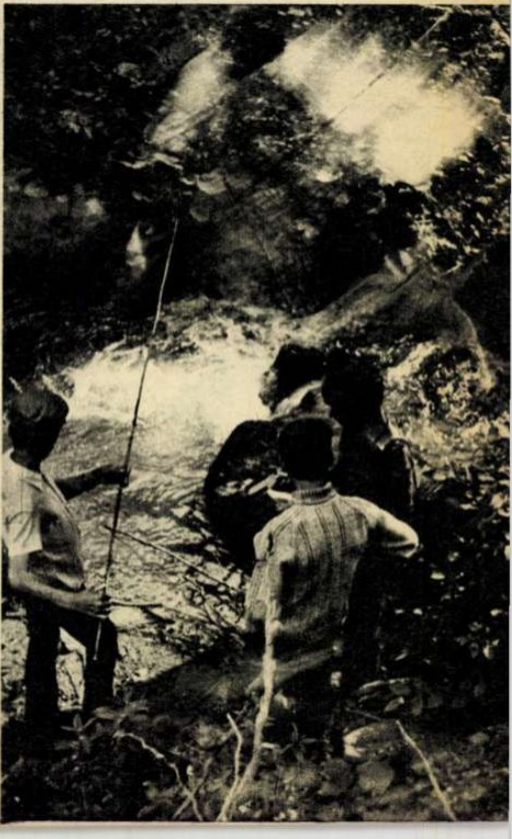

Cutezătorii
NICI-O ȘTACHETĂ
NU ESTE
PREA SUS
DACĂ CITEȘTI
ÎN FIECARE
SĂPTĂMÎNĂ
Cutezătorii

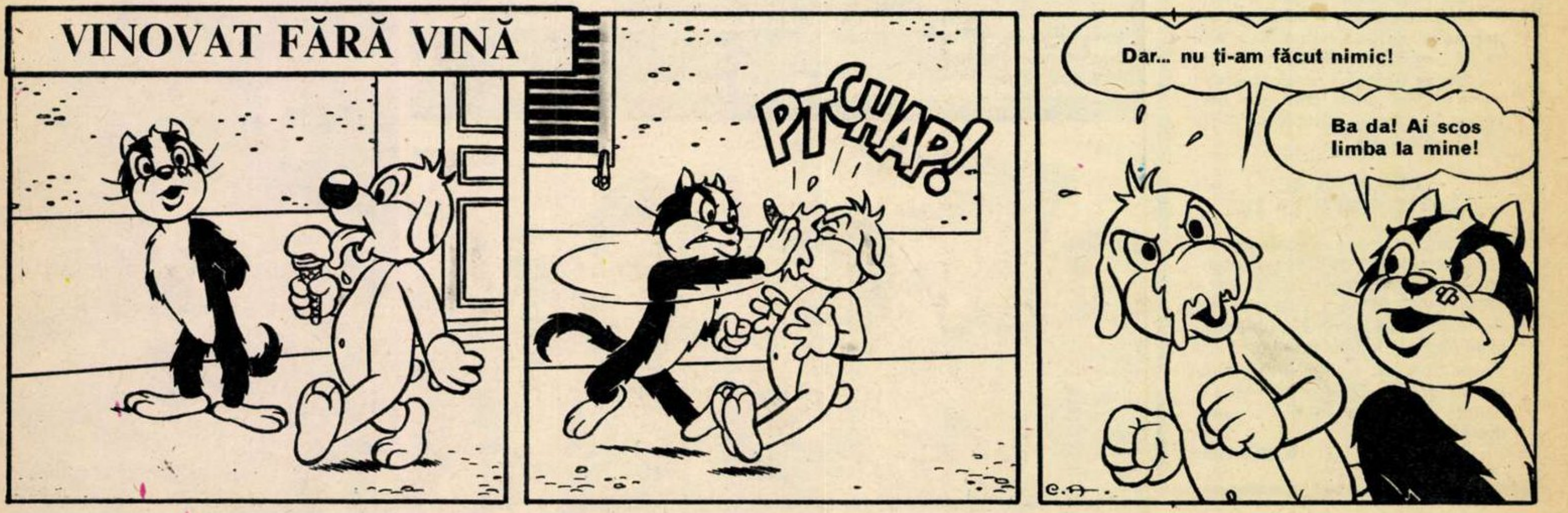
VINOVAT FĂRĂ VINĂ
PTCHAP!
Dar... nu ți-am făcut nimic!
Ba da! Ai scos limba la mine!
C.A.

ATENȚIUNE!

ÎN MIEZ DE IARNĂ, OLGUȚA ȘI EMIL VĂ PROPUN UN CONCURS DE PRIMĂVARĂ: „MĂRȚIȘORUL CEL MAI PREȚIOS!”

Tema acestui concurs, care se adresează tuturor cititorilor și cititoarelor, este foarte simplă. Vă rugăm să ne răspundeți la întrebarea: «CUI ÎI VEI DĂRUI CEL MAI FRUMOS MĂRȚIȘOR ȘI DE CE?»

Va fi un dialog al prieteniei, al adevărului și, de ce nu, al umorului!

Răspunsurile trebuie să fie scurte (maximum o filă de caiet) dar... cuprinzătoare!

Cele mai sincere și mai interesante vor fi publicate, autorii lor fiind la rîndul lor răsplătiți de redacție cu mărțișoare — surpriză și volume de literatură, purtînd autografele autorilor!

Așteptăm scrisorile voastre pînă cel tîrziu 15 februarie 1974, pe adresa: revista «Cutezătorii», București. Piața Scînteii nr. 1. Pentru a ne ajuta în ceea ce privește trierea corespondenței, vă rugăm să notați pe plic «Mărțișorul cel mai prețios».

Succes!

DIN ULTIMA BANCĂ

TENTAȚIA

Bomboane n-a spus nimănui, ba chiar îi era jenă să recunoască prea des chiar față de el însuși că se hotărîse să-l imite pe Paulică Viziru. Viziru părea ceva de neatins, steaua stelelor și premiantul premianților, deși ca înfățișare nu spunea nimănui mare lucru: era scund, grăsuliu, cu capul țuguiat și priviri cam adormite îndărătul ochelarilor. Semăna uluitor cu Bomboane și, pe deasupra, mai purta și o canadiană bleu, exact ca a lui.

Toate astea, pe dinafară. Deosebirea pe dinăuntru era! În capul lui Paulică Viziru, activitatea intensă și ordonată. În al lui Bomboane mai mult visuri. Paulică Viziru, cu figura lui somnolentă și cu glasul lui răgușit, dădea cele mai bune răspunsuri din clasă. Bomboane, cu figura lui tot somnolentă și cu glasul lui tot răgușit, abia dacă îngăima cîteva cuvinte.

S-a decis să-l imite pe Paulică așa cum începătorii în ale muzicii ușoare le imită pe vedete. Se uita la tablă cu ochii micșorați, printre gene, întocmai ca Paulică. Își lua notițe pe maculator și acasă le trecea pe curat, la fel ca Paulică.

În pauze nu mai ieșea din clasă, și rămînea, ca Paulică Viziru, să recitească pentru lecția următoare. A început chiar să fornăie pe nas, pentru că Paulică avea un guturai cronic. Spera, că, într-o bună zi, din toate astea avea să iasă ceva — un Bomboane nou și foarte deștept, om de premiu.

A renunțat la multe plăceri — nu se mai urca în podul școlii, unde zăceau zmeie, mingi sparte, grămezi de bile și alte duioase vechituri confiscate la ore de profesori de-a lungul anilor. N-o mai făcea să rîdă pe Andreescu Smaranda, care rîdea, chiar fără voia ei, din orice. Și, lucrul cel mai notabil, s-a hotărît să nu mai sară gardul în curtea învecinată cu aceea a școlii. Acolo se află cinematograful și, prin labirintul alcătuit dintr-o magazie, un depozit de materiale și cîteva culoare, se poate ajunge în sala de proiecție... fără bilet. În repetate rînduri, responsabilul cinematografului se plînsese de gălăgioșii nepoftiți. Direcțiunea școlii își făcea datoria cerînd elevilor să înceteze. Numai Bomboane continua să escaladeze gardul, văzînd un film de cîte zece ori. Hotărîrea lui de a nu mai întreprinde escapade trebuie considerată ca fiind un adevărat sacrificiu.

Săptămînile treceau și Bomboane trăia o nouă viață, o viață de om muncitor și ordonat, ca Viziru Paul. Îi mergea bine, simțea că renaște. Dar într-o zi dirigintele a intrat foarte nervos în clasă:

— Văd că nu ne înțelegem. Iar a sărit cineva din clasa noastră gardul la cinema. Responsabilul e foarte furios. Hai, Bomboane, cît trebuie să așteptăm ca să recunoști?

Bomboane s-a ridicat luminos la chip:

— Nu eram eu!

— Ai fost văzut. Mic de statură, canadiană bleu, ochelari.

— NU ERAM EU!

— Dar cine crezi tu că era? Totul corespunde! Mîine să vii cu unul din părinți la școală.

Bomboane s-a uitat atunci la ochelarii lui Viziru Paul, la canadiana bleu, din cuier, a lui Viziru Paul și la persoana lui Viziru Paul. Această persoană, foarte roșie la obraji, răsfoia cu mare atenție un caiet, ascultînd cum Bomboane era osîndit și mustrat. «Cine o să mă creadă dacă am să spun că și Viziru e întocmai ca mine?»... gîndea Bomboane, și în clipa aceea simți că e pe cale de a lua o nouă și mare hotărîre.

OVIDIU ZOTTA

FĂRĂ CUVINTE

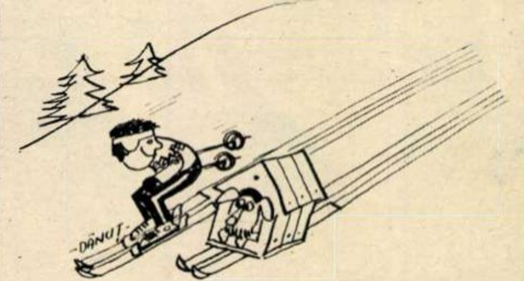

DAN VASILE

Cutezătorii
6
ADRESA REDACȚIEI: PIAȚA SCÎNTEII NR. 1
BUCUREȘTI 33 — TELEFON 17 60 10.

Redactor-șef: MIHAI NEGULESCU
Redactor șef adjunct: OVIDIU ZOTTA
Secretar general de redacție: IOAN DONCA

Administrația: Editura Scînteia. Tiparul C.P.C.S.
ABONAMENTELE PRIN OFICIILE ȘI AGENȚIILE P.T.T.R., PRIN FACTORII POȘTALI ȘI DIFUZORII DE PRESĂ. CITITORII DIN STRĂINĂTATE POT FACE ABONAMENTE ADRESÎNDU-SE ÎNTREPRINDERII «ROMPRESFILATELIA» SERVICIUL IMPORT-EXPORT, PRESA BUCUREȘTI-CALEA GRIVIȚEI NR. 64—66 P.O.B. — 2001

Redactor artistic: VINTILĂ MIHĂESCU
Secretar de redacție: ROZALIA BARANY

UN GAG ORIGINAL

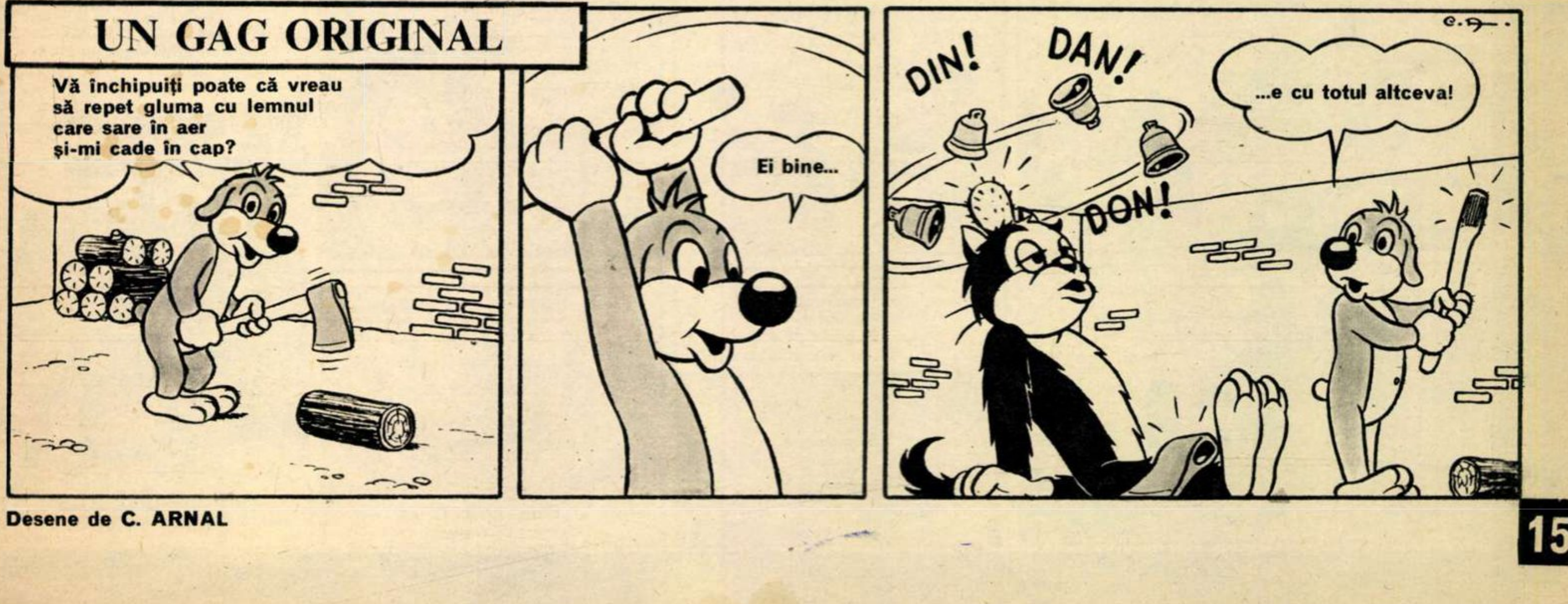
Vă închipuiți poate că vreau să repet gluma cu lemnul care sare în aer și-mi cade în cap?
Ei bine...
DIN!
DAN!
DON!
...e cu totul altceva!
C.A.

Desene de C. ARNAL

9

URMĂRIREA

REZUMATUL EPISOADELOR ANTERIOARE: RADU A AJUTAT ORGANELOR DE SECURITATE SĂ DESCOPERE NIȘTE INDIVIZI CARE INTENȚIONAU SĂ SCOATĂ DIN ȚARĂ UN MICROFILM. UNII AU FOST PRINȘI, ALȚII SÎNT URMĂRIȚI ACUM.

Scenariu: **TUDOR NEGOIȚĂ**

Desene: **ALBIN STĂNESCU**

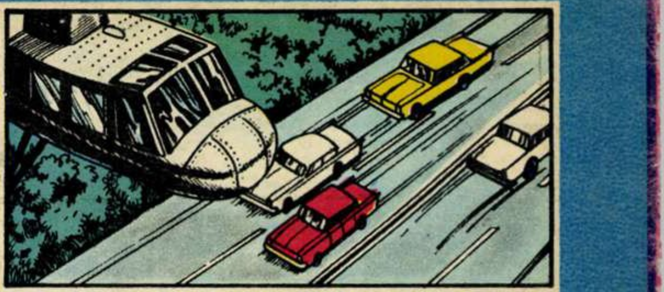

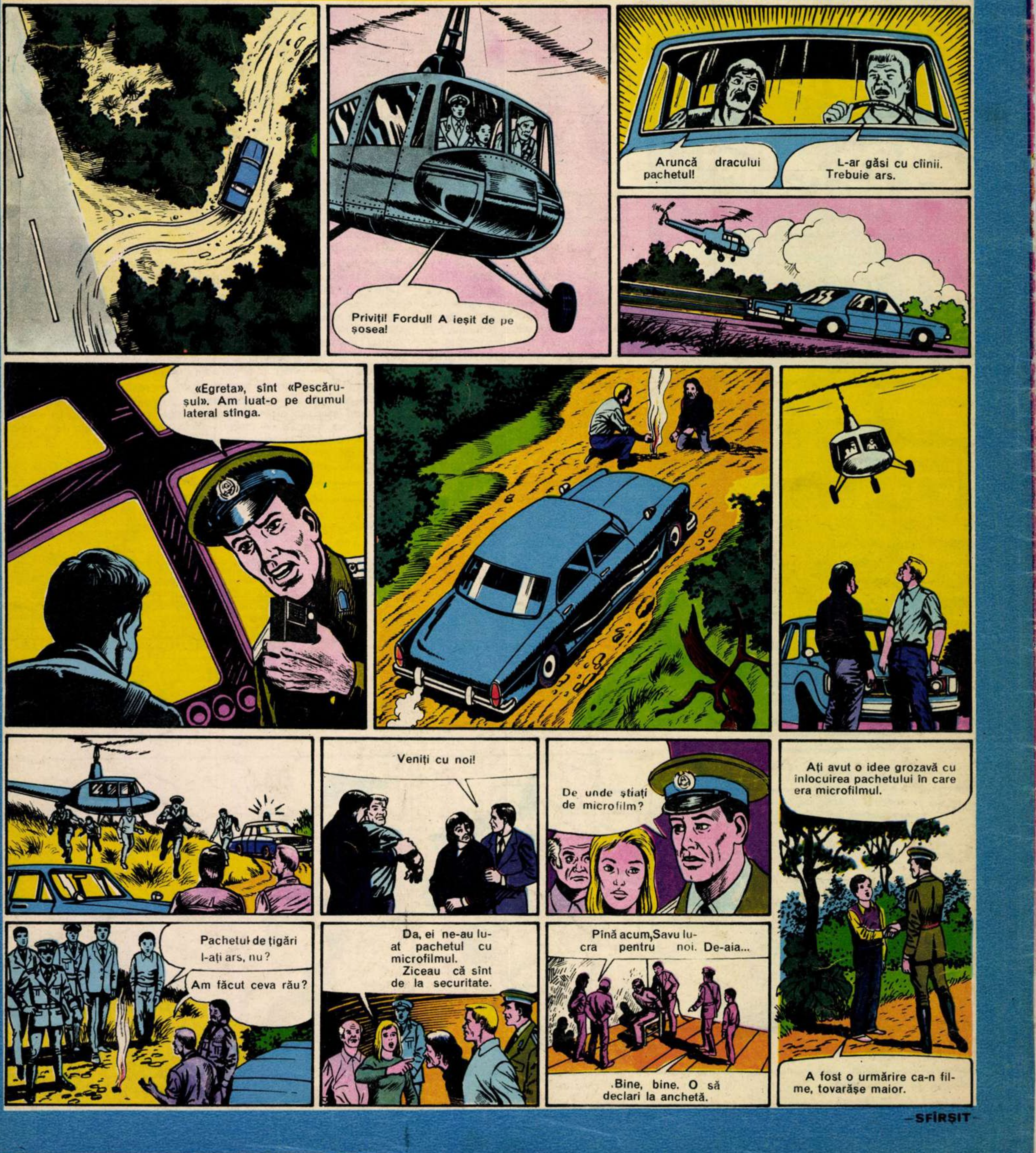
Priviți! Fordul! A ieșit de pe șosea!
Aruncă dracului pachetul!
L-ar găsi cu cîinii. Trebuie ars.
«Egreta», sînt «Pescărușul». Am luat-o pe drumul lateral stînga.
Veniți cu noi!
De unde știați de microfilm?
Ați avut o idee grozavă cu înlocuirea pachetului în care era microfilmul.
Pachetul de țigări l-ați ars, nu?
Am făcut ceva rău?
Da, ei ne-au luat pachetul cu microfilmul.
Ziceau că sînt de la securitate.
Pînă acum,Savu lucra pentru noi. De-aia...
Bine, bine. O să declari la anchetă.
A fost o urmărire ca-n filme, tovarășe maior.

—SFÎRȘIT—

Biblioteca municipală
Tîrgu-Mureș

ÎN ACEST NUMĂR:
- Printre tinerii Griviței Roș
- File de cronică pionierească
- Copiii și circulația

7 Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

JOI, 14 FEBRUARIE
1974, ANUL VIII (334)
16 pagini. 1 leu

Foto: GRIGORE PREPELIȚĂ

TOVARĂȘUL EMIL BODNARAȘ A ÎMPLINIT 70 DE ANI

Dînd expresie sentimentelor de înaltă stimă și prețuire pe care partidul, poporul nostru le acordă îndelungatei activități desfășurate în mișcarea revoluționară, pentru înfăptuirea înaltelor idealuri ale națiunii noastre, de tovarășul Emil Bodnaraș, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent al C.C. al P.C.R., vicepreședinte al Consiliului de Stat, conducerea partidului și statului nostru l-a sărbătorit sîmbătă, 9 februarie a.c., într-un cadru festiv, cu prilejul împlinirii vîrstei de 70 de ani.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat, a înmînat tovarășului Emil Bodnaraș scrisoarea adresată de Comitetul Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român și Consiliul de Stat, l-a îmbrățișat cu căldură, adresîndu-i urări de mulți ani, sănătate și fericire.

Într-o atmosferă de caldă prietenie, conducătorii partidului și statului, împreună cu soțiile, l-au felicitat cordial pe tovarășul Emil Bodnaraș.

ÎNALTELE VICTORII ALE MUNCII

Muncind cu abnegație, sub conducerea comuniștilor, oamenii muncii au obținut în anul care a trecut noi și importante succese în înfăptuirea programului partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate. Părinții și frații voștri mai mari au simțit cu satisfacție că în toate aceste realizări se află și munca lor. În anul 1973, s-au valorificat mai bine resursele materiale și de muncă, s-a obținut o creștere a eficienței economice, a crescut venitul național și, pe această bază, s-a asigurat ridicarea în continuare a nivelului de trai material și cultural al populației. A sporit participarea României la schimburile economice internaționale, s-a intensificat colaborarea și cooperarea economică și tehnico-științifică cu țările socialiste, cu statele care au pășit pe calea dezvoltării independente, cu toate țările lumii fără deosebire de regim social. În «*Comunicatul cu privire la îndeplinirea planului de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România, în anul 1973*», publicat miercuri, 6 februarie a.c., toate aceste realizări ale poporului nostru ni se înfățișează complet și sintetic, în graiul cifrelor. Producția totală *industrială* realizată în 1973 depășește cu 57 miliarde lei valoarea celei din 1972. *Ritmul mediu anual de creștere* în anii 1971—1973 a fost de 12,7 la sută. În 1973 au fost asimilate 980 tipodimensiuni de mașini, 250 sortimente de materiale precum și o gamă largă de produse și sortimente de bunuri de consum. Producția globală *agricolă* realizată în 1973 a fost cu peste 25 la sută mai mare decît media anuală din perioada 1966—1970. În 1973 au fost date integral în exploatare 404 noi capacități de producție industrială și agrozootehnice. La capitolele *transporturi și telecomunicații*, *investiții — construcții*, *cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică*, *populația și nivelul de trai* — pretutindeni cifrele indică de asemenea nivele superioare de dezvoltare. În 1973, veniturile din salarii au crescut cu 8,1 la sută față de anul 1972, au fost date în folosință 97 mii apartamente. Veniturile bănești ale țărănimii provenite din retribuirea muncii în unitățile agricole cooperatiste și din vînzarea produselor agricole către unitățile socialiste au fost în 1973 cu 11,2 la sută mai mari decît în 1972. Deosebit de important este pentru voi să cunoașteți că în 1973 *baza materială a învățămîntului* s-a dezvoltat prin darea în folosință a 3,6 mii săli de clasă în învățămîntul de cultură generală, mediu, profesional și tehnic, 77,8 mii mp spații pentru învățămîntul superior, precum și un număr însemnat de laboratoare și ateliere. S-a continuat dotarea învățămîntului de toate gradele cu materiale didactice și aparatură tehnică. Au fost date în folosință 18,6 mii locuri în internate școlare, 2,5 mii locuri în cămine studențești, 15 mii locuri în grădinițe de copii și 11 mii locuri în creșe. În anul școlar 1973/1974 numărul elevilor și studenților a ajuns la 3 788 mii.

Înfăptuirile dobîndite în anul 1973, ca și în primii trei ani ai cincinalului, îi umplu de mîndrie pe autorii lor, oamenii muncii de la orașe și sate, care, sub conducerea partidului sînt deciși să facă totul pentru a îndeplini sarcina stabilită de Conferința Națională a Partidului — îndeplinirea planului cincinal 1971—1975 înainte de termen. În toată această muncă uriașă și plină de devotament pentru patria socialistă, locul vostru e foarte clar: el se află la școală, se află în ateliere și laboratoare. Datoria voastră, de înalt spirit patriotic și comunist, este să învățați foarte bine, să faceți din muncă un ideal de fiecare zi, întîmpinînd astfel alături de părinții voștri, cu succese remarcabile, Congresul al XI-lea al P.C.R. și a XXX-a aniversare a Eliberării.

MARȘ PIONIERESC DEDICAT ZILEI DE 16 FEBRUARIE

● ● ● ● ● ● ● ● ●

Pionierii Capitalei au adus un vibrant omagiu eroilor «Griviței roșii», căzuți în luptele glorioase ale ceferiștilor din februarie 1933. În primele ore ale zilei de 10 februarie, o coloană de peste 5 000 de purtători ai cravatei roșii cu tricolor, avînd în frunte garda de onoare cu drapelul patriei și al organizației pionierilor, a străbătut, în sunet de fanfară, Calea Griviței, de la Gara de Nord pînă la Uzina «Grivița roșie».

La ora 10, în fața plăcii memoriale aflate în incinta uzinei, după ceremonialul pionieresc, copiii au depus o coroană de garoafe roșii și jerbe de flori. A urmat un emoționant montaj muzical-literar de cîntece și versuri revoluționare și patriotice dedicat eroicului eveniment.

● ● ● ● ● ● ● ● ●

▲

IMAGINEA DE SUS REPREZINTĂ SALA DE STRUNGĂRIE UNDE LUCREAZĂ EROII REPORTAJULUI NOSTRU DIN PAGINILE 6–7.

STUDIO 25

„URMAȘII LUI ȘTEFAN"

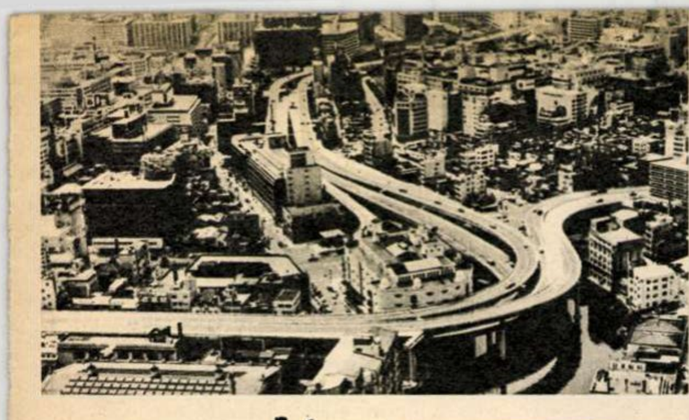

semnal!

DIN NOU

Minitehnicus TOKIO

Vă mai amintiți? În urmă cu un an, redacția noastră vă informa că participarea minitehnicienilor români la Tîrgul internațional de invenții ale elevilor de la Tokio a fost încununată de succes. Cele 6 lucrări trimise de minitehnicienii noștri au revenit în țară, însoțite de tot atîtea medalii de argint,acordate autorilor.

Apreciind spiritul de inventivitate al pionierilor români, gazdele Tîrgului v-au adresat *o nouă invitație de participare.* Este vorba de cea de a II-a ediție a Tîrgului internațional de invenții, care urmează să se deschidă în acest an, tot în capitala Japoniei. Iată, așadar, încă un prilej de a vă dovedi creativitatea tehnică.

Sîntem convinși că, pe mesele de lucru ale multora dintre minitehnicienii care se pregătesc pentru cea de a VII-a ediție a concursului Minitehnicus, care va avea loc în acest an jubiliar al Organizației pionierilor, se află lucrări foarte interesante. De aceea, vă anunțăm că *cele mai valoroase dintre ele vor fi selecționate pentru marea competiție internațională de la Tokio,* care va reuni lucrări ale tinerilor inventatori din diferite colțuri ale lumii.

Foto: GRIGORE PREPELIȚĂ

ULTIMA ZĂPADĂ

Tragerea cu arcul
este o veche pasiune
a celor peste
700 de pionieri
din
Hălăucești, judetul Iași.
Iata-i pe cîțiva
dintre aceștia, surprinși
în desfășurarea
unui concurs
de către colega lor
Cecilia Petrila.
din clasa a VII-a.

ÎN LUMINA

ÎNTRE MINE ȘI CER
COPACII
ÎȘI ÎNALȚĂ
FRUNZELE
ÎN LUMINA
PATRIEI.
SIMT
RĂDĂCINILE LOR
PUTERNICE
CUM SORB
CU NESAȚ
DIN PĂMÎNT
BUCURIA
TINEREȚII.

ILEANA REU ✲
BUCUREȘTI

•

„CAMELIA"

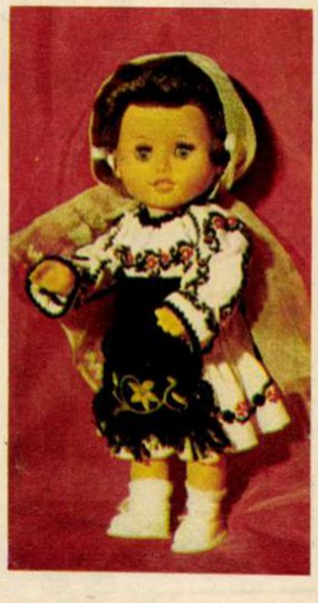

Vă facem cunoștință cu un mesager, al portului oltenesc, sosit de curînd la redacție — păpușa Camelia, «soră» cu cele două sute de păpuși înveșmîntate în costume specifice plaiurilor oltenești care înfrumusețează colecția etnografică și folclorică de la Casa pionierilor din Slatina.

În cinstea celei de a 25-a aniversări a Organizației, pionierii din comunele Pleșoiu, Oboga, Vitomirești, Călui și mulți alții s-au hotărît să îmbogățească această colecție de artă populară.

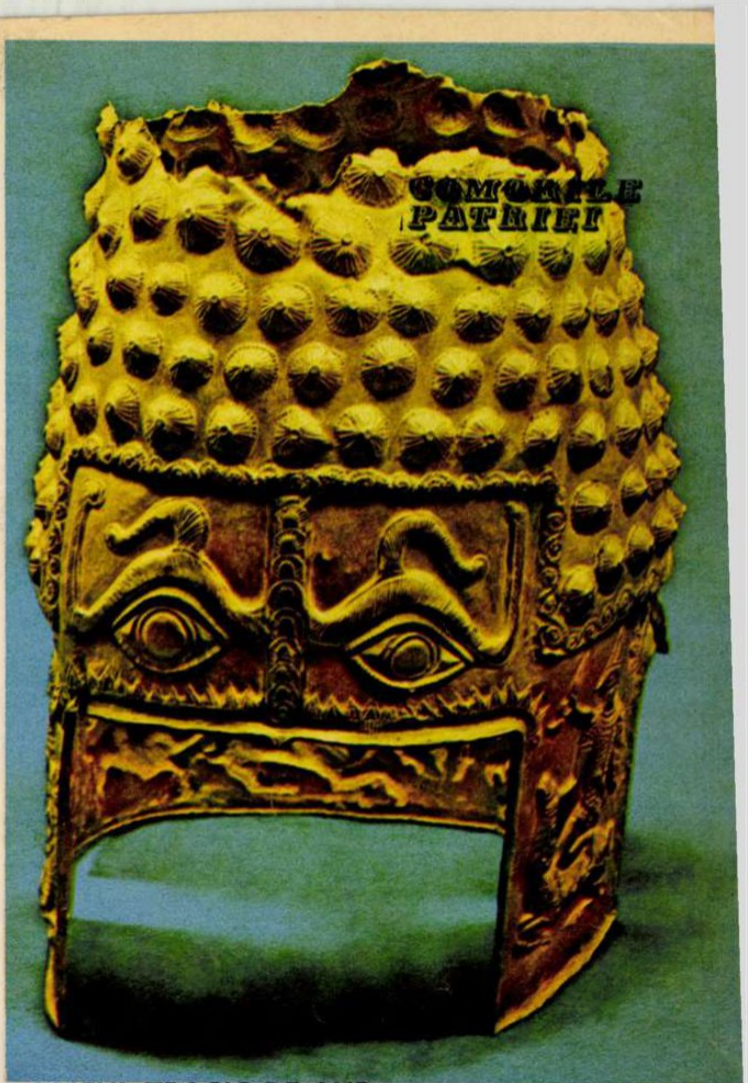

COIFUL TRACIC DE AUR

Una dintre comorile aflate la Muzeul de istorie a R.S.R., la secția «Tezaur» este Coiful de aur geto-dac de la Poiana Coțofenești. A fost descoperit intimplător in anul 1927, de un copil, la Poiana Coțofenești, județul Prahova, pe malul riului Slănic. Inălțimea coifului este de 25,5 cm, iar greutatea sa, de 770 gr aur fin și constituie una dintre cele mai interesante piese ale Tezaurului. Partea superioară a coifului lipsește și se păstrează in fragmente, la Muzeu. Avind o formă clasică, nu incape indoială că acest coif a aparținut unei autorități regale geto-dace.

Interesantul exponat ține de cultura geto-dace din secolul al V-lea i.e.n. In anul 1970, Coiful tracic de aur a fost expus la Paris, la o mare expoziție de comori arheologice și, apoi, a fost admirat la Stockholm, Göteborg și Londra.

PARTIDUL PĂRINTE CU NUMELE-I DRAG

Cresc în dimineață pădurile
Și-s holde covor pe cîmpii;
Păsări cîntă-n azururi de țară —
De unde pe plaiuri atîtea bucurii?

Furnale își cîntă oțelul
Foc geamăn cu astrele vii
Și nasc peste noapte visarea —
De unde în inimi atîtea bucurii?

Izvoarele sună în munte
Cu grai argintat de copii
Și cerbii ne simt pe aproape —
De unde răsar atîtea bucurii?

Partidul, părinte cu numele-i drag,
In țara mai mîndră cu fiece zi,
In țara cu oameni de aur,
Ne-a dat pe vecii bucurii!

ION TUDOR

„PIONIER ÎN FIECARE CLIPĂ”

FILE DE CRONICĂ PIONIEREASCĂ

Prima expediție — 1953

La concursul nostru «Pionier în fiecare clipă» tot mai multe sînt corespondențele care conțin documente inedite, amintiri din primii ani ai pionieriei. Purtătorii cravatelor roșii cu tricolor din întreaga țară organizează întîlniri cu foști membri ai organizației, cercetează arhivele unităților de pionieri, vor să reconstituie cele mai frumoase momente, idei și acțiuni organizate de-a lungul anilor. Iată, de această dată, vă facem cunoscute cîteva dintre emoționantele amintiri păstrate cu grijă și transmise din generație în generație de către membrii cercului «Foto» de la Casa pionierilor din Focșani, cerc condus încă de atunci de profesorul Adrian Iocovachi. Privindu-le, gîndurile noastre se întorc cu ani și ani în urmă, la primii purtători ai cravatelor purpurii.

Cea dintîi paradă a navomodeliștilor

Pe vasul «Libertatea» — 1955;

Bicaz — 1953

●

1953. Zile de neuitat, *zile în care pentru prima oară purtătorii cravatelor roșii din orașul Focșani au pornit într-o frumoasă expediție de 14 zile, pe un traseu lung și interesant, ajungînd tocmai la Bicaz. Atunci, pe acele locuri se ridicau schelele noului șantier, care aveau să înalțe*

PIONIER LA TOATE VÎRSTELE

Fizicianul PETRE ȘANDRU

GRIVIȚA ȘI PRIMII PIONIERI

— Știi, îmi spuse o dată un vechi cunoscut, îți amintești de Șandru, de Petre Șandru? Este fizician atomist. Ne-a reprezentat țara la cîteva congrese internaționale și ziarele au scris despre el ca despre un om de știință care ne face cinste. Am aflat că a fost printre primii fizicieni care au mers cu sondorii pe teren pentru a aplica radioactivitatea în extracția petrolului. Apoi, pentru aceleași probleme, a fost la cuptoarele de la Hunedoara. Am impresia că băiatul ăsta a rămas același de odinioară și că greutățile nu l-au făcut și n-au să-l facă niciodată să dea înapoi.

Șandru... Aproape că-l uitasem! Și iată că îmi revine în minte chipul acelui băiețandru pe care-l cunoscusem ca instructor de pionieri, cînd împlinise abia 15 ani. Era slăbuț, cu ovalul feții frumos tăiat, cu fruntea înaltă și netedă. Dar ceea ce-ți atrăgea atenția la chipul său erau ochii, de un albastru întunecat, care se luminau din cînd în cînd de fulgerele unui rîs copilăresc. Va să zică școlarul, comandantul instructor de pionieri de odinioară este un fizician cunoscut, unul dintre aceia pentru care aplicabilitatea este condiția nr. 1 a științei moderne.

Nu știu cît a durat întîlnirea cu vechiul meu prieten, dar mult timp după ce ne-am despărțit, mi-a stăruit în minte cele ce-mi povestise despre Șandru. Cît de frumos își începuse drumul băiatul ăsta și cît de frumos continua! Se formase lucrînd cu pionierii. Iată, mi-am spus eu, rămînînd singură, omul cu care voi putea discuta sincer, de la inimă la inimă, despre o problemă care-i interesează pe cititorii revistei «Cutezătorii» și anume, despre ce i-a dat Organizația pionierilor și cum a contribuit la formarea sa. Așa se face că m-am prezentat la Șandru în calitate de reporter.

După gesturile și cuvintele obișnuite cu prilejul unor asemenea întîlniri, i-am spus pentru ce venisem:

— Povestește-mi cum a fost

LA VIENA, LA UN CONGRES INTERNAȚIONAL

Grupaj realizat de **ELENA MĂNESCU**

Spic cu spic — 1954 ▲

▼ **La bojdeuca lui Ion Creangă — 1957**

barajul hidrocentralei, să creeze «marea» de la Bicaz.

1953. *Trecutul glorios de luptă pentru libertate și independență al poporului nostru a fost adesea subiectul adunărilor și serbărilor pionierești. Faptele vitejești ale domnitorului Ștefan cel Mare i-au condus pe mulți copii pînă lîngă zidurilor Cetății Neamțului, unde rememorau scene de luptă, momentele de eroism ale arcașilor lui Ștefan.*

1954. *Acțiunea «Spic cu spic, patriei snop», lansată de pionieri, cuprinsese întreaga țară. Primele combine românești traversau ogoarele adunînd roadele bogate. Copiii, alături de părinții lor ajutau cu multă dragoste la strîngerea recoltei. Pionierii vrînceni se numărau și ei printre cei mai harnici. Odată cu răspîndirea tractoarelor românești, luaseră ființa și primele cercuri ale «Micilor tractoriști».*

Cetatea Neamțului — 1953

1956. *Era prima excursie în care copiii din orașul Focșani, pionieri, porneau spre Doftana. Zidurile, celulele, coridoarele lungi, întunecoase ale fostei închisori, aleea pietruită care duce spre cimitir, toate vorbeau copiilor despre dîrzenia și lupta neînfricată a comuniștilor în anii grei, de exploatare. Sosiți acasă, membrii cercului foto au alcătuit un album cu imagini emoționante din prima lor excursie pionierească, într-un loc cu adînci semnificații în istoria și lupta partidului comunist.*

1957. *Frumoase aduceri aminte păstrează arhiva Casei pionierilor și din zilele în care copiii au vizitat meleaguri din nordul Moldovei. Printre imaginile de față, se află și un instantaneu din timpul popasului la bojdeuca lui Ion Creangă. În anii aceia, multe unități de pionieri au răspuns inițiativei pionierilor de la cercul literar de a alcătui albume dedicate scriitorilor români, oamenilor de cultură moldoveni.*

1958. *Chiar dacă activitatea pionierească nu avea o experiență prea îndelungată, cercurile Casei pionierilor cuprindeau tot mai mulți copii, deveneau tot mai numeroase. Și, atunci cînd în cadrul cercului de aeromodele au început să «prindă aripi» primele modele zburătoare, copiii au invadat străzile, fericiți de izbîndă, organizînd astfel prima lor demonstrație.*

●

Arhiva pionierilor vrînceni este mult mai bogată decît puținele imagini pe care le prezentăm. Acestea, de fapt, constituie doar începutul cronicii pionierești pe care copiii o alcătuiesc în aceste zile în întîmpinarea sărbătoririi celei de a 25-a aniversări a Organizației lor. Imagini și momente mai deosebite din cronică vor prinde viață în adunările pionierești, unde se vor întîlni cu foști purtători ai cravatei pionierești. Poate, printre aceștia, vor fi Florin Marinescu, economist (București); Daniela Stoleru Dumitrescu, inginer electronist (Focșani); Sorin Zabulovici, actor (Pitești); Anca Danielescu, profesoară (Focșani); Gabriela Rădescu, inginer constructor (Focșani) și alți foști membri ai cercurilor de la Casa pionierilor din Focșani.

atunci, în 1949... Am să încerc să redau cîte ceva în paginile revistei «Cutezătorii» la care lucrez.

A primit.

— Împlinisem 15 ani. În școala noastră se pregăteau primele detașamente de copii care urmau să devină pionieri. În recreații se vorbea numai despre cravată, legămînt și spre bucuria tuturor se aduseseră tobele și trompetele. Aș fi dat orice să mă număr printre băieții care urmau să poarte cravata de pionier. Dar nu se putea, trecusem de vîrsta cerută. Atunci, din partea Organizației U.T.C., mi s-a dat sarcina să fiu instructor de pionieri, comandant-instructor cum se spune acum. Așa că am fost printre primii care a pregătit acel detașament de copii din cartierul Grivița care, în primăvara anului 1949, au rostit primii, sub drapelul clasei muncitoare, legămîntul pionieresc. Eram cu puțin mai mare decît pionierii mei și mă simțeam atît de bine încît aproape mă confundam cu ei. Primele cîntece pionierești, primele discuții despre semnificația cravatei, aranjarea colțului pionierilor, au fost bucurii și trăiri unice. Atît de puternică a fost prietenia noastră, a celor care pășeam pragul pionieriei — eu mă socoteam atunci deopotrivă cu copiii — încît acum, cînd îți povestesc, retrăiesc acele îndepărtate clipe. Dar fantastice mi s-au părut evenimentele care au urmat. Așa cum știi, în vara anului 1949, pe malul Mării Negre, la Costinești, s-a organizat prima tabără de pionieri. Fusesem numit instructor acolo. Totul era pentru mine de o noutate copleșitoare. Plecasem singur de acasă pentru prima dată și tot pentru prima dată vedeam marea. Ceea ce mi se părea însă cu totul ieșit din comun era răspunderea pe care o aveam. Purtam grija pentru activitatea a 40 de copii, de dimineață pînă seara. Totul era nou, inegalabil. Mi-aduc aminte de primii pași în organizarea detașamentului, de felul cum căutam să-i cunosc pe copii, să mă împrietenesc cu ei, să inventez jocuri, să le fac zilele plăcute și vesele. Mi-aduc aminte de un joc de orientare pe care l-am jucat o zi întreagă cu o asemenea pasiune încît uitasem că ne aflăm în plină ficțiune. Apoi, primul foc de tabără, într-un sat vecin, abia cooperativizat. Flăcările care se înălțau domol, copiii care cîntau cu însuflețire, și satul, adunat în jurul nostru, care ne privea cu admirație. «Uite, ăștia-s pionierii», auzeam spunîndu-se în jur.

DRAPELUL TABEREI A FOST SALVAT

Mi-aduc aminte apoi de o furtună cumplită, cu cerul brăzdat de trăsnete, cu încăperile zguduite de rafalele de vînt ce veneau sălbatice dinspre mare. Toți eram înspăimîntați de priveliștea unei mări înnebunite de furtună. (Vilele în care locuiam erau situate cu fața spre mare). Am fost foarte mîndru după aceea că am reușit să-mi stăpînesc frica și că izbutisem ca, împreună cu un grup de pionieri, să aduc înăuntru drapelul taberei care, sus, pe catarg, ar fi fost sfîșiat. Tot sub bătaia acelei ploi îngrozitoare, ne-am dus să vedem ce fac copiii mai mici, care locuiau într-o vilă vecină. În zilele petrecute la Costinești mi s-a părut că trăiesc o extraordinară aventură, dar o aventură care m-a învățat pentru toată viața ce înseamnă forța unui colectiv unit, puternic, ce semnificație are căldura prieteniei bazată pe cinste și adevăr. Căci în colectivul nostru de 40 de pionieri, totul se rezolva în comun. Hotărîri, jocuri și cîntece, totul era rodul unei activități colective. Trăiam cu adevărat unu pentru toți și toți pentru unu.

— Îmi amintesc că, la lumina unui felinar, pe o pajiște cu iarbă uscată — cum sînt pajiștile la mare — am discutat cu copiii din tabără despre prietenie, despre eroism, am depănat povestiri despre viața și lupta unor comuniști. Și să știi că toate acestea nu se pot uita. Anii care au urmat în cadrul pionieriei m-au învățat să caut și să găsesc soluții în toate împrejurările, oricît de grele mi s-ar fi părut. M-au învățat să caut în mine resurse de fantezie și inteligență, m-au învățat să mă apropii de oameni cu grijă, observînd și ținînd seama de ceea ce are fiecare specific. Acolo am învățat să-mi ajut întotdeauna tovarășii și să am încredere în ajutorul lor.

CÎND FETIȚA MEA VA FI PIONIERĂ

— Să nu rîzi, dar cred că datorită timpului cît am fost în pionierie am reușit să fiu și un tată mai bun decît aș fi fost altfel. Am o fetiță și ea va fi în curînd pionieră. De mică am învățat-o să ia parte la toate treburile casei, i-am dat sarcini, după puterile ei, în gospodărie. Am învățat-o să fie prietenoasă și săritoare. Sper că va purta cu cinste cravata

BITI CARAGIALE

(Continuare în pag. 15)

NINSOAREA

Schiță de CĂLIN GRUIA

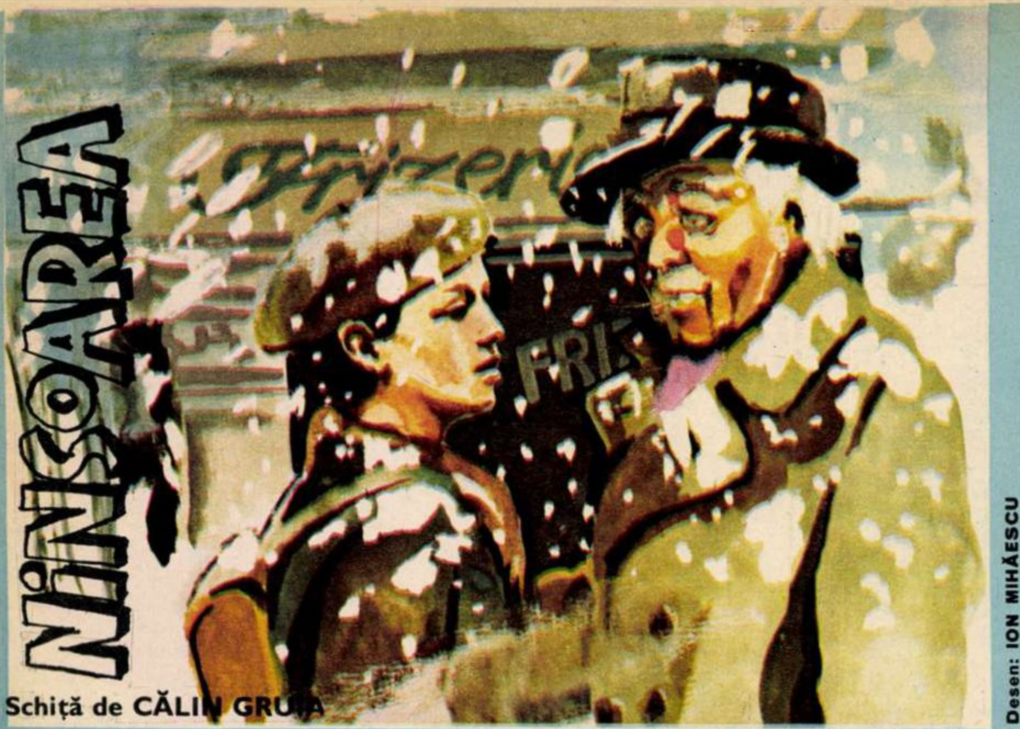

Desen: ION MIHĂESCU

Adrian pornise mai devreme spre școală. Poate de dragul fulgilor care în dimineața aceea păreau mai mari, mai albi și făgăduiau plimbări cu sania și oameni de zăpadă. Mergea agale fără nici o grijă, fără nici o preocupare deosebită. Caietele cu temele făcute erau la locul lor, gustarea învelită în șervețele albe, la locul ei. Nu-l strîngeau pantofii, nu-i era frig, iar ninsoarea îl făcea oarecum fericit. Lua parte la jocul ei care nu cruța nici o pălărie, nici o mustață și se cuibărea în părul celor care nu purtau nimic pe cap. Cernerea ninsorii schimba înfățișarea clădirilor, a lucrurilor. Parcă le fărîmița, parcă încerca să le înlocuiască cu altele, de poveste, de vis. Unii trecători încercau să se ferească de zăpadă, apărîndu-se cu palmele. Mai toți se grăbeau spre birouri, spre locurile lor de muncă și adesea din pricina ninsorii se ciocneau unii de alții, dar rîdeau și-și cereau scuze.

Deodată, unul care alerga se izbi de un bătrîn cu baston și ochelari și nu se opri. Omului cu baston îi săriră ochelarii pe trotuar, și Adrian auzi un zgomot scurt și mărunt, de sticlă spartă. Omul cu baston își duse mîinile la ochi și rămase locului descumpănit. Adrian se repezi să caute ochelarii. Găsi doar ramele goale.

— Poftim! spuse băiatul.

— S-au spart? întrebă omul.

— Da! răspunse Adrian. Nu vedeți fără ei?

— Nu. Doar așa, ca prin sită. Greu de tot. Fii bun și caută-mi o mașină să mă ducă pînă acasă.

Adrian îl conduse în holul unui bloc și alergă pe stradă în jos și-n sus, dar nu găsi nici o mașină.

— Vă duc eu pînă acasă.

— Nu ești cumva școlar?

— Ba da, dar învăț după-masă. Și chiar dacă aș învăța dimineața, am timp.

— Stau cam departe, dar ce să-i faci? De vină sînt eu că nu mi-am luat ochelarii de rezervă. Omul care m-a lovit nu-i vinovat.

— Ba este! Așa se merge pe stradă? Parcă-l alunga cineva.

— Îl alunga, vezi bine. Dar cum te cheamă?

— Adrian! Cine putea să-l alunge?

— Mai știi? Un necaz, o bucurie. Dacă n-ar fi ninsoarea m-aș descurca poate. Albul, prea multul alb strică ochii. Am ajuns cumva la benzinărie?

— Încă nu, dar se vede.

— De-acolo o luăm la dreapta și pe urmă mă mai întrebi iar. Chiar departe nu-i, dar tot este. Dacă-nveți după-masă... Dar lecțiile, cum stai cu lecțiile?

— Bine! răspunse Adrian.

— Așa spun toți școlarii și pînă la urmă se mai întîmplă și altfel. Dar tu, Adrian, ești pionier.

— De unde știți?

— Se simte.

— Cum se simte? Cravata-i pe sub palton.

— Dacă am ajuns la vitrina vînătorilor cu urși împăiați și cu cîteva căprioare, înseamnă că am făcut jumătate de drum. Ai cumva un ceas?

— Da. A sunat de intrare la clasă.

— E foarte frumos cînd sună clopoțelul. Se face liniște peste tot și profesorii încep...

Adrian tuși de cîteva ori și spuse:

— Ninsoarea asta nu se mai oprește.

— Și nu-ți pare bine? Oricum, e mai frumoasă decît ploaia și chiar decît vîntul.

— Dar ce, vîntul se vede?

— Cînd ești pe mare, se vede.

— Ați fost marinar?

— Cred că da.

— Nu sînteți sigur?

— Parcă tu n-ai fost și marinar, și astronaut, și scafandru...

Adrian rîse și se uită din nou la ceas. Era ora de geometrie. Profesorul parcă se interesa de absența lui. Cîteva triunghiuri și un cerc apăruseră pe tablă și se înfruntau. Se vedeau degete ridicate în sus, iar prin fereastră, ninsoarea de-afară. Nu i se întîmplase niciodată să lipsească de la ore, nici să întîrzie. Oftă.

— Ai obosit? întrebă omul cu baston. Cred că am și ajuns. La portița verde cu numărul unsprezece. Uite cheia, deschide tu. Greu e pe lumea asta fără vedere. Îti multumesc, tinere.

Adrian descuie ușa și voi să plece spre școală. Dar omul cu părul alb își puse repede o pereche de ochelari și-i făcu semn să ia loc pe un fotoliu.

— Ți se cuvine o dulceață, Adrian.

— Dar nu pentru asta...

— Știu, știu foarte bine ca nu pentru asta. Dar dacă înveți după-masă ai vreme să-mi vezi tablourile. Și omul deschise altă ușă. Pe pereți atîrnau o mulțime de picturi minunate. Tărîmuri fantastice cu arbori ciudați, mări cuprinse de furtună. Călăreți pletoși cu coamele în vînt. Păduri albastre. Prerii în flăcări... Și copii! O mulțime de copii care zburau rîzînd, ținîndu-se de mînă, pe deasupra norilor.

— Sînt ale dumneavoastră? întrebă Adrian.

— Da. De pe vremea cînd aveam ochii mai buni.

— Și-acum nu mai pictați?

— Acum numai în alb și negru. Aș putea să-ți fac un portret. Merge repede.

Și pictorul luă un bloc de desen, creionul, puse picior peste picior, zîmbi și adăugă:

— Poți să clipești în voie și chiar să te-ntorci cum vrei, la dreapta, la stînga, să te apleci, să-ți scoți ghiozdanul, să mănînci. La mine nu-i ca la fotograf. Mă interesează mai puțin nasul tău cam în sus, ochii tăi verzi... Urechile cam mari. Cît ai la muzică?

— Zece.

— Eram sigur. Dacă te plictisești, numără în gînd pînă la cît vrei.

— Vă rog să semnați portretul.

— Nu ți-l dau fără semnătură, se-nțelege. Semnătura contează.

— Acuma știu cine sînteți. Nu-mi pare rău că am întîrziat.

— De unde, de unde ai întîrziat?

— De undeva, spuse Adrian, uitîndu-se cu băgare de seamă la portretul său, care pus lîngă o fotografie n-ar fi dat nimănui de bănuit că e vorba de una și aceeași persoană.

— Îți place? întrebă pictorul.

— Grozav! Dar n-am să-l arăt la nimeni. Spune parcă tot ce gîndesc eu.

Băiatul voi să-i mulțumească pictorului, dar se simți bătut pe umăr de Andrei, colegul său de bancă. Se trezi ca dintr-un vis.

— Nu mai ninge? întrebă Adrian.

— Păi, tu nu vezi? De cîteva minute s-a oprit ca la o comandă.

Se zărea școala. Se auzea larma din curtea ei. Pînă la începerea orelor de curs mai erau cinci minute.

În fața oricărui muncitor destoinic, merită să vă scoateți șepcile. Dar dacă vi se întîmplă să-l auziți pe vreunul că lucrează la secția de sculărie a nu știu cărei uzine, vă asigurăm noi că merită să vă scoateți șepcile nu o dată, ci de două ori. Pentru că nu-i numai destoinic, ci și grozav de priceput în meseria lui. O pricepere care depășește cu mult media și care în termeni tehnici se numește *înaltă calificare*.

Da, așa e, pentru că — dacă n-ați știut pînă acum, iată, vă spunem noi —, în sculăria oricărei uzine, unde se confecționează, cu o migală și-o pricepere ieșite din comun adevărate bijuterii de oțel (uneltele, tiparele și matrițele de tot felul, cu ajutorul cărora sînt fabricate apoi, în celelalte secții, produsele de serie ale uzinei) nu lucrează, de fapt nu pot lucra decît asemenea muncitori. Cum însă înalta calificare nu se obține peste noapte, ci după ani de muncă și experiență, mai peste tot muncitorii care lucrează în secțiile de sculărie sînt oameni în vîrstă, meșteri cu tîmplele sure care prin multe au trecut, multe au văzut și-au învățat.

Asemenea oameni ne așteptam să găsim, în ziua aceea în care am trecut pragul sculăriei de la Uzinele de utilaj chimic «Grivița Roșie» din București. Dar spre surprinderea noastră am găsit acolo numai tineri. Cu două sau trei excepții, toți sînt tineri, 111 dintre cei 205 muncitori ai secției avînd pînă în 26 de ani, iar cei mai mulți din restul de 94, între 26 și 30 de ani. Explicația acestei situații care face excepție de la regula generală, a acestei «împăcări» dintre două calități care par de neîmpăcat — dintre tinerețe și înalta calificare adică? Ne-a dat-o maistrul *Gheorghe Cioroabă* care ne-a spus că deși atît de tineri, muncitorii de la sculărie, ca mulți alții de vîrsta lor care lucrează în celelalte secții ale uzinei, gîndesc, muncesc și chiar trăiesc cu maturitate. De adevărul acestei afirmații aveam să ne convingem stînd de vorbă cu unii dintre acești băieți, cunoscîndu-i mai îndeaproape.

LAUREAT LA 20 DE ANI

Privindu-l așa, mai de la distanță, ba am putea spune că și de aproape pe *Gheorghe Rizea* cum lucrează la strung, n-ai nici un motiv să-ți imaginezi, să crezi că-i autorul unor performanțe cu care s-ar mîndri, fără-ndoială, și un meșter în prag de pensionare, care are în urmă 35—40 de ani de strungărie. Gheorghe e mititel (colegii zic despre el că totdeauna își pune ceva sub tălpi ca să ajungă mai bine la strung) și subțirel, un pic încruntat și foarte tăcut. Și toate acestea îl fac, nu știu cum și de ce, să pară (la prima

O TÎNEREȚE ÎNCHINATĂ MUNCII

reportaj de
CONSTANTIN DIACONU

vedere cel puțin) și timid. Și totuși... Totuși băiatul acesta e socotit unul dintre cei mai buni strungari din uzină. Și nu de azi, de ieri, ci de vreo trei ani. Din 1970 cînd, la vîrsta de 20 de ani, a cucerit locul întîi pe Capitală în două prestigioase competiții — «Olimpiada strungarului» și «Brățara de aur». Și, apoi, locul 7 pe țară.

De-atunci a trecut cîtăva vreme. Și-n tot acest timp Gheorghe Rizea a dovedit cu prisosință că succesul lui nu s-a datorat unei întîmplări, ci temeinicei pregătiri, seriozității cu care înțelege să-și facă datoria la locul de muncă. Lui i se dau (prin... tradiție de-acum) cele mai grele, cele mai delicate lucrări. Și totdeauna a ieșit cu obrazul curat din încercările pe care le-a avut de trecut. Odată, nu prea de mult, i s-a dat să execute niște «ponsoane» pentru matrițe așa cum nu se mai lucraseră pe aici. De-o asemenea precizie, încît erau verificate la microscop. Și le-a făcut, uimindu-i pe toți. Pentru că puțini erau aceia care credeau că va reuși. E adevărat, le-a confecționat împreună cu doi colegi mai în vîrstă, cu mai multă experiență dar, oricum, contribuția lui a fost substanțială.

De unde talentul, de unde priceperea aceasta ieșită din comun la acest băiat, pricepere unanim recunoscută? Vine, cumva, dintr-o familie de meseriași cu tradiție? Nu, Gheorghe Rizea e fiu de țăran, dintr-un sat din Ilfov. Cu doar cîțiva ani în urmă, pe cînd era elev la școala generală de-acolo, a văzut un strung în atelierul I.A.S.-ului. S-a învîrtit mult pe lîngă el, pe lîngă cel care lucra la el. I-a plăcut și s-a hotărît să se facă strungar. A venit în București, a urmat școala profesională de pe lîngă uzină și pe urmă... Pe urmă directorul școlii l-a recomandat pentru sculărie. Cam asta-i tot. Si încă ceva:

— Sînt anul trei la liceu, la seral, am să termin, dar de meseria asta n-am să mă las. Pentru că nu-mi place doar ci, dacă mă puteți înțelege, n-aș putea trăi fără strung. Fără mașina asta care mi-a dat posibilitatea să cunosc ce-i bucuria în viață. Și nici fără tovarășii mei de aici, de care m-am legat cu o mie de fire. Am mai avut colegi de promoție aici. Dar au plecat. Eu am rămas și vreau să rămîn pentru că aici e locul meu.

MESERIA ESTE «BRĂȚARĂ DE AUR», DAR NU LA ORICE MÎNĂ

Puțin mai sus, la etaj (pentru că secția are un fel de balustradă interioară care o înconjoară complet) descoperim o altă «stea», cam de aceeași mărime. E adevărat, la cei 25 de ani ai săi, *Dumitru R. Petre* nu are în palmares asemenea performanțe oficial recunoscute precum Gheorghe Rizea, colegul lui. Dar performanțele lui din producția propriu-zisă, de zi cu zi, acelea care dau substanța și valoarea muncii unui om, sînt la fel de mari. E destul să-l vezi cu cîtă migală și tragere de inimă mînuiește unelte dintre cele mai fine, cu cîtă pricepere taie, în plăci sau în bare de oțel de diverse dimensiuni cele mai ciudate profiluri, la care se cere o precizie de microni, ca să-ți dai seama că te afli în fața unui om care face o muncă deosebită. Și-o face nu bine, ci foarte bine, excepțional de fiecare dată — ne asigură maistrul. Și el ar putea să ne povestească o mulțime de istorii cu lucrări grele, pe care le-a dus la capăt. Cu cîteva luni în urmă doar, în uzină apăruse o «problemă». Fusese făcută o matriță pentru niște profile deosebit de fine, care nu dădea rezultate bune. Piesele fabricate după ea nu «cădeau» bine la montaj. Era vorba de miimi de milimetru. I-au dat lui, să facă alta. Si-a făcut-o, în trei sau patru săptămîni de migală. A ieșit perfectă. Și rămînerile în urmă din celelalte secții au fost recuperate. Toate acestea le-am aflat însă de la alții. Pentru că el preferă să ne vorbească despre altceva. Despre un lucru care-l preocupă și chiar îl doare puțin:

— Am calificat, pînă acum, trei rînduri de ucenici. Cu unii, cum sînt cei doi de-acum—*Ion Simion* și *Ion Ciolpan*—pot să mă mîndresc. Am curajul să-i trimit la orice olimpiadă, la orice concurs pe meserii. Știu că n-au să mă facă de rușine. Cu alții însă... Nu, nu toți înțeleg că dacă vrei să ajungi muncitor, un meseriaș bun și respectat, trebuie să lucrezi, nu să te faci că lucrezi. Cîțiva au cerut să plece de la mine. Și-au plecat. Dar sînt sigur că n-au să ajungă ce și-au propus. De aceea le-aș recomanda tinerilor, cînd își aleg o meserie, să se gîndească bine. Meseria este, într-adevăr, «brățară de aur», cum se zice, dar numai pentru cei care o fac *cu toată seriozitatea.* Pentru leneși e de tinichea curată.

CEI DOI FRAȚI

De fapt, după acte și-n realitate, cei doi *Nica–Ion* și *Alexandru* — nu sînt frați, ci veri. Veri primari. În secție și-n uzină însă așa li se zice. Și pe bună dreptate.

Cei doi veri au copilărit împreună, au făcut împreună școala din satul lor — Broșteanca, din Ilfov —, în aceeași clasă și în aceeași bancă. Ion avea numai note de 10 și-ar fi putut să urmeze liceul. Dar n-a urmat așa ceva. S-a înțeles cu Alexandru să-și continue împreună drumul în viață. Și cum Alexandru, orfan de mamă din clasa a VI-a, nu se putea gîndi la mai mult, au venit amîndoi la Școala profesională de la «Grivița Roșie». Școală pe care au terminat-o cu rezultate excepționale acum trei ani. Ceea ce le-a dat dreptul să lucreze aici, la sculărie. Și de-atunci lucrează.

Lucrează. Și nu oricum. Cu toate că n-au decît 21 de ani, după tiparele pe care le taie ei în plăci de oțel sînt confecționate, în alte secții, de către sute de alți muncitori, cisterne, cazane, coloane și alte asemenea recipiente în valoare de milioane de lei.

— Ar fi destul să greșim cu o zecime de milimetru, pentru ca foile de oțel să nu se mai îmbine. Dar nu greșim. Sîntem atenți, cu ochii în patru la fiecare linie pe care o tragem, măsurăm și verificăm și de cincisprezece ori înainte de-a trasa și tăia. Și treaba merge.

Și încă bine de tot. Ne spunea un muncitor mai în vîrstă (unul dintre puținii în vîrstă din această secție), *Gheorghe Stoica*, cel care i-a învățat, de fapt, meserie:

— E de minune ce iese din mîna acestor copii. Și asta, după părerea mea, pentru că au fost și sînt serioși. Își tratează meseria cu respect și ăsta-i lucru esențial.

Au fost și sînt, amîndoi, serioși. În munca lor de fiecare zi, în tot ceea ce fac și întreprind în uzină ca și în afara ei. N-au decît 21 de ani și unii, la vîrsta asta, cînd se văd cu banii în mînă, o mai iau razna. Ei n-au luat-o. Amîndoi își drămuiesc și-și împart timpul liber între liceul seral (sînt în anul al treilea) și activitățile organizate cu tinerii din uzină (amîndoi fac parte din biroul comitetului U.T.C. pe secție, Ion fiind secretarul acestuia). Muncă și învățătură toată săptămîna, și întîlniri, și discuții (mai ales despre această muncă și această învățătură), și activități obștești, și cîte un film sau o piesă de teatru. Asta în fiecare duminică după-amiaza, cînd își pun hainele lor cele mai frumoase și ies în oraș. Atît, nu mai mult, dar toate acestea sînt pentru ei tot atîtea izvoare viguroase de bucurie, de satisfacție, de împlinire. Pentru că, la anii lor, despre cei doi veri... frați se poate spune, fără exagerare, că și-au găsit rostul în viață, că și-au împlinit visurile copilăriei.

*

Plecăm tîrziu din secția aceasta. Lăsăm în urmă zumzetul potolit al mașinilor, hîrșîitul pilelor și al acelor de trasat. Și ieșim în curtea marii uzine acoperită aproape în întregime cu tot felul de utilaje care-și așteaptă rîndul la drumul prin țară și chiar dincolo de hotarele ei. În curtea aceasta, al cărui pămînt a fost udat, cu 41 de ani în urmă, în acel neuitat februarie '33, cu sîngele muncitorilor care-și cereau dreptul la muncă și la viață. Trecem și ne gîndim că dacă ei ar putea să vadă azi uzina și pe cei care lucrează în ea, dacă i-ar cunoaște pe tinerii pe care i-am cunoscut noi aici, ar fi mîndri. De toti si de toate.

Ion Nica (în prim plan), măsurînd și de cincisprezece ori înainte de a tăia o dată.

Dumitru R. Petre controlîndu-și una dintre «bijuterii.»

Un om și o mașină. Un strung obișnuit care, mînuit de Gheorghe Rizea, produce piese mai puțin obișnuite.

Dacă ați sta de vorbă cu Alexandru Nica, ați afla că nu-i chiar atît de simplu și de ușor pe cît pare să mînuiești această clasică unealtă care este pila.

Foto: CĂLIN CREȚU

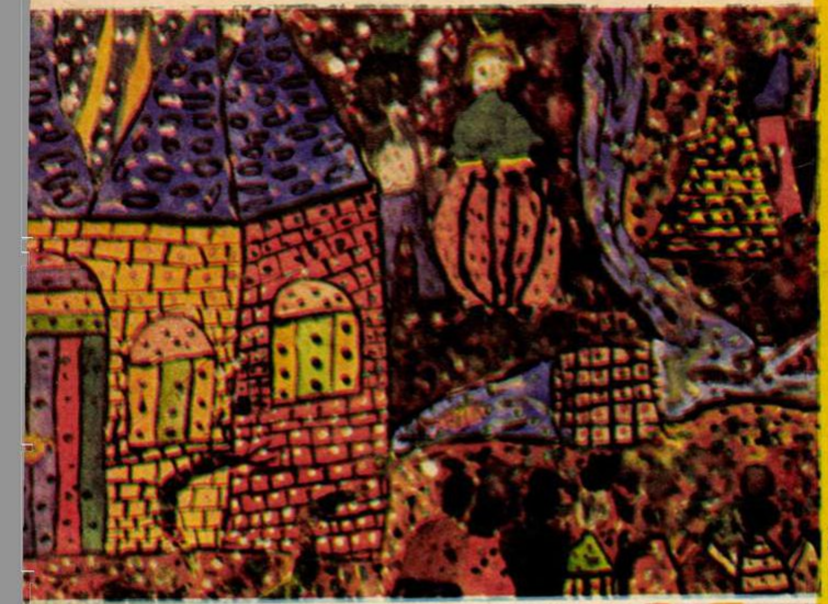

1

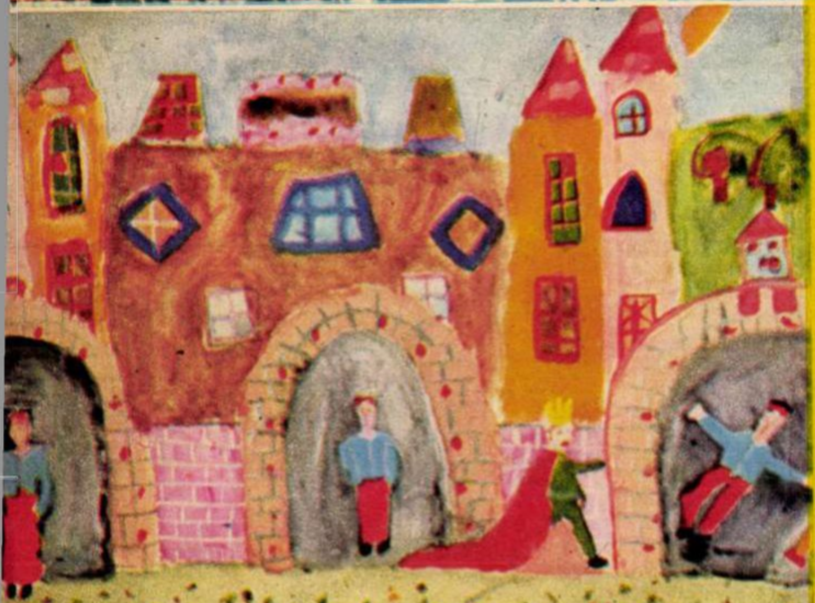

2

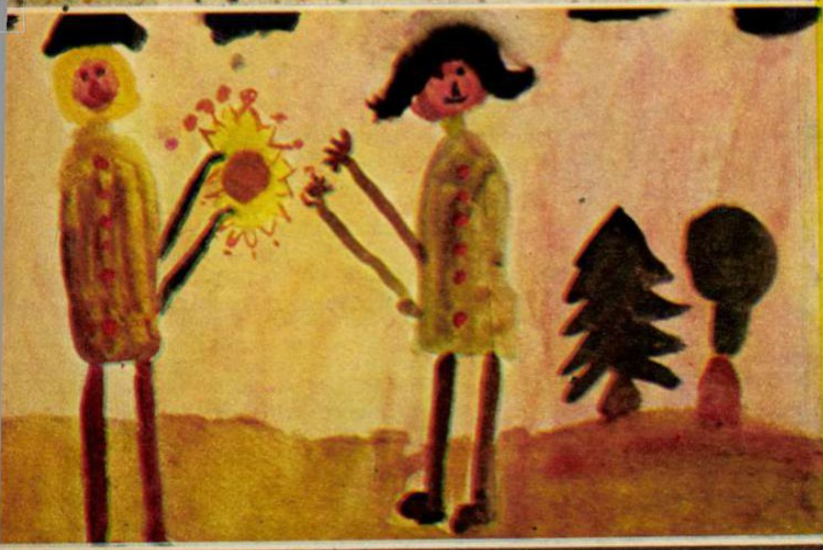

3

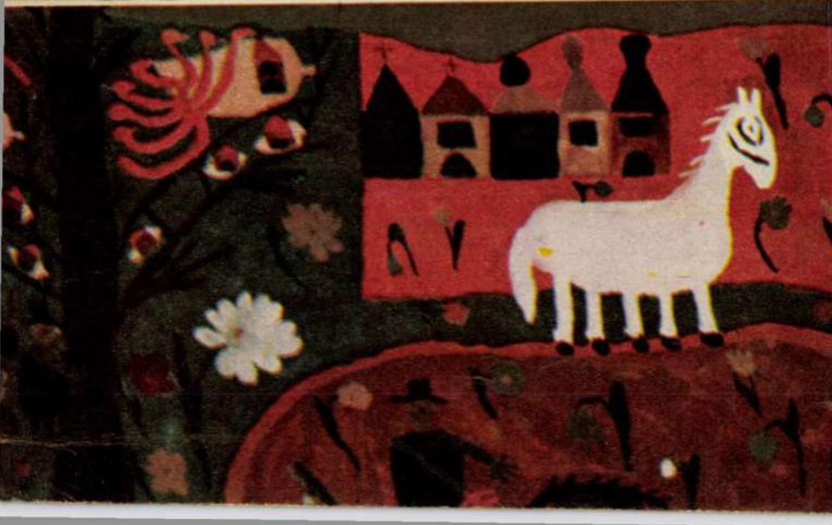

4

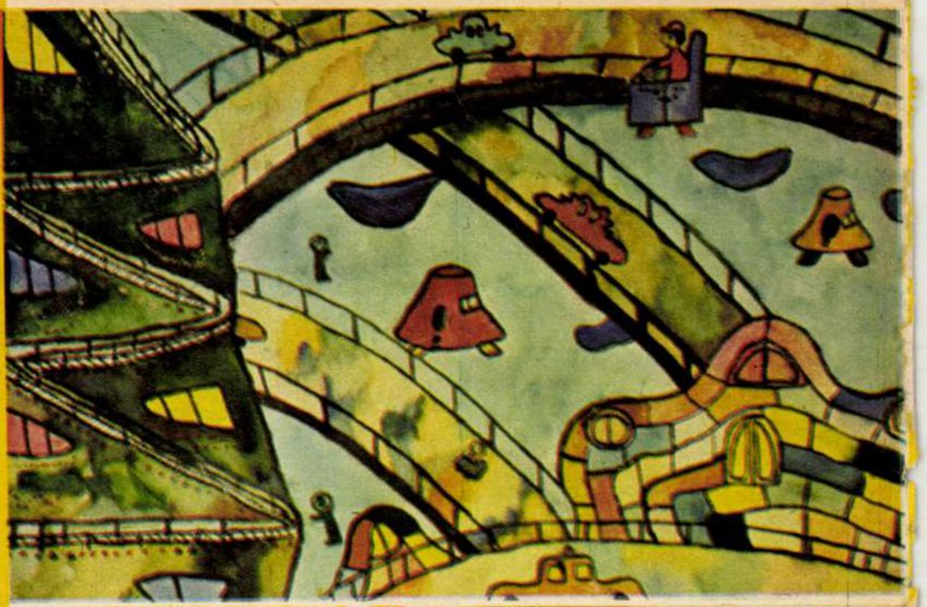

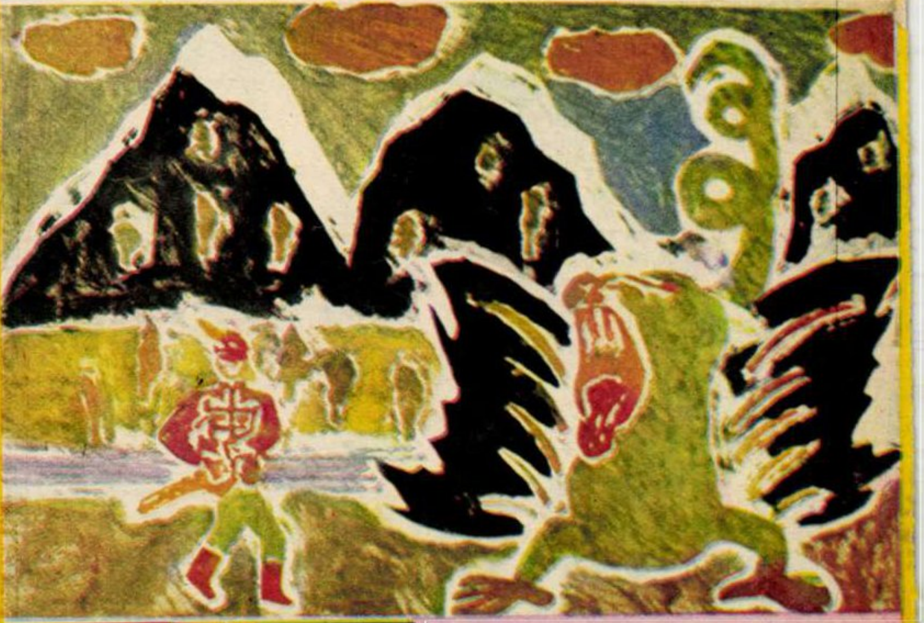

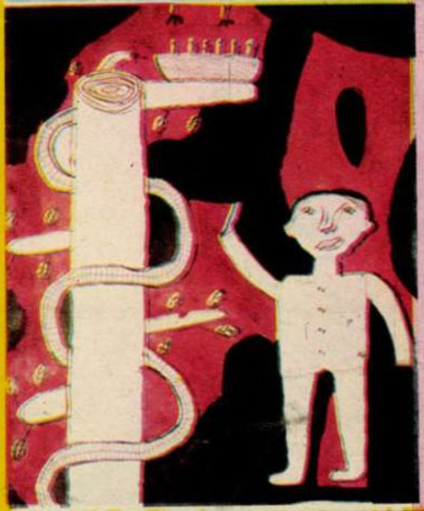

7

REPRODUCEM ALĂTURAT CÎTEVA DIN CELE 40 DE DESENE DISTINSE CU PREMIUL I LA CONCURSUL DE ILUSTRAȚII PE TEME DE BASM ORGANIZAT RECENT ÎN JUDEȚUL COVASNA, ADRESÎND TOTODATĂ CĂLDUROASE FELICITĂRI TINERILOR AUTORI AI ACESTOR FRUMOASE LUCRĂRI:

1. DORINA MOISE
2. RÉKA KÓNYA
3. TÜNDE KERCSÓ
4. MIHAIL KOCSIS
5. MIHAIL CONDREA
6. ANDREI VERNES
7. WALTER MARTIN ZUKEL
8. IRIMIE BACIU
9. CSABA KERTÉSZ

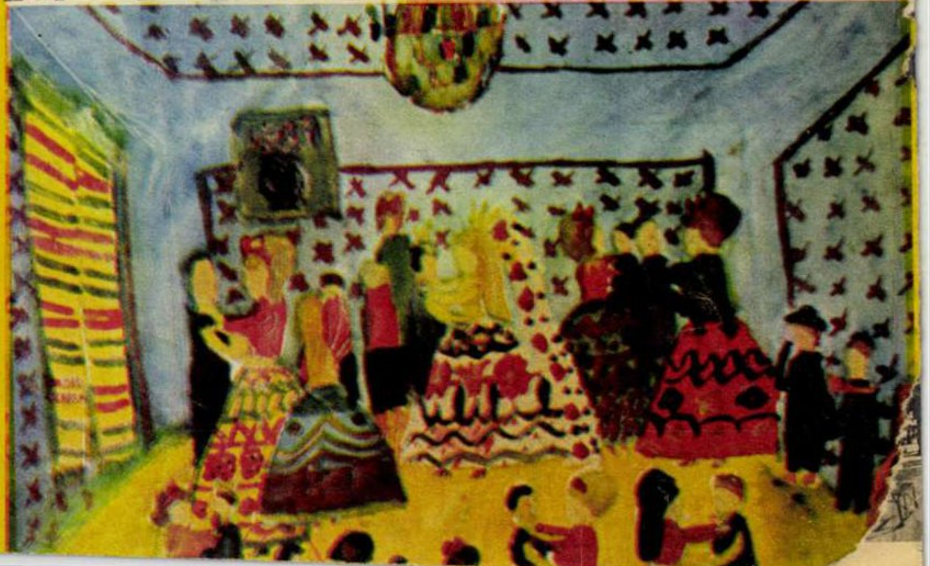

„Galeriile de artă cutezătorii"

În curînd marele Concurs de desen FAMILIA MEA organizat de «Cutezătorii» în colaborare cu Fondurile Națiunilor Unite pentru Copii-U.N.I.C.E.F.

BASMELE, CULORILE, COPIII

Acordînd acest spațiu în revistă pentru copilărie și basm, pentru vrăjitoria culorilor inspirate din lumea minunată aflată la granița fantasticului cu realul, ne întoarcem gîndul încă o dată către bogata sensibilitate, către însușirile artistice ale celor aflați astăzi la vîrsta cutezătorilor.

Pe măsură ce știința și tehnica acestei epoci generează o literatură prolifică, în care visul îndrăzneț și anticipația argumentată îngeamănă palpitante istorii și generoase viziuni, ducem cu noi — din vîrsta prunciei în vîrsta pionierească, din vîrsta pionierească în vîrsta tînără și în vîrsta matură — tezaurul neasemuit al unui fond de simțire și imaginație, comori milenare ale basmului popular și cult, în acompaniamentul căruia am parcurs și parcurgem treptele anilor, treptele vieții, treptele cutezanței.

Ceea ce este frumos, ceea ce este neasemuit — în dragostea copiilor pentru basm — este aceea că aderăm din adîncul ființei noastre la noblețea unui mesaj milenar, la înaltul principiu al victoriei binelui asupra răului, la temerara incursiune în spații fantastice pentru care fantezia copiilor află întotdeauna ființe și întîmplări deosebite, care să le populeze.

Regăsim în desenele inspirate de basm ale copiilor nobila puritate a unei vîrste, optimismul proaspăt al culorilor, dinamismul scenelor și întîmplărilor întru lumina cărora au ostenit nemuritoarele pene de aur ale lui Creangă și Andersen, ale lui Ispirescu și Benedek Elek...

Și oricît ne-am îndrepta opțiunile către «aventurile tehnice» ale colegului Minitehnicus, oricît am deschide ochii uimiți și avizi asupra realității zilnice a școlii, a orelor de atelier, va rămîne întotdeauna, ca un refugiu luminos, ca o memorie a copilăriei, ca o memorie a umanității însăși, cosmosul acesta de basm și feerie, stăpînit de legile frumuseții și ale curajului, al bărbăției și statorniciei, cosmosul în care strălucesc figurile lui Făt-Frumos și ale Cosînzenei, cosmosul în care ne regăsim pe noi, copiii care eram și copiii care creștem spre o tinerețe deplină, spre o tinerețe bogată în dragoste de muncă, în aleasă simțire și spirit iscoditor.

Pașii noștri în timp, aparținînd și încadrîndu-se atît de armonios în configurația civilizației socialiste contemporane, rod al strădaniei omului, și dedicată întru totul înfloririi personalității sale, ne poartă totdeauna spre simbolul mereu neodihnit, mereu înalt, mereu luminos al Păsării Măiestre.

Pionieri azi, oameni iscusiți și eficienți ai societății de mîine, tinerii cutezători iau cu ei — și păstrează la loc neumbrit — lecția nepieritoare a basmului, a unei vîrste de visare, de puritate și îndrăzneală care stau așa de frumos nu numai copilăriei.

MIHAI NEGULESCU

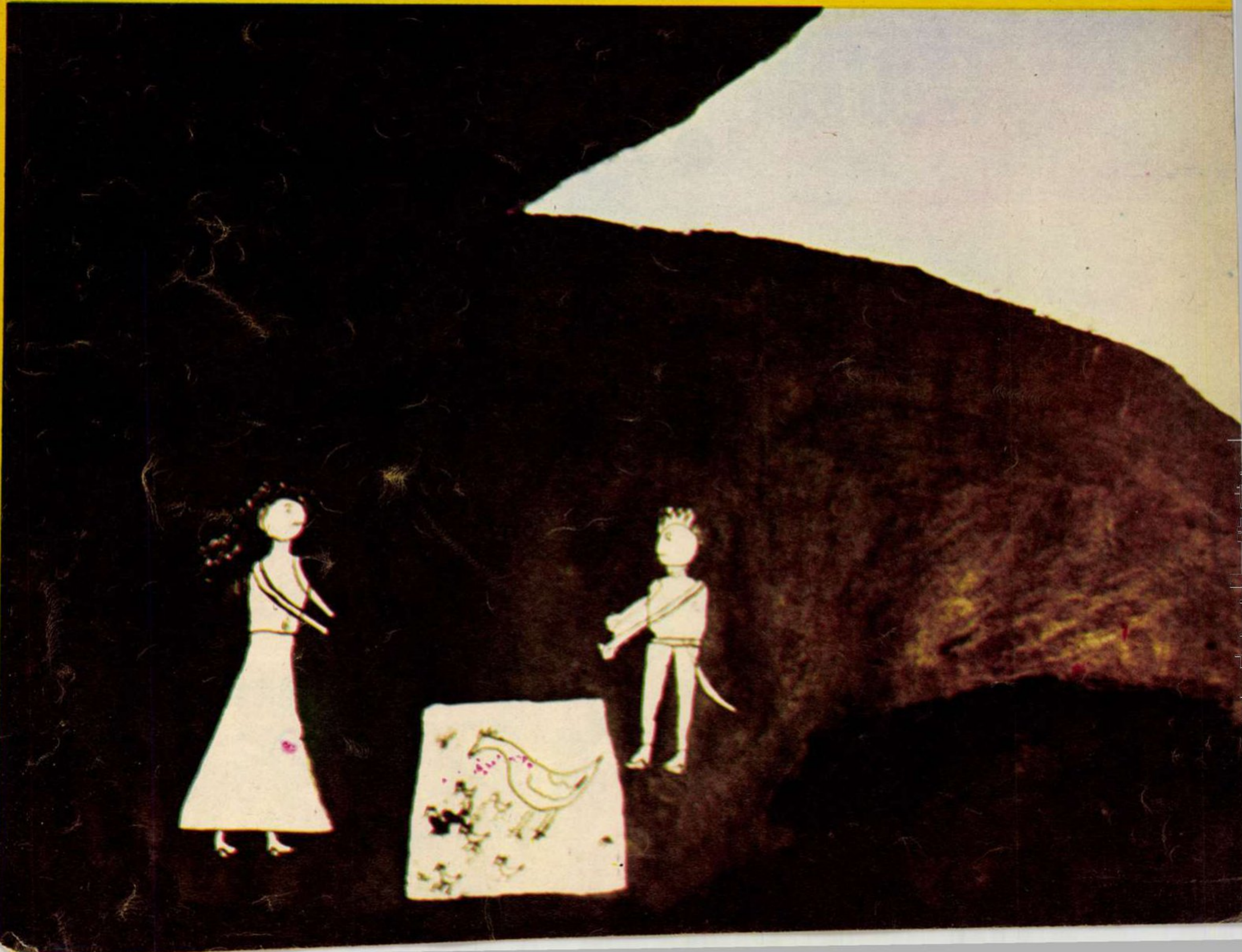

FESTIVAL PE LUCIUL GHEȚII

Foto reportaj de
ȘTEFAN TIȚĂ
corespondent special

La ora cînd s-au aprins reflectoarele, la marginea mantinelelor erau aliniați nu numai participanții, ci și sutele de spectatori care, atrași de mirajul zborului pe patine se găseau aici pentru a încuraja și admira evoluția sportivilor. Deodată, gheața a devenit tărîmul de basm în care au prins viață personajele poveștii «Capra cu trei iezi» de Ion Creangă, într-o interesantă transpunere pe... patine. Apar apoi vajnicii combatanți ai echipelor de hochei și fotbal pe gheață.

Multipla campioană națională — maestra sportului Beatrice Huștiu, alături de Dan Săveanu și Vasile Adrian de la I.E.F.S. București, de Krutii Bogdan și Chițu Mariana de la Clubul sportiv Dinamo-Brașov și de surorile Szakacs Erika și Szakacs Haimal de la Școala sportivă Miercurea Ciuc au onorat cu prezența și frumusețea demonstrațiilor — în calitate de invitati la Festivalul sporturilor de iarnă, această serbare a zăpezii desfășurată pe patinoarul Școlii generale nr. 4

din Cîmpulung Moldovenesc.

Dincolo de subiectiva părere de privitor, rămîne reală impresia că poate niciodată pînă acum Cîmpulungul Moldovenesc n-a cunoscut o mai mare afluență de vizitatori. Niciodată coloanele de copii, în drum spre stadion, avînd în frunte fanfara Liceului militar «Ștefan cel Mare», n-au fost mai lungi, iar aerul mai sărbătoresc.

Cea de-a treia ediție a Festivalului sporturilor de iarnă, desfășurată în cadrul «Cupei tineretului» în întîmpinarea aniversării eliberării patriei și a Congresului al XI-lea al P.C.R. a antrenat un mare număr de participanti, de la copii de vîrstă preșcolară pînă la tineri ajunși în pragul maturității. Cea mai mare parte a lor au constituit-o însă purtătorii cravatelor pionierești.

Pe pîrtiile și pistele special amenajate s-au desfășurat probele de schi-fond, slalom și coborîre, săniuțe, patinaj viteză și hochei. Semnificativă apare tinerețea celor care, biruitori în lupta cu acele cronometrului, au urcat pe podiumul învingătorilor, ca o nouă și puternică confirmare a faptului că sportul nu cunoaște limite de vîrstă.

Prin amploarea sa, importanta manifestare de la Cîmpulung Moldovenesc impune cîteva precizări. Se remarcă astfel interesul și larga participare a copiilor județului. Importante apar, între altele, progresele realizate de elevii cîmpulungeni, putîndu-se menționa nume ca: Elena, Mangiurea, Ion Voicu și Fănel Macovei (Școala generală nr. 4), calificați pentru a treia oară consecutiv în fruntea întrecerilor la patinaj viteză, schi slalom și respectiv sanie.

Prezența invitaților de la cluburile sportive și I.E.F.S. București denotă că — în anonimat... sportiv pînă acum — Cîmpulung Moldovenesc, cu peisajul său montan începe să se afirme ca un centru cu posibilități multiple pentru practicarea sporturilor de iarnă.

În cadrul acestei ediții evoluția bună a reprezentanților din mediu sătesc ai comunelor Brodina și Ciocănești a fost privită cu interes.

În intenția organizatorilor viitoarelor ediții stă în continuare ridicarea aspectului tehnic al competițiilor la un nivel superior precum și o mai bună dotare a bazei materiale dublată de o mai atentă rezolvare a problemelor organizatorice.

La revedere, așadar, în 1975!

COPIII și circulația

Toți știm și sîntem de acord că-n zilele noastre, cînd drumurile publice sînt străbătute concomitent cu noi de puzderie de vehicule motorizate, circulația pe ele, ca pietoni, nu-i chiar așa, o... floare la ureche, ci o problemă dintre cele mai complicate. O problemă cu o mulțime de întrebări la care trebuie să răspundem zilnic de nenumărate ori. Și nu oricum, ci numai de nota 10. Altfel, fiecare răspuns, mai mult sau mai puțin inexact, poate (și din păcate uneori și este) urmat de consecințe dureroase, uneori tragice. Toți știm și sîntem de acord, și totuși zilnic se petrec accidente, mai mult sau mai puțin grave, din vina pietonilor, multe dintre victime fiind copii. Cum și de ce se întîmplă așa? Cei care au studiat în amănunt și în ansamblu fenomenul acesta cu adînci și grave implicații atît în viața noastră particulară cît și-n cea socială, indică precis cauza. Ea constă în faptul că, din diverse motive, unii dintre voi nu cunosc regulile absolut obligatorii pe care trebuie să le respecte pietonul în timpul deplasării lui pe drumurile publice, și de aici, în mod firesc, lipsa de atenție, ușurința cu care tratează această deplasare.

Așa stînd lucrurile, revista noastră s-a hotărît să intervină, să contribuie și ea, alături de ceilalți factori, la diminuarea, pe cît posibil, a accidentelor de circulație ale căror victime sînt unii dintre voi. Beneficiind de sprijinul competent al Direcției circulației din cadrul Inspectoratului General al Miliției, vom publica, începînd cu acest număr, un ciclu de materiale pe această temă.

FĂRĂ ELE NU SE POATE

Ori ce-am zice, ori ce-am face noi, fără ele nu se poate. Deși unii cred că da: aceia dintre voi care circulă pe drumurile publice cu convingerea că dintre toate semnele de circulație cu care-s presărate acestea, numai «zebrele» și semafoarele au fost inventate și făcute și pentru pietoni, celelalte privindu-i în exclusivitate numai pe oamenii de la volan. De unde și atitudinea lor față de ele: pe primele le iau în considerație, le respectă (cel puțin atunci cînd nenea milițianul e pe-aproape), pe cînd pe celelalte le ignorează pur și simplu. Dacă ne-ați întreba, n-am putea să vă spunem cînd, cum și din ce motive s-a împămîntenit prejudecata asta în mintea unora, vă asigurăm însă că nici nu se putea ceva mai greșit și mai dăunător în același timp.

E adevărat, indicatoarele și marcajele se adresează șoferilor, dar în aceeași măsură și pietonilor. Și e normal să fie așa atîta timp cît și unii, și alții, folosesc în comun aceleași căi de circulație. Respectînd indicatoarele și marcajele, șoferii îi feresc pe pietoni iar pietonii se feresc, la rîndul lor, de roțile autovehiculelor. Și dacă-i așa, dacă nu putem circula ca pietoni în deplină siguranță pe drumurile publice atîta timp cît nu cunoaștem la perfecție toate aceste semne, dacă luăm în considerație faptul că mulți dintre voi se deplasează uneori pe biciclete sau în automobile împreună cu părinții (situații în care posibilitatea de-a citi indicatoarele și marcajele pot evita unele accidente posibile), de ce să nu le învățați? Mai ales că, deși relativ numeroase, nu sînt prea greu de reținut. Iată, noi vă oferim această posibilitate prezentîndu-vă, mai întîi, succint și în ordine, aceste 48 de indicatoare de circulație. Pentru început n-o să vă dăm decît denumirea lor, cu recomandarea nu de a le memora (lucrul acesta o să vi-l cerem să-l faceți în «lecțiile» viitoare, cînd o să le reluăm pe fiecare în parte, spunîndu-vă amănunțit ce trebuie să faceți, cum trebuie să procedați cînd le întîlniți în calea voastră) ci, deocamdată, de a le urmări cu atenție în fotografiile de mai sus și a vă familiariza cu ele.

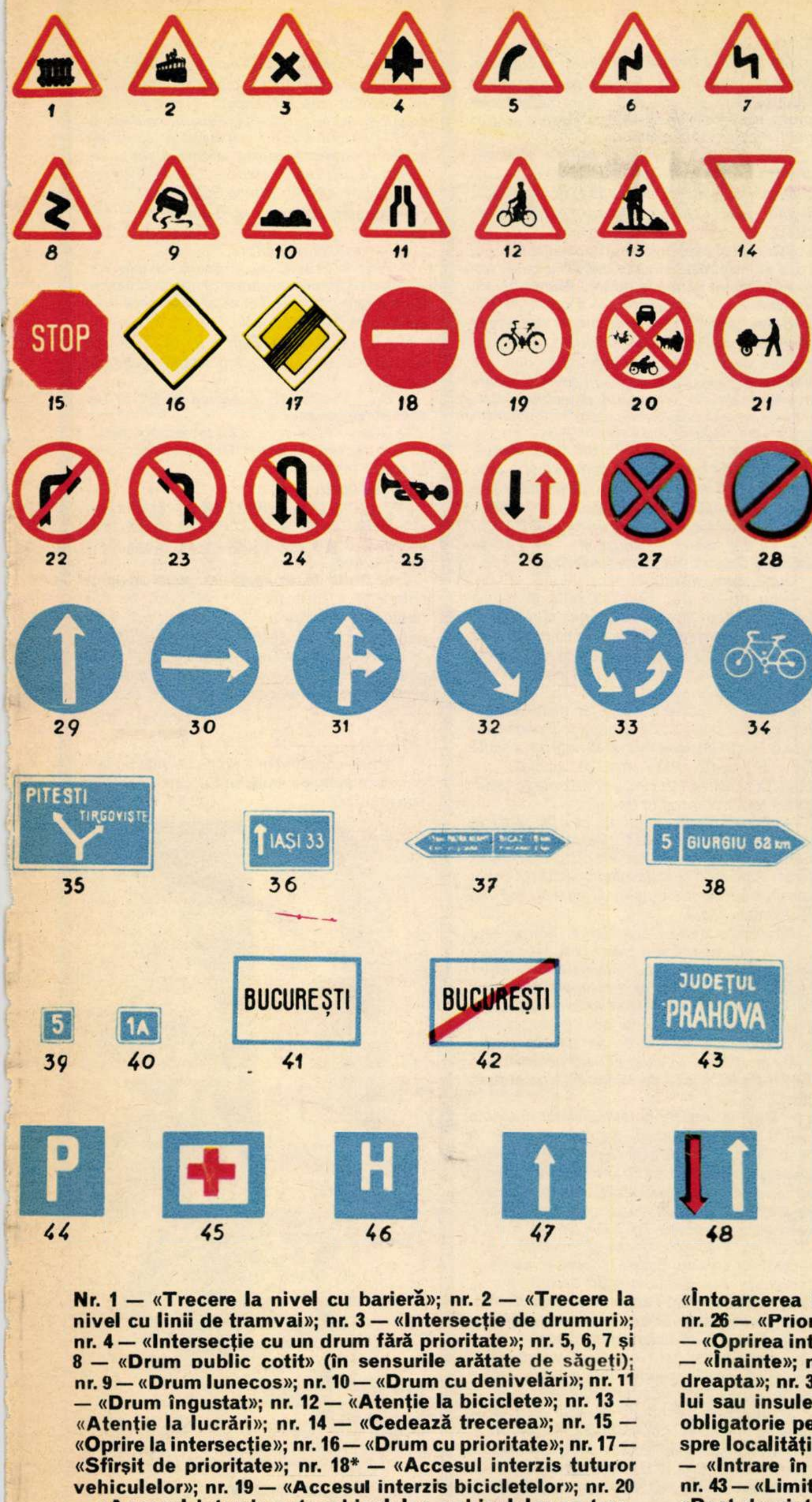

Nr. 1 — «Trecere la nivel cu barieră»; nr. 2 — «Trecere la nivel cu linii de tramvai»; nr. 3 — «Intersecție de drumuri»; nr. 4 — «Intersecție cu un drum fără prioritate»; nr. 5, 6, 7 și 8 — «Drum public cotit» (în sensurile arătate de săgeți); nr. 9 — «Drum lunecos»; nr. 10 — «Drum cu denivelări»; nr. 11 — «Drum îngustat»; nr. 12 — «Atenție la biciclete»; nr. 13 — «Atenție la lucrări»; nr. 14 — «Cedează trecerea»; nr. 15 — «Oprire la intersecție»; nr. 16 — «Drum cu prioritate»; nr. 17 — «Sfîrșit de prioritate»; nr. 18* — «Accesul interzis tuturor vehiculelor»; nr. 19 — «Accesul interzis bicicletelor»; nr. 20 — «Accesul interzis autovehiculelor, vehiculelor cu tracțiune animală și bicicletelor»; nr. 21 — «Accesul interzis vehiculelor trase sau împinse cu mîna»; nr. 22 — «Interzis a vira la dreapta»; nr. 23 — «Interzis a vira la stînga»; nr. 24 — «Întoarcerea interzisă»: nr. 25 — «Claxonarea interzisă»; nr. 26 — «Prioritate pentru circulația din sens invers»; nr. 27 — «Oprirea interzisă»; nr. 28 — «Staționarea interzisă»; nr. 29 — «Înainte»; nr. 30 — «La dreapta»; nr. 31 — «Înainte sau la dreapta»; nr. 32 — «Trecere obligatorie de o parte a refugiului sau insulei»; nr. 33 — «Sens giratoriu»; nr. 34 — «Pistă obligatorie pentru biciclete»; nr. 35, 36, 37 și 38 — «Direcția spre localitățile...»; nr. 39 și 40 — «Drumuri naționale»; nr. 41 — «Intrare în localitate»; nr. 42 — «Ieșire din localitate»; nr. 43 — «Limită de județ»; nr. 44 — «Loc de parcare»; nr. 45 — «Post de ajutor medical în apropiere»; nr. 46 — «Spital în apropiere»; nr. 47 — «Drum cu sens unic»; nr. 48 — «Prioritate față de circulație din sens invers».

(va urma)

misterul din insula ALBĂ

ROMAN FOILETON DE

Vasile BĂRAN

Capitolul 22

Îl vedeam acum de aproape. Savantul Felix era scund și slab, avea o față bătrînicioasă și mîinile îi tremurau ușor. Un bătrînel refugiat într-un bîrlog de fildeș voind să dea lumii una dintre cele mai stranii rețete pentru fericire. Aștepta cu o mare curiozitate să vadă ce fac și, de aceea, nici nu-i luă în seamă pe prietenii mei care se opriseră undeva, în spate. Și în tăcerea aceea mi s-a părut că se deschisese o ușă care lăsau să se audă, filtrate prin ziduri, glasuri omenești îndepărtate, fără să se poată ști prea bine de unde veneau. La răstimpuri încetau, lăsînd în urmă un vid, apoi se iscau din nou, se îndepărtau și reveneau, ca o respirație lentă.

— Ascultați, i-am spus, trebuie să-i salvați pe euforieni!

Bătrînelul zîmbi;

— Să-i salvez? Dar i-am salvat o dată. I-am făcut fericiți. Nimeni pe pămînt nu se bucură de o mai mare fericire.

Vorbea rar, făcînd pauze mari, astfel încît tăcerea să dea greutate anumitor cuvinte. Apoi tăcu întorcîndu-se spre ușa din spatele său, dîndu-și probabil seama că nu eram decît un copil căruia n-avea nici un rost să se mărturisească. Eduard înțelese și ieși în față.

— Felix, strigă el. Felix rămase locului, fixîndu-și privirile uluite asupra lui Eduard. Părea să fie încîntat de statura lui, numai că nu-i vedea fața din pricina măștii. Dintr-un buzunar bătrînelul scoase o cutie și-o aruncă de-acolo, de pe scări, în brațele prietenului meu.

— Înghite o tabletă și scoate-ți masca, îi spuse el... Poți să le dai și prietenilor dumitale.

Apoi continuă înclinîndu-și capul într-o parte și-n alta ca și cum ar fi tras cu urechea la ceea ce aveam să spunem între noi:

— Vă iau drept oaspeți. Fiți bineveniți în Euforia. De mult n-am mai stat de vorbă cu cineva. Euforienii sînt prea fericiți ca să mă mai ia în seamă. Nu vor să-și piardă timpul cu un bătrîn ca mine, chiar dacă mă respectă și își arată din cînd în cînd, recunoștința... Sînt tineri, au înainte plăceri nesfîrșite...

— Dar Bekon? Dar Dik? întrebă Eduard.

— Cine sînt aceștia? mimă bătrînul un oarecare interes.

— Asistenții dumneavoastră. De ce nu vă treceți vremea cu ei?

Bătrînul schiță iarăși zîmbetul acela ușor, de îngăduință.

— I-am lăsat să plece. Ei singuri au vrut să plece și eu i-am lăsat. Ar fi putut învăța cîte ceva, ar fi putut ajunge pe culmile gloriei, dar ei au preferat să dea bir cu fugiții. Pentru că, să știți, n-a fost ușor să izbutesc. Uneori e nevoie ca și fericirea să fie impusă...

Am simțit că trebuie să intervin, să curm din rădăcini prefăcătoria. Fiindcă nu puteam să cred că Felix era atît de în afara suferințelor provocate insulei de el și asistenții săi transformați în vînători de oameni.

— Ați fi putut încerca experiența dumneavoastră pe șoareci, i-am spus. Bekon și Dik, n-au plecat precum ziceți. Sînt aici pe insulă făcînd ravagii cît, pe vremuri, o hoardă de tătari.

Bătrînului i se păru straniu ca din pieptul unui copil să iasă niște cuvinte atît de tăioase. Îmi atrase atenția să mi le măsor. Atunci mi-am dat seama că, într-adevăr, îi socotea pe Dik și Bekon plecați, că n-avea nici o cunoștință despre mîrșăviile lor. Și eu, și Eduard, și Ciutu, și Corina i-am relatat pe larg ce anume ne împinsese pe insula aceea. I-am povestit despre manechinele din magazinul orașului nostru, despre această călătorie la marginea pămîntului, despre atacurile foștilor săi asistenți asupra euforienilor și despre bătrînii din canal. Ascultîndu-ne, fața i se strîngea îngrozită și o tuse seacă îi gîlgîi în gît fără s-o poată multă vreme înăbuși. Obrajii scofîlciți și palizi i se îngălbeniră acum cu totul, iar ochii îi deveniră sticloși.

— Vă dați seama — spuse el — ce-o să se întîmple dacă nu-mi spuneți adevărul?

Urmă, apoi, neîndurător:

— Eu mi-am pus întreaga viață în slujba unei idei. N-am făcut nimănui nici răul cel mai neînsemnat. Am dorit totdeauna ca oamenii să mă iubească. Să mă stimeze ca pe un creator. Dar dacă voi mă mințiți, am să inventez cea mai cumplită tortură...

Vorbele lui aspre cădeau ca niște lovituri ritmice de ciocan și, ca și cum ar fi obosit, își lăsă brațul în jos, reluîndu-și atitudinea absentă de mai înainte. Atîta doar că adăugă, mai mult ca pentru el, ducîndu-și privirile în tavan ca un recitator intrat în transă:

— M-am gîndit cum o să fie această pedeapsă... O estrapadă . Da... da... o estrapadă! La unul din spectacolele poporului meu... N-am suportat niciodată minciuna. Să spui ceva care nu e adevărat! Cumplit... Cumplit... Așa o să fac: o estrapadă!*

Atmosfera deveni apăsătoare. Nimeni nu suportă acuzația. Felix trăia, fără îndoială, o tragică eroare. Atît în privința visurilor și experienței sale, cît și în cea a comportării foștilor săi discipoli. Un ins care se autoînșelase, care voind să aducă semenilor săi alinare, căzuse pradă unei idei extrem de periculoase pentru ființa gînditoare. Și eu, și Eduard ne hotărîrăm să-l înfruntăm, să-i declarăm deschis atitudinea.

— Dumneavoastră omorîți gîndul, domnule Felix. Omorîți acțiunea. Nimeni nu poate fi fericit, fără gîndul de a ști că poate să fie fericit. Dumneavoastră ați stors din oameni voința, iar asistenții dumneavoastră i-au încremenit de-a binelea. În toate magazinele lumii se află exemplare ale operei Felix-Dik-Bekon. Care e cifrul? Nu v-ați hotărît încă să încetați?

Bătrînul tresări. Buzele subțiri și palide îi tremurau, iar cu mîna lungă și osoasă păru să caute un stilet și să-l arunce de-acolo, de sus, drept în inima mea. Se opri încheindu-și halatul și izbucni într-un hohot mefistofelic:

— Ha, ha, ha, ha! Ghicește-l! Inventează-l! La ce-ți folosește rațiunea dacă nu ești în stare să descoperi cifrul unui biet robinet?

Rîsul acesta mă umplu de atîta furie încît, uluit eu însumi de propria-mi forță, mă aruncai orbește pe scări, dar Eduard mi-o luă înainte. Dintr-o zmucitură, îl trase pe bătrîn la picioarele noastre. Îngrozit, Felix vru să înghită o tabletă (cutia era însă la Eduard) și îl văzurăm cum începu să se zbată și să-și zmulgă barba și să caște gura ca un pește scos în aer. Mi-am dat astfel seama că tableta pe care o înghițise, probabil, cu cîteva ore sau cîteva zile mai înainte își pierduse efectul împotriva propriei sale creații și acum căuta alta. Eduard i-o dădu și Felix își reveni. Dar nu mai era el. În spasmele acelea își aruncase masca arătînd acum ca un bărbat de patruzeci de ani.

— Care e cifrul? întrebă Eduard.

— Nu știu, bolborosi el, n-am de unde să-l știu.

— Nu ești tu savantul?

— Felix a murit, se mișcară buzele lui.

— Nu se poate! — n-am vrut *noi să-l credem. Cum de nu înțelegi? Tot ce ai descoperit nu e pentru om, ci împotriva lui.*

— Nu sînt eu Felix. Felix a murit. Și-au dat seama de asta și și-a pus singur capăt zilelor. Eu sînt Dik.

— Dik? Vînătorul? Înseamnă că tot tu l-ai ucis și pe savant.

— N-am ucis pe nimeni. Eu am făcut comerț...

— Ai să devii manechin, Dik! îi spuse Eduard. Îți meriți răsplata.

Dik se hotărî:

— Trei, trei, trei — ăsta e cifrul. Jur că nici nu m-am atins de profesor. El singur și-a pus lațul de gît cînd și-a văzut isprava. Eu n-am făcut decît negoț...

Treziți din îndelungata lor stare letargică euforienii îl judecară și-l pedepsiră pe Dik, tatuîndu-i fruntea cu aceste cuvinte care n-aveau să se mai șteargă niciodată: «Sînt un criminal». Iar Bek, aflînd toate astea, bineînțeles că a luat-o la fugă și nu s-a mai oprit, probabil, decît foarte, foarte departe de acele locuri...

(VA URMA)

***) Tortură constînd în a ridica pe vinovat la o oarecare înălțime, lăsîndu-l apoi să cadă de mai multe ori.**

Ilustrație: **VINTILĂ MIHĂESCU**

JURNAL DE LECTURĂ

de
GEORGE SORIN MOVILEANU

BIBLIOTECA PENTRU TOŢI COPIII
DE CE MĂRUL E ROTUND?
Asztalos István

Înscriindu-se alături de celelalte aparitii din cadrul colecţiilor tipărite de Editura «Ion Creangă» în continuitatea unor strădanii ce au drept scop să ofere noilor generaţii de cititori, într-o ţinută cît mai atractivă, cărţi care să le satisfacă neistovita sete de lectură şi să le deschidă în faţă orizonturi cît mai largi de cultură, volumele cuprinse în «Biblioteca pentru toţi copiii» tind să alcătuiască un adevărat tezaur al celor mai valoroase creaţii ce le-au fost destinate, de-a lungul anilor, în literatura noastră, cît şi în cea universală.

Amintind cîteva dintre volumele publicate în ultima vreme în această colecţie — cum sînt, de pildă, «Hotarul nestatornic» de Ionel Teodoreanu, «Vîntul prin sălcii» de Graham Kenneth sau «Basmele» lui Friedrich Wolf — se cuvine să menţionăm în mod deosebit apariţia unei bogate selecţii din scrierile lui Asztalos István. Şi aceasta pentru că cele 40 de povestiri reunite sub titlul uneia dintre ele — *De ce mărul e rotund?* — ne prilejuiesc întîlnirea cu unul dintre cei mai cunoscuţi şi mai apreciaţi scriitori de limbă maghiară din ţara noastră, laureat al Premiului de Stat pentru romanele «Vîntul nu se stîrneşte din senin» (1949) şi «Inimă tînără» (1955). Cu aceeaşi pasiune cu care s-a apropiat în aceste romane de noile realităţi sociale caracteristice României postbelice, Asztalos Iştván şi-a consacrat o parte din activitatea creatoare şi literaturii pentru copii, lăsînd în urmă, în momentul dispariţiei sale premature, cîteva cărţi dedicate micilor săi prieteni.

Selecţia de faţă cuprinde pagini reprezentative din aceste cărţi, reuşind să ilustreze elocvent diversitatea preocupărilor scriitorului, de la interesul constant pentru evocarea — bazată pe propria sa experienţă de viaţă — a copilăriei pline de lipsuri şi privaţiuni din trecut pînă la investigarea universului atît de bogat în semnificaţii al vieţii copiilor zilelor noastre. *De ce mărul e rotund?* ne oferă astfel o lectură instructivă nu numai prin adevărul de viaţă pe care Asztalos István l-a transpus în paginile povestirilor sale, ci şi prin sensurile adînc umane pe care le relevă nu odată faptele şi întîmplările narate.

Deşi se poate spune, pe bună dreptate, că este o carte cu un unic personaj — şcolarul —, **Recreaţia mare** ne cucereşte tocmai prin multiplitudinea ipostazelor în care este surprins, prin pregnanta individualitate a tipurilor pe care Mircea Sîntimbreanu le conturează cu umor şi fantezie, povestindu-ne despre întîmplările de fiecare zi, despre micile sau marile bucurii şi necazuri trăite de eroii săi. Aşezînd faţa cititorilor cu o comportare asemănătoare o adevărată oglindă — una dintre schiţe se intitulează, de altfel, «Interviu în oglindă» — Mircea Sîntimbreanu îi pune în situaţia de a se vedea cum arată în realitate şi de a-şi aprecia ei înşişi comportarea. Iar concluzia pe care o pot trage este lesne de înţeles, mai ales că nu odată o sugerează chiar autorul, dar nu pe tonul moralistului — nici măcar atunci cînd «morala» este explicit formulată, ca într-o fabulă — ci cu mijloacele mult mai expresive şi mai eficiente ale ironiei şi satirei.

Rîdem, bunăoară, din toată inima de tocilarul care susţine că Nilul se varsă în... Sahara — şi susţine aceasta deoarece a sărit un rînd cînd şi-a învăţat lecţia pe dinafară —, de elevul preocupat să-şi noteze într-un carneţel unde şi-a lăsat lucrurile, în loc să şi le pună de la început pe fiecare în ordine, de prietenele care nu se pot împăca pentru că nu mai ştiu de ce s-au supărat sau pe «Curajosul» ce se visează Fantomas, dar îi este frică şi de o injecţie — detaşîndu-ne astfel, cu rîsul pe buze, de unele năravuri şi trăsături de caracter reprobabile, învăţînd totodată cum se cuvine să ne purtăm pentru a merita cuvintele de laudă ale celor din jur.

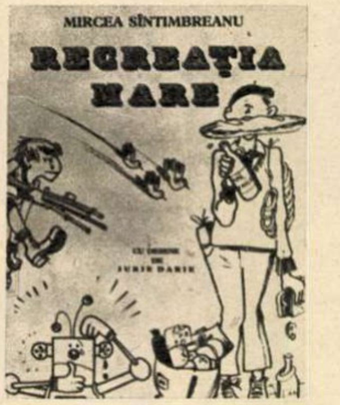

Faptul că Mircea Sîntimbreanu apelează cu ingeniozitate la întregul arsenal al resurselor de care dispune comicul — de la îngroşarea liniilor de contur la metafora cu încărcătură umoristică, de la caricatură şi parodie la pamflet sau de la comicul de situaţie la cel de limbaj — pentru a releva sensul moral al schiţelor sale le conferă acestora un plus de atractivitate.

OVIDIU ZOTTA
O ŞANSĂ PENTRU FIECARE
Editura Ion Creangă
BC

Existenţa cotidiană a copiilor şi adolescenţilor epocii noastre reprezintă pentru Ovidiu Zotta o zonă fertilă de inspiraţie, investigată cu pasiune constantă, în strădania de a afla esenţialul despre această vîrstă, de a defini mai exact procesul complex de integrare a tinerei generaţii în viaţa societăţii. Ca şi în romanul anterior — «Operaţiunea Hercule» — scriitorul îşi propune şi în recenta sa carte, **O şansă pentru fiecare,** nu demult apărută în «Biblioteca contemporană» a Editurii «Ion Creangă», să ne prezinte «eroi curajoşi, timizi, energici, visători» în prima lor confruntare mai serioasă cu realitatea, în momentul în care încep să-şi afirme propria personalitate, să îşi delimiteze opţiunile.

Eroii cărţii sînt colegi de clasă locuiesc în acelaşi bloc, într-un nou cartier al Capitalei, astfel că mai tot timpul sînt împreună, dar fiecare dintre ei îşi are problemele lui, fiecare este animat de năzuinţe pe care şi le împlineşte pe parcursul acţiunii sau şi le va împlini în curînd. Puiu Procopiu, de pildă, cel vestit pentru ideile lui năstruşnice, dar şi pentru inconsecvenţa cu care le urmăreşte, se va număra — fără îndoială — printre cîştigătorii marelui concors organizat de revista «Cutezătorii»; Mitică Axintescu se menţine printre primii la învăţătură, dar reuşeşte în acelaşi timp să obţină brevetul de pilot amator; Leo Mileşan îşi dovedeşte curajul şi spiritul de iniţiativă într-o aventură palpitantă ce îi uneşte şi ce îi diferenţiază pe toţi acesti eroi aflaţi în pragul adolescenţei? Desigur, nu atît prezenţa insolită a lui Mişu — personajul investit în final cu o valoare simbolică, pe care vă lăsăm să îl cunoaşteţi singuri — cît elanul şi entuziasmul specifice vîrstei, încrederea că fiecare dintre ei îşi poate valorifica «şansa» — cu alte cuvinte propriile calităţi — intrînd într-o nouă etapă a drumului pe care îl parcurg spre maturitate. Tocmai de aceea cred că meritul esenţial al romancierului este de a fi dat autenticitate şi forţă de convingere personajelor sale, de a ne fi transmis şi nouă, celor ce parcurgem cu interes paginile cărţii, sentimentul participării directe la evenimentele narate.

Anotimp ✻✻

Eu m-am născut în anotimpul fructului
pîrguit de prezent
Şi m-am jucat cu arborii printre
coloane de zîmbet.
Şi totuşi,
Prin ochii mei colindă
constelaţiile ţării;
glasul meu iradiază cascade
răsucite în vuietul braţelor
flămînde de libertate,
pietrificate în sabia lui Ştefan.

Eu m-am născut în anotimpul fructului
pîrguit de soarele roşu.
Şi m-am jucat cu stele printre
coloane de zîmbet.
Respiraţia mea curge prin vatra solară
a gliei străbune
ce-şi varsă clepsidra puterii
prin douăzeci de milioane
de afluenţi.

MAGDALENA DOBRE

Imn ✻✻

M-am ridicat dintre munţii
cu inimi de piatră
şi stavilă nu-i să-mi oprească avîntul
Cu mine au pornit
pădurile toate
şi ciutele negre
ca din izvoare de-argint
să-ţi soarbem
cuvîntul.
Ţară a mea plină de flori
şi lumină
fruntea
pe braţele tale aplec
şi-ţi sărut cîmpiile galbene-ntinse.
Ochii-n albastre ape privesc
a soarelui raze aprinse.
Anii mei tineri,
fruntea plină de gînduri,
întreaga făptură,
cu tine îmi cresc
pămînt românesc!

ALEXANDRU NICOLA cl. a VIII-a,
Şcoala generală din comuna Studina, Olt

Pămînt de dor ✻✻

În tot ce simt
Inima mea îţi aparţine,
O, patrie a mea
De mii de ani am rădăcini în tine.

În dimineaţa ta
Un strop de rouă eu mă regăsesc
Sînt parte din zbuciumul
Şi cîntecul neamului românesc.

Mereu te caut
Ca zorii piscurile albe,
Pămînt de dor şi de legende
Din care vin zimbrii şi urcă balade.

Din glia ta
Copiii mai repede frumoşi cresc
Înalţi ca brazii Maramureşului
La poarta sărutului românesc.

ILEANA UTAN
cl. a V-a A, Şcoala generală nr. 172,
Bucureşti

Prietenii lui Pix

Scenariul: A. Weiss ✻ DESENE: POMPILIU

PRIMUL PAS SPRE AVENTURĂ

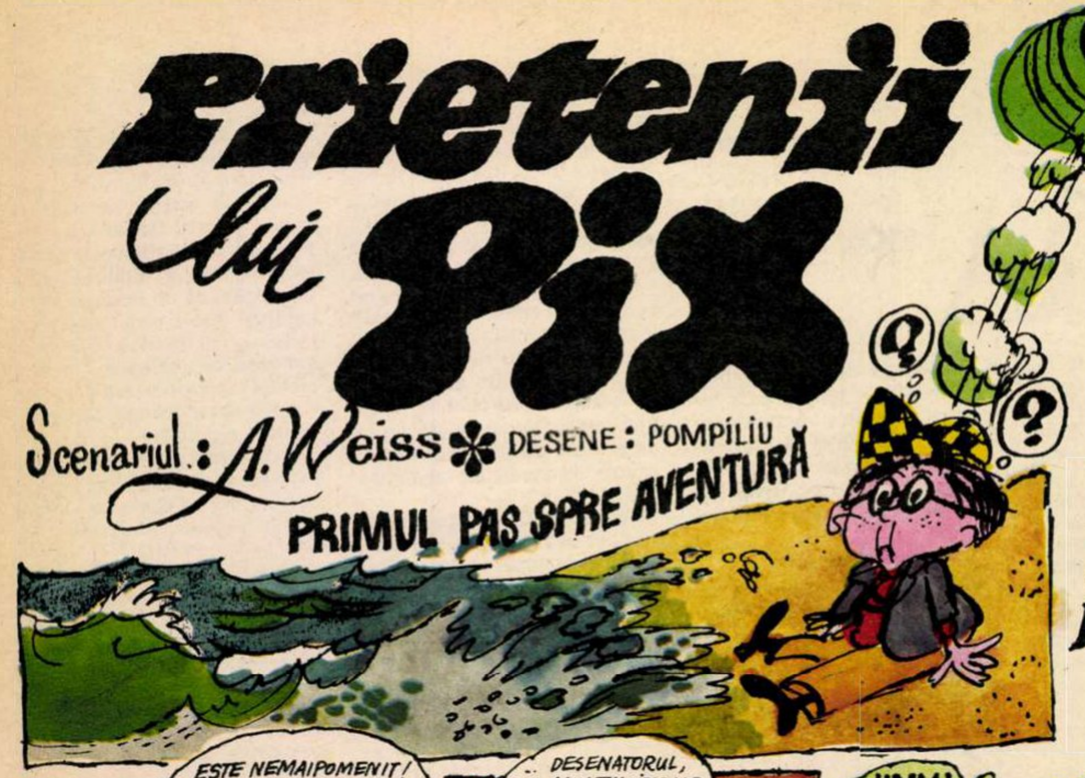

23 FEBRUARIE,

ESTE DATA PÎNĂ LA CARE MAI PUTEȚI REÎNNOI ABONAMENTELE!

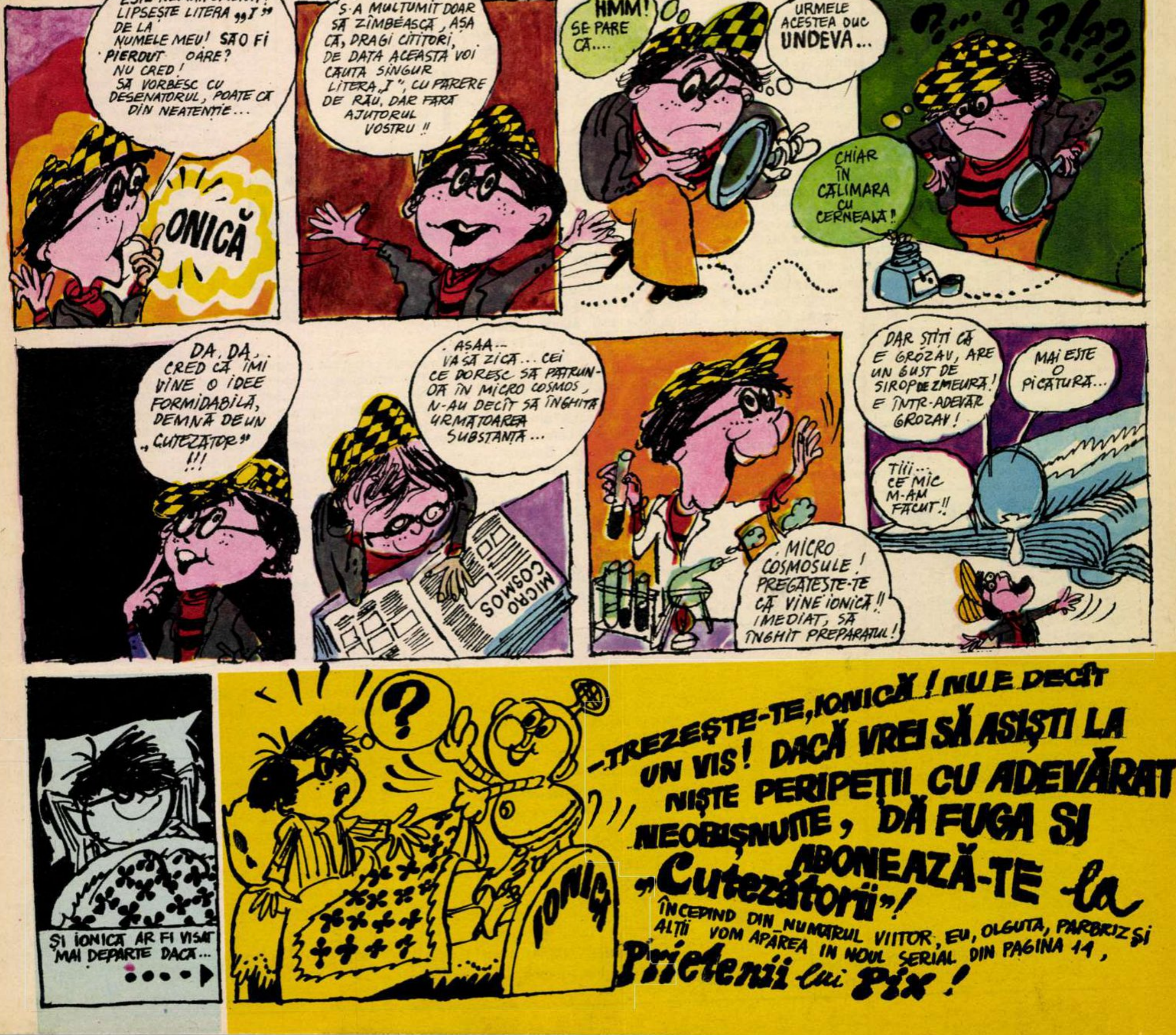
ESTE NEMAIPOMENIT! LIPSEȘTE LITERA „I" DE LA NUMELE MEU! SĂO FI PIERDUT OARE? NU CRED! SĂ VORBESC CU DESENATORUL, POATE CĂ DIN NEATENȚIE...
ONICĂ
...DESENATORUL, S-A MULȚUMIT DOAR SĂ ZÎMBEASCĂ, AȘA CĂ, DRAGI CITITORI, DE DATA ACEASTA VOI CĂUTA SINGUR LITERA „I", CU PĂRERE DE RĂU, DAR FĂRĂ AJUTORUL VOSTRU!!
HMM! SE PARE CĂ....
URMELE ACESTEA DUC UNDEVA...
?... ? ?!?!?!?
CHIAR ÎN CĂLIMARA CU CERNEALĂ!
DA, DA, CRED CĂ ÎMI VINE O IDEE FORMIDABILĂ, DEMNĂ DE UN „CUTEZĂTOR"!!!
...AȘAA... VASĂZICĂ... CEI CE DORESC SĂ PĂTRUNDĂ ÎN MICRO COSMOS, N-AU DECÎT SĂ ÎNGHITĂ URMĂTOAREA SUBSTANȚĂ...
MICRO COSMOS
MICRO COSMOSULE! PREGĂTEȘTE-TE CĂ VINE IONICĂ!! IMEDIAT, SĂ ÎNGHIT PREPARATUL!
DAR ȘTIȚI CĂ E GROZAV, ARE UN GUST DE SIROP DE ZMEURĂ! E ÎNTR-ADEVĂR GROZAV!
MAI ESTE O PICĂTURĂ...
Tiii... CE MIC M-AM FĂCUT!!
ȘI IONICĂ AR FI VISAT MAI DEPARTE DACĂ... ••••▶
?
IONICĂ
-TREZEȘTE-TE, IONICĂ! NU E DECÎT UN VIS! DACĂ VREI SĂ ASIȘTI LA NIȘTE PERIPEȚII CU ADEVĂRAT NEOBIȘNUITE, DĂ FUGA ȘI ABONEAZĂ-TE la „Cutezătorii"!
ÎNCEPÎND DIN NUMĂRUL VIITOR, EU, OLGUȚA, PARBRIZ ȘI ALȚII VOM APĂREA ÎN NOUL SERIAL DIN PAGINA 14, Prietenii lui Pix!

CORESPONDEAZĂ PE TEME DE:

PIONIERIE: Iulia Pînzaru, clasa a VI-a, Dorohoi, str. Mărășești nr. 15, județul Botoșani; **Liliana Palade,** clasa a VI-a, satul Hălmăcioaia, județul Bacău. **PRIETENIE: Valeria Zaharia,** clasa a VI-a, satul Tîrpești, județul Neamț; **Radu Marinescu,** clasa VII-a, comuna Poiana Mare, județul Dolj. **COLECȚIONEAZĂ ȘERVEȚELE DE MASĂ: Elena Negru,** satul Leș, județul Bihor; **Florina Ghenu,** clasa a VII-a, comuna Grădinari, județul Ilfov.

IULIA
PÎNZARU

LILIANA
PALADE

FLORINA
GHENU

RADU
MARINESCU

VALERIA
ZAHARIA

ELENA
NEGRU

BOXUL ÎNTRE DA ȘI NU

Întîlnirea dintre boxerii Cassius Clay și Joe Frazier s-a bucurat de un interes similar celui stîrnit de un meci pentru titlul mondial. Totuși, ea n-a avut decît rolul de a-l desemna pe al doilea challanger *al actualului campion, George Foreman. Atracția pe care a stîrnit-o se datorește, pe deoparte, teatrului publicitar pe care în special Clay se pricepe să-l joace înainte de fiecare meci și, pe de altă parte, simpatiei reale de care se bucură stilul său de luptă tehnic, elegant, de scrimer al ringului. În antecedentele dramatice ale acestei întîlniri, intră și eșecurile neașteptate suferite de Frazier — prin K.O. — în fața lui Foreman și de Clay (maxilar fracturat) în întîlnirea cu Ken Norton. Restabilit și din nou foarte vorbăreț, Clay, tranșînd în favoarea sa recenta întîlnire cu Frazier, se pregătește, la 32 de ani, să atace din nou titlul mondial, pe care l-a deținut cîndva. Pînă atunci, urmează, la 25 martie, întîlnirea lui Foreman cu challangerul său nr. 1, Ken Norton. Rămîne de văzut pe care dintre ei îl va întîlni ulterior Clay, și dacă meciul respectiv va fi pentru supremație sau tot pentru menținerea ca pretendent oficial. «Enigmaticul» Foreman, fiind întrebat care este cel mai bun «grea» din lume, a răspuns judicios:* «Nu există cel mai bun boxer, ci un campion mondial și mai mulți boxeri foarte buni: Clay, Norton, Frazier, Quarry». *Acolo, sus, în vîrful piramidei boxului profesionist, s-a creat în ultimii ani o curioasă grupare de cinci oameni, legați între ei printr-o rețea de victorii și înfrîngeri.*

Sute de milioane de telespectatori urmăresc ploaia de pumni a acestui serial. Interes pentru spectacolul sportiv sau simplă curiozitate? Pentru aspiranții la gloria ringului, transcriu din carnet răspunsul pe care mi l-a dat nu de mult fostul nostru multiplu campion Ion Monea, *la întrebarea «Ce este mai important în cariera de boxer?»* «Nu cred într-o carieră de boxer, ci în cariera de om, *spunea Monea.* Boxul este un sport, adică o activitate extrașcolară sau extraprofesională. Nu te poți rezuma la ea. Îl respect pe tînărul disciplinat, cult, de caracter, care vine la antrenament de la bibliotecă sau din atelierul în care lucrează cu rezultate foarte bune.»

SANDU ALEXANDRU

CASSIUS CLAY văzut de POMPILIU

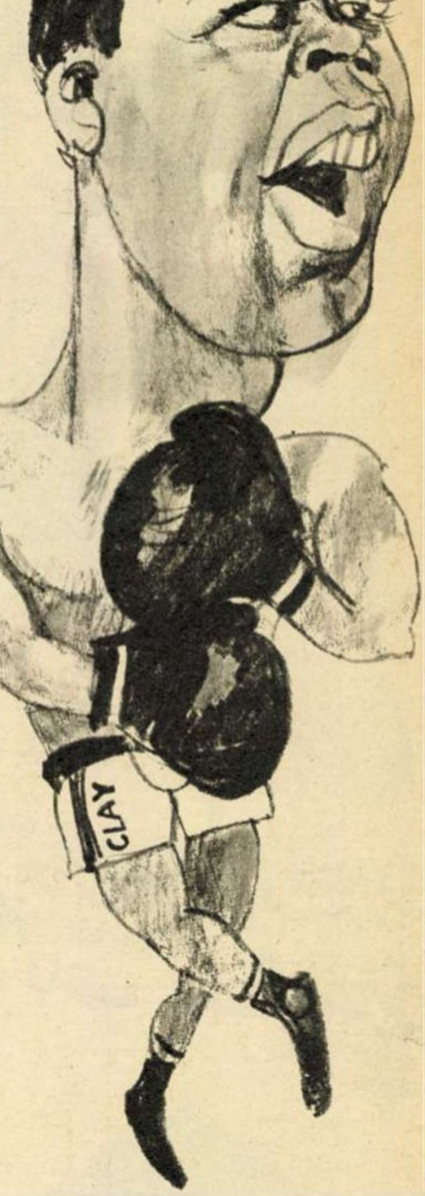

JOS! SUS!

Jocul se organizează în clasă, cu participarea a două echipe, a cîte 8—10 copii fiecare. Pe dușumea se desenează cu creta cîteva cercuri cu diametrul de aproximativ jumătate de metru. În fața fiecărui cerc trece cîte un jucător din ambele echipe, legat la ochi.

Conducătorul jocului comandă: sus! jos! etc. La fiecare comandă, jucătorii se vor așeza și se vor ridica în cercul repectiv. Li se explică participanților la joc că după un număr de așezări vor fi dezlegați la ochi, jocul fiind cîștigat de echipa care totalizează numărul cel mai mare de așezări corecte.

PIONIER LA TOATE VÎRSTELE

(Urmare din pag. 5)

de pionier... Știi, cravata aceea pe care am purtat-o eu la Costinești, o mai am încă. Pînza ei parcă păstrează gustul mării, lumina soarelui care apune roșu, fierbinte în valuri, păstrează de fapt, toți anii aceia în care m-am format.

— Șandru, te lași furat de poezie...

— Nicidecum, îți spun niște adevăruri curate cum e cel mai bun cristal.

— Nu te-am văzut de mult și nu știu, mai ești la curent cu problemele Organizației de pionieri așa cum se prezintă azi? Oricum, profesiunea ta nu ți-o cere.

— Știu foarte multe despre Organizația pionierilor. Păstrez pionieria în suflet ca pe ceva foarte drag. Nu de mult am condus o vreme cercul de fizică atomică al Palatului pionierilor. Sînt adeseori invitat la adunări pionierești. Cunosc preocupările minitehnicienilor, activitatea Expedițiilor «Cutezătorii». Privind drumul care a început acum 25 de ani, mi se pare că a fost un drum extraordinar. Nu-mi puteam închipui atunci că de la acel început modest se va ajunge la realizările de astăzi. A fost un marș lung, la care îmi place să mă laud că am participat.

— Dar profesiunea de fizician cînd ți-ai ales-o?

— Mi-am ales-o tot atunci, cînd eram instructor de pionieri. Tata ar fi vrut să mă fac mecanic, ca și el. Și într-o oarecare măsură mi-ar fi plăcut și mie. Dar, încă de cînd eram foarte mic, fizica a exercitat asupra mea o puternică atracție. Am avut toate condițiile să ajung fizician și iată că sînt.

— Ce dorești Organizației pionierilor cu prilejul jubileului, ca «veteran» al pionieriei?

— Să-și păstreze mereu fondul de copilărie și să crească generații demne de societatea noastră socialistă. Iar noi, adulții, să păstrăm mereu în noi un crîmpei de pionierie.

Îl priveam pe Șandru. Nu se schimbase prea mult. Același chip tineresc, numai dacă te uitai bine observai în jurul ochilor cîteva cute ușoare — pecetea anilor trecuți. Șandru a rămas un om frumos.

Cutezătorii 7
ADRESA REDACȚIEI: PIAȚA SCÎNTEII NR. 1
OFICIUL POSTAL 33 — BUCUREȘTI
CĂSUȚA POȘTALĂ 4132
TELEFON 17 60 10 int. 1458
REDACTOR ȘEF
MIHAI NEGULESCU
REDACTOR ȘEF ADJUNCT
OVIDIU ZOTTA
SECRETAR GENERAL DE REDACȚIE
IOAN DONCA
ADMINISTRAȚIA: EDITURA SCÎNTEIA
TIPARUL: C.P.C.S.
ABONAMENTELE, PRIN OFICIILE ȘI AGENȚIILE P.T.T.R., PRIN FACTORII POSTALI ȘI DIFUZORII DE PRESĂ
CITITORII DIN STRĂINĂTATE POT FACE ABONAMENTE ADRESÎNDU-SE ÎNTREPRINDERII «ROMPRESFILATELIA». SERVICIUL IMPORT-EXPORT PRESĂ BUCUREȘTI — CALEA GRIVIȚEI NR. 64-66, P.O.B BOX 2001»
REDACTOR ARTISTIC
POMPILIU DUMITRESCU
SECRETAR DE REDACȚIE
BARANY ROZALIA

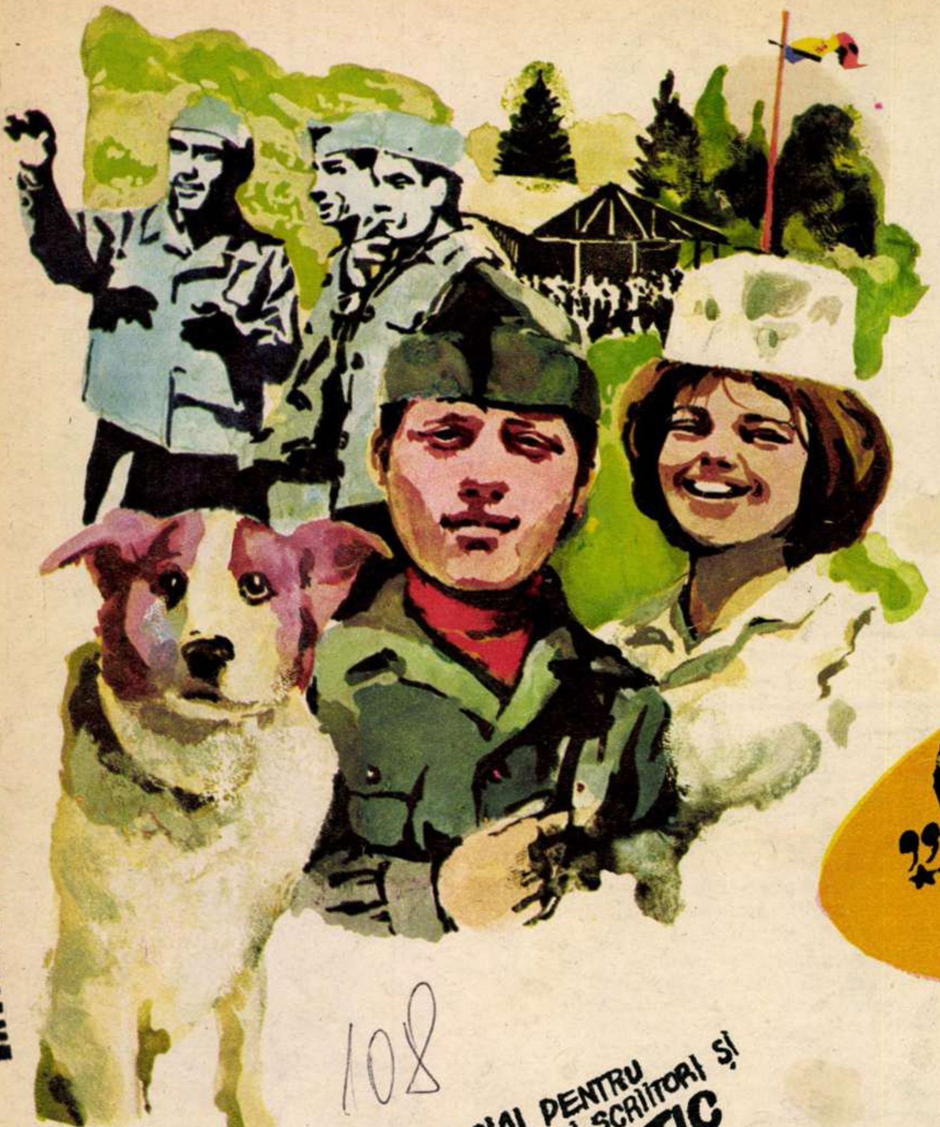
DESEN: VINTILĂ MIHĂESCU

PRIETENIE ȘI ABNEGAȚIE,
CURAJ ȘI EROISM,
DRAGOSTE DE MUNCĂ ȘI DE ȚARĂ,

ÎN NOILE POVESTIRI
ÎN IMAGINI
pline de aventură și neprevăzut

„BRIGADIER
la 14 ani"

și

„TREI PRINȚI DE LA CARPAȚI"

108

SCENARIILE SÎNT SCRISE SPECIAL PENTRU REVISTA „Cutezătorii" DE CĂTRE DOI SCRIITORI ȘI CINEAȘTI BINE CUNOSCUȚI: NICOLAE ȚIC
CORNELIU LEU

*

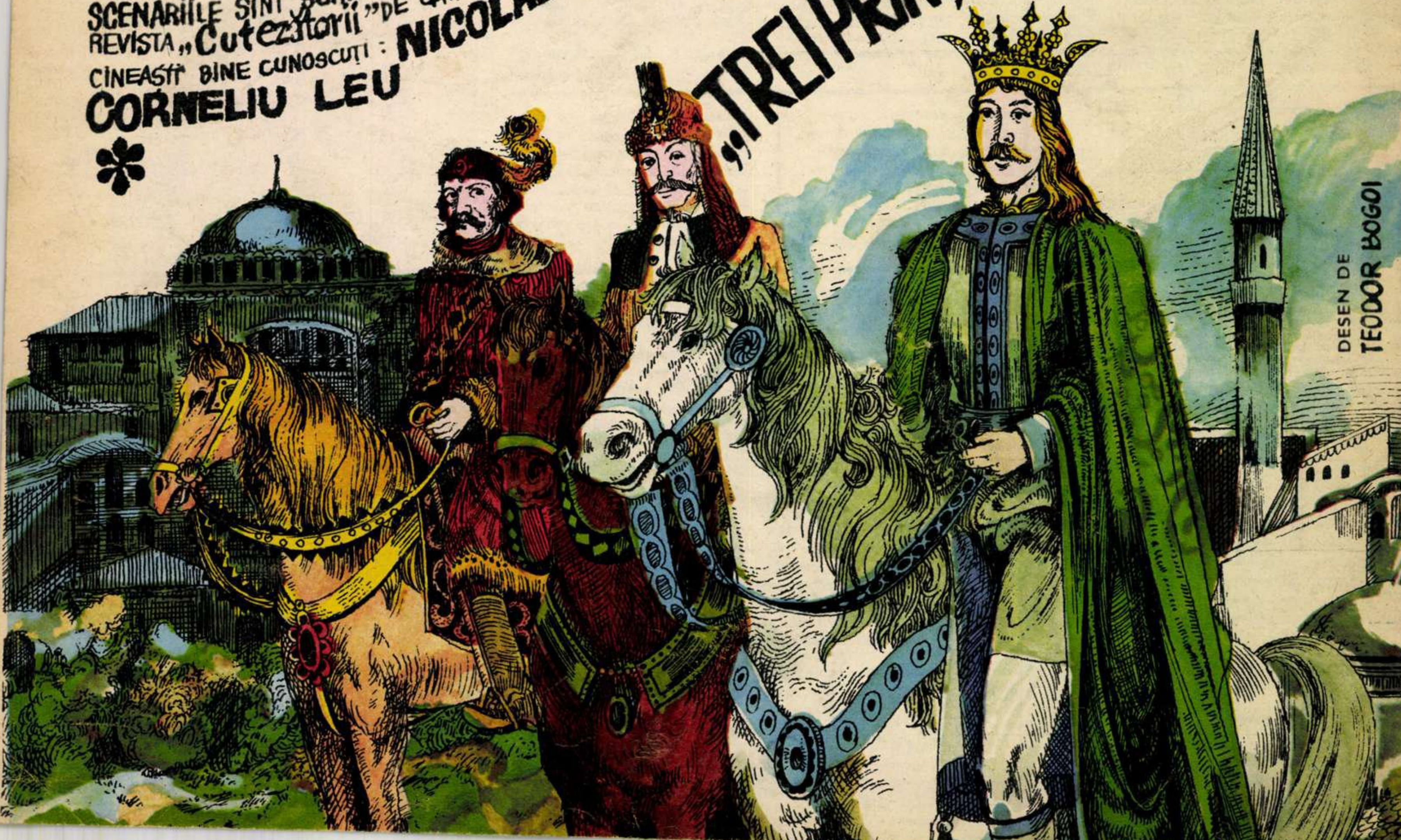
DESEN DE TEODOR BOGOI

ÎN ACEST NUMĂR:

- **ÎNALTELE ÎNSEMNE ALE MUNCII**
- *Învățătura, îndatorire de seamă a fiecărui pionier și școlar!*
- **PIONIERUL – TÎNĂR REVOLUȚIONAR**
- *Două noi seriale în imagini*

„Brigadier la 14 ani” – „Trei prinți de la Carpați”

Cutezătorii 8

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

JOI, 21 FEBRUARIE 1974, ANUL VII (335)

16 pagini, 1 leu

Biblioteca Municipală Tîrgu-Mureș

108

KIRALY
BREBE
IANTO
BULZ

Copiii își înfrumusețează orașul

(pag. 10–11)

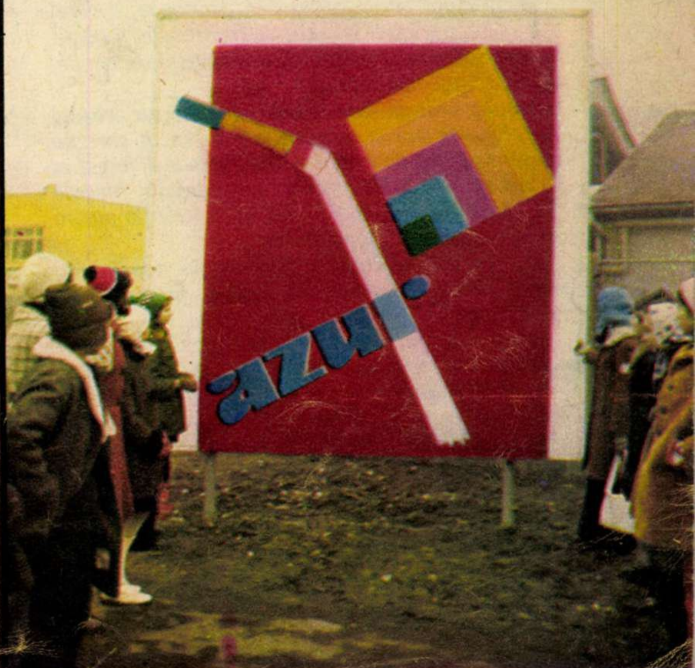

Foto: CĂLIN CREȚU

ACTUALITĂȚI CUTEZĂTORII

În dimineața zilei de 12 februarie a.c., tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, a părăsit Capitala, plecînd într-o vizită oficială în cîteva state din Orientul Mijlociu.

În prima etapă a vizitei, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la invitația președintelui Consiliului Comandamentului Revoluției al Republicii Arabe Libiene, colonel Moamer El Geddafi a făcut o vizită oficială în Republica Arabă Libiană, între 12 și 14 februarie 1974.

Într-o atmosferă de cordialitate, prietenie și înțelegere reciprocă, cei doi președinți de stat au procedat la un schimb de păreri cu privire la relațiile bilaterale, la situația din Orientul Apropiat și din continentul african, la situația internațională actuală. Cele două părți au hotărît stabilirea de relații diplomatice între Republica Socialistă România și Republica Arabă Libiană la rang de ambasadă. În scopul dezvoltării relațiilor bilaterale, în timpul vizitei au fost semnate acorduri în domeniile economic, agricol și cultural.

*

La invitația președintelui Republicii Liban, Suleiman Frangieh, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, a efectuat o vizită oficială în Liban între 14—17 februarie.

În cursul convorbirilor, care s-au desfășurat într-o atmosferă cordială, cei doi președinți s-au informat reciproc asupra preocupărilor actuale ale celor două țări și au procedat la un larg schimb de vederi referitor la dezvoltarea relațiilor bilaterale, precum și asupra unor probleme internaționale de interes comun.

Ziua de sîmbătă — cea de-a treia zi a vizitei președintelui Nicolae Ceaușescu în Liban — a prilejuit unul dintre cele mai emoționante momente. Rectorul Universității libaneze, prof. dr. Edmond Naim, a adresat un vibrant omagiu înaltului oaspete, elogiind personalitatea șefului statului român. Rectorul a dat apoi citire hotărîrii Senatului universitar prin care, la propunerea Facultății de drept și științe social-politice, s-a conferit președintelui Nicolae Ceaușescu titlul de doctor honoris causa pentru înalte merite în activitatea sa îndelungată, pentru ridicarea României, pentru sprijinul și inițiativele sale în favoarea luptei popoarelor pentru pace, libertate și independență.

*

La ora cînd revista noastră intră la tipar, vizita oficială a tovarășului Nicolae Ceaușescu în cîteva state din Orientul Mijlociu, continuă.

SCRISOAREA SĂPTĂMÎNII

A MUNCI, A ÎNVĂȚA

Totul împrejurul nostru, lumea minunată a ținuturilor românești, civilizația socialistă de ale cărei izbînzi ne bucurăm deplin sînt pentru copii, încă din primii săi ani, poate cel mai fascinant spectacol, cea mai atrăgătoare sursă de învățăminte și investigații.

Deschidem ochii într-o țară frumoasă, a cărei înfățișare, ale cărei tezaure de frumusețe și bogăție sînt opera unor milenii de dragoste și abnegație, de iscusință, de muncă.

Munca și dragostea de libertate au creat această țară. Munca stă la temeiul pupitrului în care ne așezăm cărțile, în dreptunghiul limpede al ferestrei de acasă, în pîinea aburind pe masă, în hainele noi de școlar cu care în septembrie întîmpinăm întîia chemare a clopoțelului.

Munca e pretutindeni în preajma noastră, în minele de cărbuni sau de metale, în oțelării și laminoare, în turnătorii și țesătorii.

Munca înrodește ogoarele și tot munca e aceea care aduce fertilitate livezilor și podgoriilor.

Munca e sîngele viu al progresului neîntrerupt al fiecărei localități, al fiecărui ținut, al țării întregi.

Munca e în preajma noastră, pretutindeni. Și mai cu seamă munca trece în noi înșine, încă de mici copii, ca o zestre imperceptibilă dar frumoasă, temeinică și nepieritoare pe care o primim de la părinții noștri, de la școală. De la eroica noastră clasă muncitoare, de la truditorii ogoarelor, de la toți oamenii muncii.

Munca pe care o privim cu admirație în preajma noastră nu poate fi însă în nici un caz pentru un bun pionier un simplu spectacol.

Deprinderea cu munca, meseriile, nu se dobîndesc din privite și auzite. Trebuie să participăm noi înșine — și participăm de bunăseamă prin atîtea ateliere școlare, cercuri tehnice și microcooperative agricole pionierești, prin atîtea ceasuri entuziaste dedicate muncii patriotice, prin ajutorul pe care îl dăm părinților în gospodărie, prin înfrumusețarea școlii în care învățăm — la propria formare în vederea meseriilor, în vederea «brățării de aur» pentru care ne pregătim cu destoinicie mîinile de pe acum.

Verbul **a munci** *este sinonim pentru noi, pentru cei aflați la vîrsta cutezătorilor, cu* **a învăța.**

Învățăm însă nu numai din cărți, nu numai din minunatele explicații ale dascălilor noștri. Învățăm nu numai fiind prezenți la lecțiile școlii, ci participînd la lecțiile fundamentale ale societății noastre, la lecțiile din care învățăm nu pentru a ajunge mai tîrziu simpli posesori ai unei dilpome, ci pentru a participa noi înșine — în industrie și în agricultură, în cercetarea științifică, în construcții, în transporturi — la sporirea bunurilor materiale și spirituale ale societății noastre socialiste, la dezvoltarea impetuoasă, sub semnul progresului și civilizației, a României contemporane.

A munci, a învăța — iată steaua dublă a verbelor noastre esențiale. Sub raza ei, visele cresc cutezătoare. Iar cel mai de preț examen — alegerea unei profesiuni — ne va găsi an de an mai bine pregătiți, an de an tot mai iscusiți făurari, tot mai destoinici muncitori, tehnicieni și specialiști tineri de care prezentul și viitorul patriei au atîta nevoie.

A munci, a învăța — iată imperativele care stau atît de frumos, în mintea, în inima și în faptele fiecărui cutezător, lîngă deviza noastră pionierească.

MIHAI NEGULESCU

PĂRINȚII PIONIERILOR NE SCRIU

ÎNTÎLNIRE ÎNTRE GENERAȚII

Este ușor să ne închipuim cîte pregătiri, cîte discuții și prin cîte emoții au trecut copiii de la Casa pionierilor din Ploiești, dacă ne gîndim la oaspeții pe care i-au așteptat: proprii lor părinți, pionieri din prima generație a anului 1949.

Într-un cadru festiv, emoționant, maiorul inginer Tănase Oprescu, primul pionier comandant de unitate din Buzău și-a amintit despre demonstrația de 1 Mai 1949, la care au fost prezenți și purtători ai cravatelor pionierești. A urmat apoi tehnicianul Adrian Stănescu, care le-a vorbit copiilor despre adunarea festivă de la 23 August 1944 la care el, trompetist fiind, a dat onorul. Alte și alte amintiri din primii ani ai pionieriei au avut de povestit și economista Maria Mereuță, inginera Ruxandra Manolescu, maiorul Anton Jercan.

Nerăbdători să arate părinților că pionierii de azi continuă frumoasele tradiții ale Organizației, copiii și-au invitat oaspeții la o interesantă vizită prin cercurile Casei pionierilor, le-au vorbit despre noile acțiuni pionierești, care înfrumusețează și îmbogățesc activitatea lor.

Studio'25

Foto: MIHAI STOIAN
clasa a V-a C,
Liceul nr. 24, București

«PEISAJ TULCEAN»

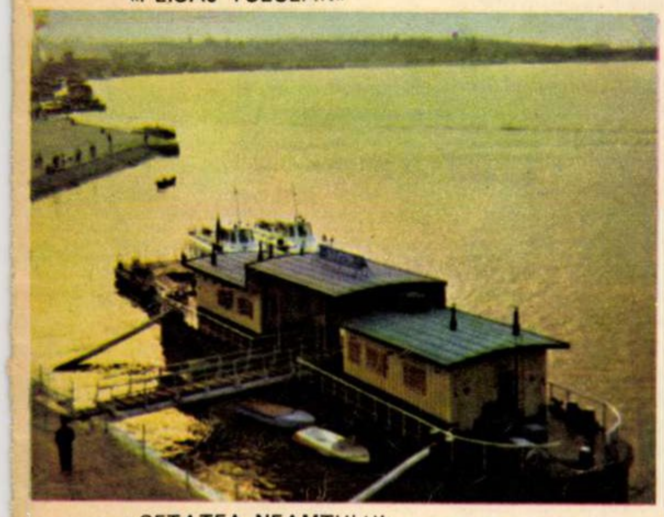

«CETATEA NEAMȚULUI»

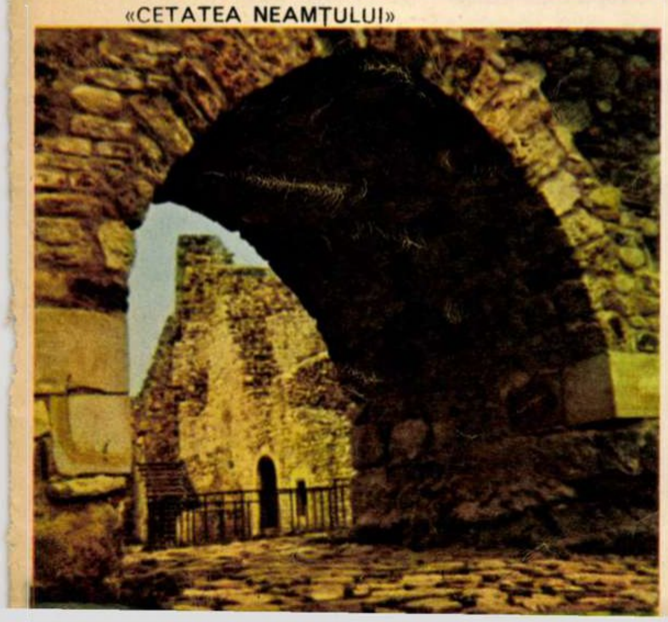

ȘI ACEȘTI PIONIERI DE LA ȘCOALA GENERALA DIN SATUL PÎRAIE, JUDEȚUL SUCEAVA, AU FRUMOASE GÎNDURI PENTRU OAMENII VÎRSTNICI, SE DOVEDESC GRIJULII, HARNICI ȘI INIMOȘI. IATĂ-I PORNIND SPRE LOCUINȚA UNUI BUNIC. ÎN DRUMUL LOR, N-AU UITAT SĂ FACĂ ȘI UNELE CUMPĂRĂTURI.

PIONIER ÎN FIECARE CLIPĂ

GRUPA INIMOȘILOR

Într-una din zile, colega noastră, Mihaela Șușter, ne-a povestit despre o bătrînă, în vîrstă de 83 de ani, care a rămas singură și pe care nu avea cine să o ajute. Ne-am gîndit că aici este cazul să ne dovedim omenia, hărnicia. De comun acord, a doua zi, în jurul prînzului, la mătușa Maria de pe strada Luceafărul, era zor mare. Eu și Marcel Ciornea ne-am pus pe «capul» lemnelor. După două ore, o mare parte au fost tăiate și stivuite într-un loc dinainte stabilit. Mihaela Șușter, Renata Gheorghiu și Violeta Brumăraș au măturat în casă, au aranjat lucrurile, au spălat vasele. Au fost făcute chiar și anumite cumpărături. Florin Hatneanu, Neculai Lozneanu și Stelian Scutaru au cărat apă, au măturat în curte, au dat foc la gunoaie și au curățat strada din fața casei. După cîteva ore treaba era terminată. Casa arăta ca o floare .

Cu lacrimi în ochi, mătușa Maria ne-a mulțumit pentru ajutorul pe care i l-am dat. Se putea să nu-i promitem că vom reveni? De atunci, aproape în fiecare zi o vizităm pe rînd, o ajutăm la treburile casei. Nu merită să fim mîndri de fapta noastră?

NICULIȚĂ CIORNEA
cl. a IV-a B, Școala generală nr. 1 Botoșani

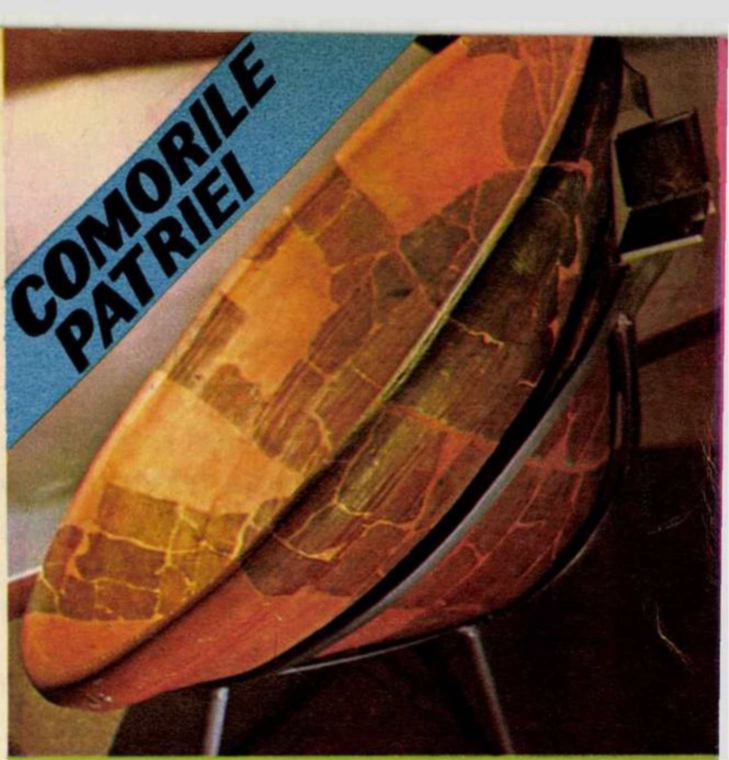

DECEBALUS PER SCORILO

În sala nr. 11 a Muzeului de istorie a R.S.R., la secția de Istorie veche, se află expus un vas mare. Forma lui conică, avînd patru grupe de cîte două orificii pentru a fi suspendat deasupra unei vetre sau a unui foc, arată că a fost conceput pentru cult. Vasul a fost găsit într-o locuință dacă la Sarmizegetusa, Regia Grădiștea Muncelatus, județul Hunedoara, și datează de la sfîrșitul sec. I e.n. și începutul secolului II e.n. El este unicat și asupra originii sale nu încape nici o îndoială. Vasul prezintă un deosebit interes prin ștampila pe care o poartă: «*Decebalus per Scorilo*». Cercetătorii au susținut că inscripția ar însemna *Decebal, fiul lui Scorilo.*

A FI REVOLUȚIONAR...

de **GEORGE MACOVESCU**

Înseamnă să iubești pămîntul pe care te-ai născut și să fii gata să-ți dai viața pentru apărarea patriei tale.

Înseamnă să respecți poporul căruia îi aparții și să muncești pentru ca și tu să contribui la puterea și strălucirea lui.

Înseamnă să recunoști clasa muncitoare și partidul ei drept forțele conducătoare ale societății în care trăiești.

Înseamnă să te pregătești pentru lupta cea mare a vieții, în care să te avînți cu curaj, urmărind țelurile înalte ale neamului tău, ale omenirii și nu scopuri meschine, individualiste.

Înseamnă să nu accepți nimic ca fiind dat o dată pentru totdeauna, avînd o atitudine critică față de tine, de fenomene, de mediul înconjurător

Înseamnă să nu te mulțumești niciodată cu ceea ce ai realizat, să nu te înfumurezi, să nu te socotești superior semenilor tăi atunci cînd nu ești, dar nici să nu pierzi încrederea în tine, în forțele tale, în capacitatea ta de a te depăși și de a înfrînge greutățile, piedicile.

Înseamnă luptă pentru dreptate, pentru bine, pentru adevăr, pentru frumos.

Înseamnă...

Dar cîte nu înseamnă?

> Organizația de pionieri este o valoroasă școală de plămădire a celor mai nobile trăsături morale ale personalității: cinstea, demnitatea, respectul față de muncă, mîndria patriotică, spiritul internaționalist, generozitatea și dăruirea pentru interesele poporului, exigența și spiritul revoluționar, comunist.
>
> NICOLAE CEAUȘESCU

ÎNALTELE ÎNSEMNE ALE MUNCII

Am copilărit într-un sat din Bărăgan. Fiindcă n-aveam pămînt, tata lucra tîmplărie. Îmi plăcea să mă uit adeseori la mîinile sale cînd lucra, trăgînd ferăstrăul sau rindeaua cu mișcări sigure și precise. Și acum mai am încă obiceiul să mă uit la mîinile omului care lucrează ca să-mi dau seama de ce poate. La 14 ani, am venit la București și m-am angajat ucenic la un atelier mare, în care se făceau piese pentru mașini de tricotat. Totul se lucra aici rudimentar. Patronul, ca să nu plătească leafa, angaja băieți de vîrsta mea, pe care chipurile îi învăța meseria.

La 5 dimineața, mă aflam în atelier și după ce făceam focurile și curățenie începeam să meșteresc. Meseria o învățam pe furate și nu o dată cu prețul unor palme încasate după ceafă. Dacă mă plîngeam tatii, el îmi spunea: «băiete, să știi că n-ai unde să te duci, peste tot e la fel». Și tot el îmi spunea: «meseria ai învățat-o numai atunci cînd știi să faci ce-i mai greu, în timpul cel mai scurt». Curiozitatea, dorința de a cunoaște nu mi-au dat niciodată liniște. Într-o zi m-am apucat și am făcut manual un pinion conic, complicat, care se putea face numai la o mașină specială de frezat. Eram mîndru de realizare. Aveam 15 ani. Dar tocmai atunci m-a dat și patronul afară. Atunci m-am angajat la uzina unde lucrez și în prezent, care poartă acum numele de «Electronica» și unde atunci — era puțin înainte de 23 August 1944 — se fabricau unele piese de radio pentru o uzină olandeză. Pînă atunci fusesem obișnuit să umblu cu piese grele, de kilograme, acum trebuia să lucrez niște piese mărunțele, de numai cîteva grame. Dar eu voiam să știu, să cunosc, să pricep ceea ce fac și am început să învăț singur ce era nou, la noul meu loc de muncă. Aici am trăit anii mei cei mai frumoși, anii de după eliberarea țării, și cred că nu greșesc spunînd că vîrsta mea de muncitor este egală cu vîrsta uzinei unde lucrez...

— Povestiți-ne, vă rugăm cum a fost în uzină în anii de după eliberare?

— Bineînțeles că pe atunci nu existau clădirile acestea noi și nici dotarea modernă, nici platforma de la Pipera. Sarcina noastră devenise foarte dificilă, căci trebuia să începem să producem piese pe care nu le făcusem pînă atunci și să le montăm în primele radiouri de producție românească. Comuniștii din fabrică ne-au chemat într-o zi pe noi, lucrătorii tineri. Eram un grup de cîțiva uteciști. Mi-aduc și acum aminte ce ni s-a spus: «Să vă puneți toată energia în joc, ca să putem face ce n-am făcut niciodată pînă acum.» Eu eram ochi și urechi. Apoi am plecat și noi, băieții, ne-am sfătuit între noi cum să facem. Am început să lucrăm. Eu aveam principiul meu pe care-l știam de la tata și am propus băieților să începem cu piesa cea mai grea. Dacă reușim, o să meargă și celelalte. Și așa am început: eu lucram la o matriță pentru o placă rotor de la comutatorul de unde, o piesă foarte mică, cu multe perforații, care cerea o muncă migăloasă. În timpul ăsta colegii mei lucrau la alte piese. Lucram cu înfrigurare. Mă cufundasem în lucru de parcă eram dus de pe lume. Minitehnicienii de azi, care fac singuri diferite tipuri de aparate, citind acestea poate că vor zîmbi; și la fel tinerii de la noi, băieți cu carte, absolvenți de școli profesionale și tehnice, care știu foarte multă fizică. Dar noi, noi eram pe atunci un fel de deschizători de drumuri. Nici la masă, nici în somn, nici la plimbare nu-mi puteam muta gîndurile de la piesa ce o făceam. Uzina era a noastră și voiam să lucrăm fără greș, perfect.

...Interlocutorul nostru este unul dintre cei mai buni muncitori ai Uzinei «Electronica». În istoria uzinei el este cel care a înscris prima inovație și tot el a brevetat prima invenție. Inteligența sa, spiritul său creator se află investit în miile de produse ale uzinei. El a înțeles încă de atunci, din acei ani de început, că orînduirea care se năștea îi oferea lui și tovarășilor săi largi posibilități de afirmare, de punere în valoare a capacității și talentului, de realizare a unor înalte aspirații.

În zilele de sărbătoare, sau la unele adunări de partid, muncitorul care îmi povestește toate acestea își prinde, cu mîndrie pe piept, o mică steluță aurie, însemnul de Erou al Muncii Socialiste. Numele acestui fiu al clasei muncitoare, al acestui comunist este IONEL RĂDUCAN.

Ascultîndu-l, m-am gîndit că el va putea, dragi cititori, să răspundă cel mai bine pentru revista noastră la întrebările voastre: ce înseamnă a fi muncitor, ce înseamnă a fi cutezător, a fi revoluționar!

— Pentru mine munca este ceva vital, nemijlocit legat de viață. Ea îți dă bucuria pe care ți-o dă în general creația. Cred că prin muncă și rezultatele ei omul își definește personalitatea. Am mereu în minte cuvintele secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care spunea că: «în orînduirea noastră, criteriul fundamental de apreciere a omului îl reprezintă activitatea socială utilă, munca.»

Desigur, numai în muncă te poți afirma și mai ales tinerii se pot afirma. Odinioară, a fi revoluționar însemna a te afla pe baricade, în plină luptă cu dușmanul. În momentul de față, la noi, revoluționar înseamnă a obține prin muncă, prin concepție, prin creație cele mai bune realizări, la locul unde te afli. Înseamnă a-ți pune în joc toate eforturile pentru a lucra cu maximă eficiență la nivelul tehnicii celei mai înalte. Și mai înseamnă să ai putere să înlături ce este vechi, rudimentar, fiindcă se știe, adeseori te desprinzi foarte greu de ceva ce este al trecutului. De altfel, asta înseamnă și a cuteza. Nu sînt bătrîn, dar am o viață de muncă în urma mea și pot spune că nu există bucurie mai mare decît atunci cînd ai obținut rezultatul dorit prin muncă. Finalizarea este o bucurie unică. Ea te ridică în proprii tăi ochi, te face mai demn, te înalță.

— Ați dori să faceți vreo recomandare celor de vîrsta cutezătorilor?

— Nu chiar o recomandare, dar aș vrea să le spun ceva ce adeseori le spun și uteciștilor din uzina noastră, pe care-i învăț meseria. E o fericire pentru tineri că în școală se poate lega astăzi învățătura de practică. Orizontul este astfel infinit mai larg. De aceea vreau să-i rog pe tineri să trateze cu cea mai mare seriozitate orele de practică în atelier, să cultive dragostea de muncă, responsabilitatea pentru tot ceea ce fac. Să nu uite că în anul 2000, cînd ei vor fi muncitori de vîrsta mea, vor purta cu ei înaltele însemne ale muncii, așa cum o deprind acum, ca tineri pionieri, ca tineri revoluționari.

Reporter